

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

TREBNJE II

2023 - 2032

Štev.: 07 – 19/23

OSNUTEK

VSEBINA

0	UVOD	7
1	SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	8
1.1	OPIS NARAVNIH RAZMER.....	8
1.1.1	<i>Lega</i>	8
1.1.2	<i>Relief</i>	9
1.1.3	<i>Podnebne značilnosti</i>	9
1.1.4	<i>Hidrološke razmere</i>	10
1.1.5	<i>Matična podlaga in tla</i>	10
1.1.6	<i>Krajinski tipi in gozdnatost</i>	11
1.1.7	<i>Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote</i>	12
1.1.8	<i>Živalski svet</i>	14
1.2	POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV.....	14
1.3	ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	15
1.4	DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE.....	16
1.5	DRUGE DEJAVNOSTI V PROSTORU	17
1.6	POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI.....	18
1.7	UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	19
1.8	ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	19
2	PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	20
2.1	EKOLOŠKE FUNKCIJE.....	21
2.2	SOCIALNE FUNKCIJE	23
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE	26
3	OPIS STANJA GOZDOV	27
3.1	KATEGORIJE GOZDOV	27
3.2	LESNA ZALOGA.....	28
3.3	PRIRASTEK	29
3.4	RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	30
3.5	TIPI SESTOJEV	31
3.6	OHRANJENOST GOZDOV	31
3.7	KAKOVOST DREVJA	32
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA.....	32
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	33
3.10	ODMRLO DREVJE.....	34
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA	35
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	35
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	35
4.2.1	<i>Posek</i>	35
4.2.2	<i>Gojitvena in varstvena dela</i>	40
4.2.3	<i>Gradnja gozdnih prometnic</i>	40
4.2.4	<i>Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov</i>	40
4.2.5	<i>Posegi v gozd in gozdni prostor</i>	41
4.2.6	<i>Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev</i>	41
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	43
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV.....	43
5.2	PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	46
5.2.1	<i>Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev</i>	46
5.2.2	<i>Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov</i>	47
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI	49
6.1	SPLOŠNI GOZDNOGOSPODARSKI CILJI	49
6.2	USMERITVE.....	50
6.2.1	<i>Splošne usmeritve</i>	50
6.2.2	<i>Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov</i>	51
6.2.3	<i>Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali</i>	61

6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	62
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	62
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi sestoji	62
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	62
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	66
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	69
6.3	UKREPI	70
6.3.1	Možni posek	70
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	71
6.3.3	Ukrepi za krepitev funkcij gozdov	72
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	73
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	74
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	77
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV	77
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	78
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	78
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	86
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred 060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	94
10	LITERATURA	103
11	NAČRT SO IZDELALI	104
12	PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI	105
12.1	PRILOGA 1: TABELARNI PREGLEDI ZA GGE, RGR IN LASTNIŠTVA	105
12.1.1	Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	105
12.1.2	Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda	108
12.1.3	Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva	117
12.1.4	Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja	123
12.2	PRILOGA 3: SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	130
12.3	DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE	131
13	PROSTORSKI DEL NAČRTA	133

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih.....	8
Preglednica 2: Krajinski tipi.....	11
Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin.....	12
Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe.....	12
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah.....	14
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov.....	14
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila).....	15
Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami.....	15
Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč.....	17
Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami.....	20
Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov.....	22
Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah.....	27
Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	27
Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih.....	28
Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah.....	28
Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge.....	29
Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih.....	29
Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah.....	29
Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev.....	30
Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst.....	30
Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev.....	31
Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave.....	31
Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov.....	31
Preglednica 25/K: Kakovost drevja.....	32
Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja.....	32
Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih.....	33
Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	33
Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje.....	34
Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....	35
Preglednica 31: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco.....	36
Preglednica 32: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka).....	36
Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka).....	36
Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka).....	36
Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka).....	37
Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka).....	39
Preglednica 38/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	40
Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak.....	40
Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst.....	44
Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka.....	44
Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto.....	44
Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove.....	45
Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove.....	45
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalne skupnosti.....	45
Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	46
Preglednica 48: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev.....	57
Preglednica 49: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve.....	60
Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto.....	70
Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove.....	70
Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove.....	70
Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti.....	71
Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	71
Preglednica 55/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov.....	72
Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	74
Preglednica 57/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja.....	74
Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih.....	75
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih.....	75
Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti.....	76
Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi.....	78
Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....	79
Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	79
Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	80
Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela.....	80
Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov.....	81
Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem.....	82
Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka.....	85
Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	85
Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	85

<i>Preglednica 71/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi</i>	86
<i>Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	86
<i>Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah</i>	87
<i>Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah</i>	87
<i>Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela</i>	88
<i>Preglednica 76/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov</i>	89
<i>Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem</i>	89
<i>Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	92
<i>Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	92
<i>Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	93
<i>Preglednica 81/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi</i>	94
<i>Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek</i>	95
<i>Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah</i>	95
<i>Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah</i>	96
<i>Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela</i>	96
<i>Preglednica 86/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov</i>	97
<i>Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem</i>	98
<i>Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka</i>	101
<i>Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka</i>	101
<i>Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela</i>	102
<i>Preglednica 91/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote</i>	131
<i>Preglednica 92/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote</i>	131

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih</i>	9
<i>Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih</i>	9
<i>Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)</i>	38
<i>Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)</i>	38
<i>Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)</i>	39
<i>Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo</i>	43
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah</i>	46
<i>Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje</i>	47

KAZALO KART

<i>Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO</i>	8
<i>Karta 2: Karta krajinskih tipov</i>	11
<i>Karta 3: Karta lovišč lovskih družin</i>	17
<i>Karta 4: Rastiščnogojitveni razredi</i>	77

POVZETEK

Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	4.327,90	133,27	22,21	4.483,38
Delež v %	96,5	3,0	0,5	100,0

Gozdni fondi po lastništvu in kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od prirastka
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	4.481,82	63,4	238,6	302,0	2,20	6,22	8,42	25,6	28,3	27,7	99,5
GPN, ukrepi dovoljeni	1,56	57,0	384,0	441,0	1,93	9,89	11,82	4,5	5,0	4,9	18,4
Skupaj vsi gozdovi	4.483,38	63,4	238,6	302,0	2,20	6,22	8,42	25,6	28,3	27,7	99,5
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.326,43	63,8	239,3	303,1	2,21	6,23	8,44	25,4	28,2	27,7	99,3
GPN, ukrepi dovoljeni	1,47	56,5	383,0	439,5	1,94	9,81	11,75	4,8	5,0	5,0	18,5
Skupaj vsi gozdovi	4.327,90	63,7	239,4	303,1	2,21	6,23	8,44	25,4	28,2	27,6	99,3
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	133,18	58,6	211,8	270,4	1,94	5,80	7,74	31,4	29,0	29,5	103,2
GPN, ukrepi dovoljeni	0,09	66,7	400,0	466,7	1,78	11,22	13,00	0,0	5,6	4,8	17,1
Skupaj vsi gozdovi	133,27	58,7	211,9	270,6	1,94	5,80	7,74	31,4	29,0	29,5	103,1
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	22,21	28,9	254,4	283,3	1,08	6,99	8,07	30,7	35,6	35,1	123,2

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³)			Prirastek (m ³)			Možni posek (m ³)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Skupaj GGE										
Večnamenski gozdovi	4.481,82	284.151	1.069.354	1.353.505	98.525	278.734	377.259	72.756	302.657	375.413
GPN, ukrepi dovoljeni	1,56	89	599	688	31	154	185	4	30	34
Skupaj vsi gozdovi	4.483,38	284.240	1.069.953	1.354.193	98.556	278.888	377.444	72.760	302.687	375.447
Zasebni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	4.326,43	275.699	1.035.499	1.311.198	95.699	269.460	365.159	70.105	292.465	362.570
GPN, ukrepi dovoljeni	1,47	83	563	646	29	144	173	4	28	32
Skupaj vsi gozdovi	4.327,90	275.782	1.036.062	1.311.844	95.728	269.604	365.332	70.109	292.493	362.602
Državni gozdovi										
Večnamenski gozdovi	133,18	7.810	28.206	36.016	2.586	7.721	10.307	2.454	8.181	10.635
GPN, ukrepi dovoljeni	0,09	6	36	42	2	10	12	0	2	2
Skupaj vsi gozdovi	133,27	7.816	28.242	36.058	2.588	7.731	10.319	2.454	8.183	10.637
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Večnamenski gozdovi	22,21	642	5.649	6.291	240	1.553	1.793	197	2.011	2.208

Gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Sadnja	ha	13,36	0,00	0,00	13,36
Obžetev	ha	166,64	9,99	1,83	178,46
Nega mladja	ha	52,99	1,74	0,00	54,73
Nega gošče	ha	337,73	16,43	1,55	355,71
Nega letvenjaka	ha	274,12	23,58	0,75	298,45
Nega drogovnjaka	ha	368,48	9,21	4,25	381,94
Varstvo pred žuželkami	dni	150	10	0	160
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.000	500	0	5.500
Premazi vršičkov	ha	50,00	0,00	0,00	50,00
Biomeliorativna dela	dni	50	0	0	50

Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Obseg	
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protiveternih pasov in gozdnega roba	2,00 ha	20 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	10 kosov	10 dni
	Vzdrževanje večjega vodnega vira v gozdu	5 kosov	40 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	300 sadik	5 dni
	Puščanje stoječe biomase	500 m ³	2 dni
	Načrtno puščanje biomase v gozdu	500 m ³	2 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	8.000 m	50 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	-	20 dni

0 UVOD

Kljub večini zasebnih gozdov je tradicija načrtovanja v tej enoti častitljive starosti. Pogled na načrtno gospodarjenje seže v leto 1961. Vsi načrti so hranjeni v arhivu območne enote.

Gozdnogospodarski načrt za družbene gozdove gospodarske enote Trebnje z veljavnostjo od 1. 1. 1961 do 31. 12. 1970. V tem načrtu so bili zajeti samo državni gozdovi celotne občine Trebnje oziroma državni gozdovi obeh enot, Trebnje I in Trebnje II.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 1961 do 31. 12. 1970. To je bil načrt za zasebne gozdove.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 1962 do 31. 12. 1971. To je bila prilagoditev načrta za zasebne gozdove.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 1973 do 31. 12. 1982. Ta obnova načrta je bila narejena za vse gozdove ne glede na lastništvo.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 1983 do 31. 12. 1992.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2002. S tem načrtom so bili gozdovi KO Knežja vas priključeni h GGE Trebnje II. Predhodni načrti so bili brez teh gozdov.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2012.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Trebnje II z veljavnostjo od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2022.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote je tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potreben za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Nature 2000 (SCI Mirna, SCI Šumberk in SCI Čatež).

Izdelava načrta je potekala v skladu z Zakonom o gozdovih, Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu: **območje**, **GGO** (gozdnogospodarsko območje), **GGE**, **enota** (gozdnogospodarska enota), **KE** (krajevna enota), **GGN** (gozdnogospodarski načrt), **RGR**, **razred** (rastiščnogojitveni razred), **SiDG** (Slovenski državni gozdovi), **ZGS** (Zavod za gozdove Slovenije), **KO** (katastrska občina), **POO** (posebno ohranitveno območje), **POV** (posebno območje varstva), **NVDP** (naravna vrednota državnega pomena), **NVLP** (naravna vrednota lokalnega pomena), **EPO** (ekološko pomembno območje), **KD** (objekt kulturne dediščine).

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Enota Trebnje II leži v severnem delu gozdnogospodarskega območja Novo mesto. Na severovzhodu meji na gozdnogospodarsko območje Brežice, na severozahodu na gozdnogospodarsko območje Ljubljana, na vzhodu na enoto Trebnje I, na jugu na enoto Žužemberk ter na zahodu na enoto Krka. Vsi gozdovi se nahajajo v občini Trebnje, v trinajstih katastrskih občinah, kot je navedeno v spodnji preglednici.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra KO	Katastrska občina	Površina KO v GGE v ha	Površina gozda v KO v GGE v ha	Delež gozda ali gozdnatost KO v %
Trebnje	1403	Čatež	780,09	472,42	60,6
	1404	Dolga njiva	420,16	218,63	52,0
	1405	Mali Videm	410,00	177,58	43,3
	1406	Škovec	297,75	142,92	48,0
	1407	Roje	299,03	166,26	55,6
	1424	Štefan	730,74	288,26	39,4
	1425	Velika loka	597,61	288,51	48,3
	1426	Prapreče	366,50	131,56	35,9
	1427	Veliki Gaber	635,58	197,75	31,1
	1428	Zagorica	566,59	220,38	38,9
	1429	Stehanja vas	670,08	335,17	50,0
	1430	Knežja vas	1.302,02	610,75	46,9
	1433	Sela pri Šumberku	1.672,29	1.233,19	73,7
Skupaj			8.748,44	4.483,38	51,2

Vse katastrske občine so v občini Trebnje, kot so tudi vse katastrske občine v celoti v enoti.

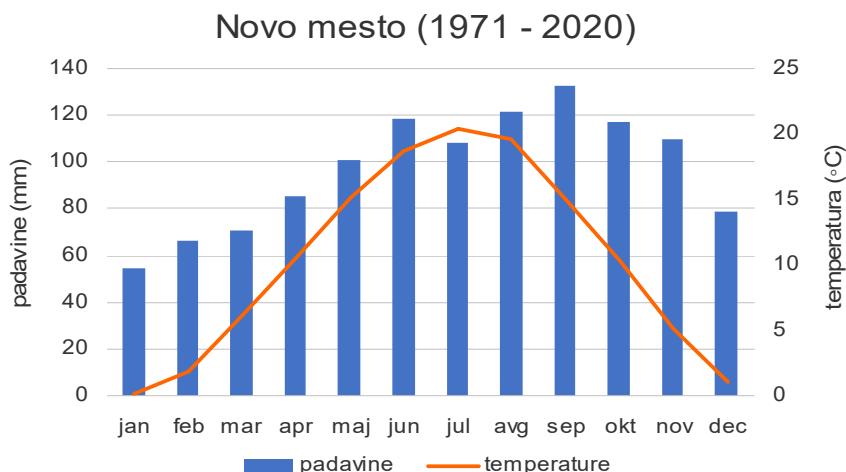
Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote v GGO

1.1.2 Relief

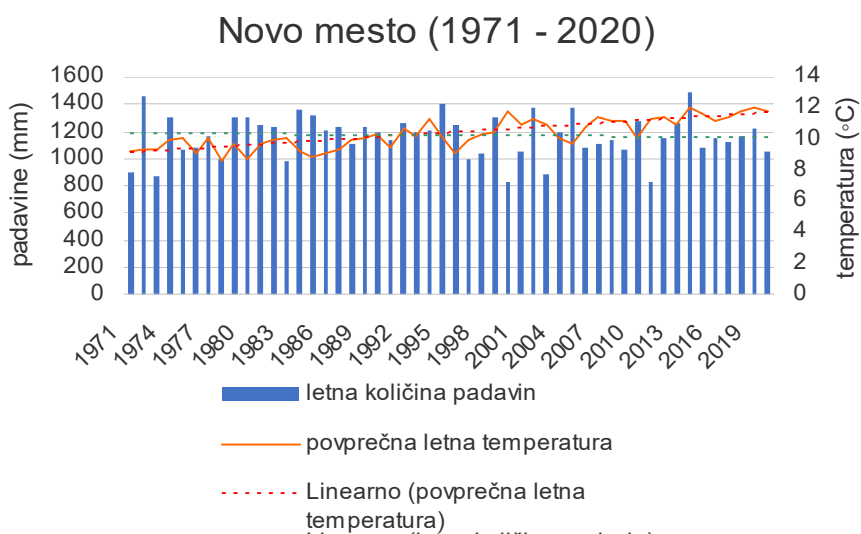
Enota je reliefno močno razgibana, po oblikovanosti pa se deli na ravninski in gričevnati svet. Manjši ravninski predeli so v dolini Temenice z njenimi manjšimi pritoki. Preostali prostor je bolj ali manj gričevnat. Najnižja točka je pri vasi Železno na robu dobrniškega polja na nadmorski višini 246 m, najvišja pa na nadmorski višini 609 m na Zaplaškem hribu povsem na severu enote. Na jugu po višini izstopajo še Lisec s 565 m, Kremenjek s 570 m, Šumberk s 540 m, Veliki hrib s 563 m in Kozjek s 456 m nadmorske višine.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Klimatsko območje enote sodi v podnebni tip zmerno celinskega podnebja osrednje Slovenije, prepletajo pa se celinske in sredozemske značilnosti podnebja Pogosto menjavanje celinskih in sredozemskih klimatskih vplivov povzroča zlasti klimatsko labilnost. Povprečna letna temperatura znaša 9,2° C s toplotnim maksimumom 19,4° C v juliju in minimumom -1,3° C v januarju. Letna količina padavin znaša 1.138 mm. Sezonska razporeditev padavin je ugodna. Največ padavin beležimo v mesecu septembru, najmanj pa v mesecu decembru.

Grafikon 1: Povprečne padavine in temperature po mesecih

Grafikon 2: Povprečne padavine in temperature po letih

1.1.4 Hidrološke razmere

Večja vodotoka sta Temenica in Mirna. V osrednjem delu enote si utira svojo strugo kraška ponikalnica Temenica, ki ponikne v požiralnikih pod vrhom Svete Ane. Ob večjih in dolgotrajnejših nalivih je ravninski svet ob njej poplavljen. Na severovzhodni meji enote teče reka Mirna.

Temenica razdeli enoto v dva hidrološko različna predela:

Severni predel je bogat s številnimi potoki in izviri, ki se izlivajo v Temenico in Mirno. Ti potoki so Dušica, Močilnica, Cedilnica, Kodeljevec, Župnica in Bratnica.

Pretežni del enote južno od Temenice leži na krasu, kjer ni površinskih tekočih voda in se tudi manjši izviri le redko pojavljajo.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Geološka podlaga in petrografski sestav kamenin sta značilna za posamezno vrsto reliefa. Navedene so po starosti od najmlajše do najstarejše geološke podlage.

Iz geološkega obdobja kvartar so aluvialni nanosi rek in potokov. Ti se nahajajo po dolinah Temenice in njenih pritokov.

Iz geološkega obdobja terciar se pojavlja rdeča in rjava glina. To najdemo ob dolinah Temenice in njenih pritokov ter v okolici Občin in Goljeka.

Iz geološkega obdobja kreda se pojavlja apnenčasta breča z vložki laporja. Ta se nahaja v okolici Goljeka.

Iz geološkega obdobja jura je prisoten siv gost apnenec, ki se pojavlja kot grebenski apnenec ali kot plastnat apnenec z rožencem. Nahaja se na skoraj celotnem območju enote južno od avtoceste. Te geološke podlage je v enoti največ.

Iz geološkega obdobja trias se pojavlja dolomit s plastmi laporja ali z rožencem. Ta se nahaja na jarkastih gričih severno od avtoceste.

Tla

Pod vplivom tlotvornih dejavnikov in matične kamenine so se razvili različni tipi tal.

V večini gričevnatega sveta so se na prevladujočem apnencu z roženci razvila srednje globoka in žepasta tla z rahlo kislo reakcijo.

Predvsem v južnem delu enote so še srednje globoka in žepasta rjava pokarbonatna tla, ki so se razvila na apnencu ali dolomitu.

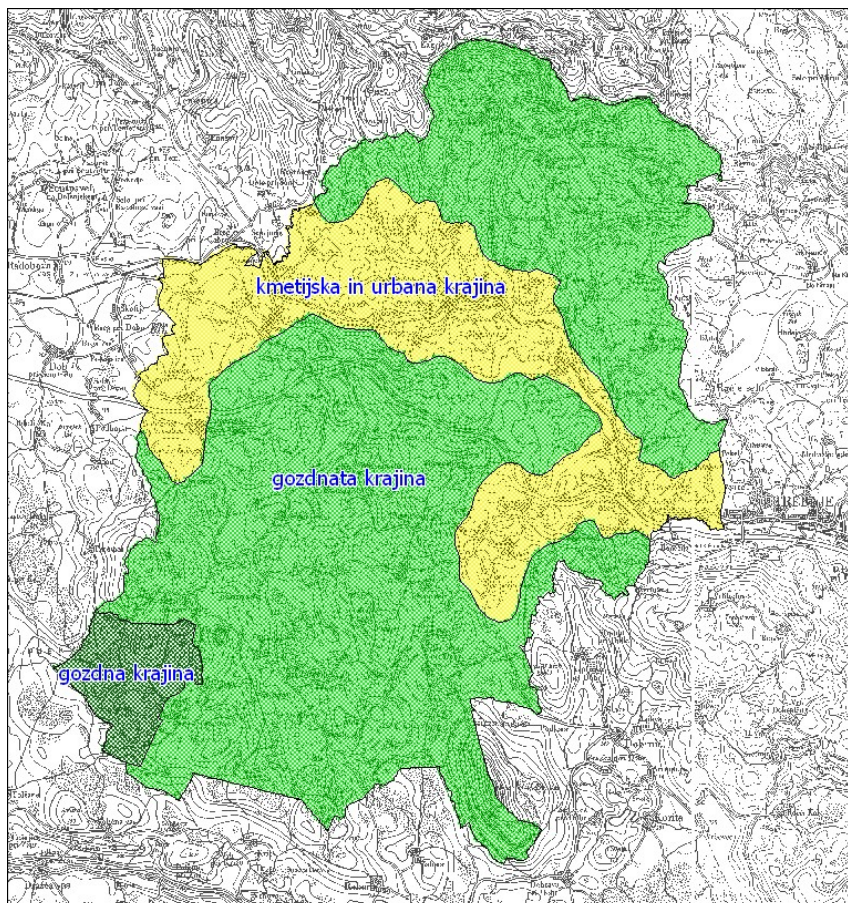
V nižinskem svetu ter na nanosih ilovice in gline so se razvila globoka rjava in rdeče rjava tla z rahlo kislo reakcijo.

1.1.6 Krajinski tipi in gozdnatost

Celotna površina enote je 8.748,44 ha, površina gozdnega prostora pa 4.555,67 ha.

Preglednica 2: Krajinski tipi

Tip krajine	Površina krajine	Površina gozda	Površina negozda	Gozdnatost	Delež krajine
Gozdnata krajina	6.263,77	3.831,89	2.431,88	61,2	71,6
Kmetijsko urbana krajina	2.145,84	313,52	1.832,32	14,6	24,5
Gozdna krajina	338,83	337,97	0,86	99,7	3,9
Skupaj	8.748,44	4.483,38	4.265,06	51,2	100,0

Karta 2: Karta krajinskih tipov

Preglednica 3/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina v ha	Delež v %
Površina gozdnogospodarske enote	8.748,44	100,0
Gozd	4.483,38	51,2
Druga gozdna zemljišča		
Daljnovodi v gozdnem prostoru	14,83	0,2
Obore	1,92	0,0
Gozdni prostor		
Košence	39,73	0,5
Zaraščajoče površine v gozdnem prostoru	1,93	0,0
Infrastrukturni objekti	13,88	0,2
Negozdni prostor		
Zaraščajoče površine izven gozdnega prostora	45,61	0,5
Drugo	4.147,16	47,4

Površina gozdov v enoti je 4.483,38 ha, kar pomeni 51,2 % gozdnatost. Najmočneje je zastopana gozdnata krajina, sledi kmetijska in urbana krajina. Gozdna krajina predstavlja slabe 4 % površine celotne enote.

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Podrobnih fitocenoloških kart za enoto ni na voljo, zato smo združbe določili deloma po karti gozdnih združb za GGO Novo mesto v merilu 1:100.000, deloma po karti gozdnih združb za list Novo mesto v merilu 1:50.000 in deloma ob terenskih opisih sestojev.

Preglednica 4/D-GZ: Gozdne združbe

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
22	<i>dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom</i>	34,60	0,8
53100	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	34,60	0,8
23	<i>gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.094,02	24,4
54100	<i>Predinarsko-dinarsko gradново belogabrovje</i>	1.094,02	24,4
24	<i>gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah</i>	138,26	3,1
71100	<i>Kisloljubno gradново belogabrovje</i>	138,26	3,1
25	<i>podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah</i>	1.457,45	32,5
55100	<i>Predinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	270,73	6,0
55400	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	1.186,72	26,5
26	<i>podgorska bukovja na silikatnih kamninah</i>	1.728,07	38,5
73100	<i>Kisloljubno gradново bukovje</i>	34,23	0,8
75100	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	1.693,84	37,7
32	<i>gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev</i>	16,10	0,4
56200	<i>Predinarsko-dinarsko hrastovo čmogabrovje</i>	16,10	0,4
33	<i>kisloljubna rdečeborovja</i>	14,88	0,3
74100	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	14,88	0,3
	Skupaj	4.483,38	100,0

- Kisloljubno bukovje z rebrenjačo – *Blechno-Fagetum***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 do 300 m na jarkastih blago nagnjenih senčnih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka do globoka distrična tla z zmerno kislom reakcijo na diluvialnih ilovicah in nanosih kremenčevega peska ali proda. So sveža in biološko srednje aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev, posamezno pa se pojavljajo še graden, domači kostanj, divja češnja in brek. Ob steljarjenju se tla hitro poslabšajo, kar močno poveča konkurenčnost smreke in rdečega bora, ki pogosto tvorita pretežno iglaste gozdove. Grmovni sloj je, kot je za kislom rastišča običajno, zelo skromen in ga tvori drevesni podmladek. V zeliščnem sloju

so najpogostejše rebrenjača, belkasta bekica, borovnica, gozdna škržolica, navadni črnilec, jesenska resa, zajčica in dvolistna senčica. Za to združbo je značilen obilen mahovni sloj, ki ga najpogosteje predstavljata *Polytrichum* sp. in *Leucobryum glaucum*.

- **Gradново bukovje na izpranih tleh – *Hedero-Fagetum***

Združba se pojavlja med 200 in 600 m nadmorske višine na položnih pobočjih. Matična podlaga so apnenci z vrsto značilnih kraških pojavov. Na njih so nastala globoka do srednje globoka rjava pokarbonatna tla, ki so rahlo kisle reakcije in biološko srednje aktivna.

Sestoj praviloma tvorita bukev in graden, ki je v tej enoti redko prisoten. Grmovni sloj tvorijo volčin, gozdni šipek, navadna kalina, glog in dobrovita. V zeliščnem sloju se pojavljajo velecvetni šetraj, dolgolistna naglavka, dlakavi šaš in spomladanska torilnica, kot diferencialna vrsta za geografsko varianto se pojavlja lipica, lahko pa še tevje, zimzelen, kopitnik, svinjska laknica, trobentica, sinjezeleni šaš, borovnica, navadni črnilec in zlata rozga.

- **Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje – *Epimedio-Carpinetum***

Združba se pojavlja na nadmorskih višinah med 190 in 400 m, kjer prevladuje gričevnat svet z blago razgibanim reliefom. Združba se pojavlja pretežno na apnencih in nanosih ilovice. V višjih legah najdemo srednje globoka rjava pokarbonatna tla na apnencih, v nižinah pa globoka izprana rjava tla na nanosih. Oboja so biološko zelo aktivna.

Prevladujejo mešani gozdovi gradna in belega gabra, katerim so posamično primešani še maklen, češnja, dob, cer, gorski javor in bukev. Zaradi vpliva človeka je močno zastopana tudi smreka, ki se naravno dobro pomlajuje in izpodriva avtohtone vrste, predvsem graden. Bogat grmovni sloj tvorijo tintovje, glog, leska, črni trn, navadna trdoleska in gozdni šipek. Zeliščni sloj združbe tvorijo žefran, lipica, trobentica, črnilec, tevje, pomladna lakota, dremulica in gozdni šaš.

- **Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje – *Hacquetio-Fagetum***

Združba se pojavlja na nadmorski višini med 300 in 580 m na srednje strmih do strmih pobočjih in širokih hrbtih. Tla, ki jih porašča združba, so srednje globoka, izjemoma tudi globoka ali plitva pokarbonatna rjava tla na apnencu ali dolomitu. So sveža in biološko zelo aktivna.

Drevesni sloj tvori bukev s primesjo gradna, belega gabra in gorskega javorja ter umetno vnesena smreka in bori. Grmovni sloj je bogat in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še gozdni šipek, glog, dobrovita, tintovje, rdeči dren in leska. V zeliščnem sloju so najpogostejše tevje, svinjska laknica, trobentica, kopitnik, velecvetni teloh in zeleni šaš.

- **Kisloljubno gradново belogabrovje – *Vaccinio myrtilli-Carpinetum betuli***

Združba se pojavlja pretežno na nadmorski višini 200 do 300 m na ravninah in blago nagnjenih pobočjih. Tla, ki jih porašča združba, so globoka do zelo globoka distrična tla z zmerno kislom reakcijo na nekarbonatnih nanosih, diluvialnih ilovicah in karbonatih s primesjo rožencev. So sveža in biološko malo aktivna.

Drevesni sloj je neizrazito dvoslojen in ga tvorijo graden in dob v zgornjem sloju ter beli gaber v spodnjem sloju, posamično pa se pojavljajo še divja češnja, maklen, lipa in domači kostanj. Umetno vnesena smreka vse bolj izriva hrast. Grmovni sloj je, kot je za kislom rastišča običajno, skromen in ga poleg drevesnega podmladka tvorijo še leska, navadna trdoleska, tintovje, glog, dobrovita, brogovita, rdeči dren, gozdni šipek, navadni volčin in kovačnik. V zeliščnem sloju so pomladanski žefran, dremulica, pomladanska lakota, višnjevji črnilec, zimzelen, rebrenjača, borovnica in belkasta bekica.

1.1.8 Živalski svet

Osnovna značilnost enote Trebnje II, ki ima pomemben vpliv na prisotnost posameznih živalskih vrst, je velika prepletenost gozdnih in kmetijskih površin. Večji strnjen kompleks gozdov je le v južnem delu enote, povsod drugod pa se prepleta gozd s travniki in v nižinsko ravninskem delu gozd s poljedelskimi površinami. Poljedelske površine so zlasti na naplavnih delih ob Temenici in Mirni. V kmetijski krajini so pogoste nekaj hektarske zaplate gozda. Takšna raba prostora, v kateri je veliko gozdnega roba, nudi ustrezne življenjske pogoje predvsem srnjadi. Kljub višji gostoti srnjadi kot v preostalem delu območja srnjad ne povzroča večje ovire pri obnovi gozda.

Jelenjad in divji prašiči so manj pogosti. Več jih je v južnem delu enote.

Življenjski pogoji v enoti bi morali ustrezati zahtevam poljskega zajca, kljub temu pa njegova številčnost, v kolikor na njo sklepamo iz višine odstrela, ni visoka.

Del enote južno od avtoceste je opredeljen kot robno življenjsko območje rjavega medveda v Sloveniji. Medved je v tem delu stalno prisoten. V zadnjem desetletju so medvedi dokaj številčni tudi severno od avtoceste. Preko avtoceste sta zgrajena dva prehoda za divje živali pri Medvedjaku, ki pa sta uporabljena tudi kot cestna nadvoza.

Za živalski svet sta pomembna vodotoka Mirna in Temenica s pritoki ter posamezni kali ob vaseh. Ob teh vodotokih je možna prisotnost vidre in bobra. V Mirni je potrjena prisotnost raka koščaka in kačjega pastirja velikega studenčarja.

V enoti je evidentiranih 10 jam ali brezen.

Zaradi mozaične strukture rabe zemljišč, številnih ekstenzivnih sadovnjakov in zaplat gozda so v enoti ugodni pogoji za številne vrste ptic. Prav tako so ugodne življenjske razmere tudi za ptice duplarje. Zaradi drobno posestniške lastniške strukture gozdov, pogostih gradacij lubadarja, po katerih določen delež odmrlega drevja ostane v gozdu, ter drevesne pestrosti sestojev si ptice lahko najdejo ustrezna drevesa za dupla kot tudi hrano na odmrlem drevju. Odmrlega drevja je v enoti zelo veliko (25,55 m³/ha). Dovolj je tudi odmrlega drevja nad 50 cm premera, saj je v povprečju eno takšno drevo na 6 ha gozda.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Površina vseh gozdov v enoti je 4.483,38 ha in so pretežno v zasebni lasti.

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	4.327,90	133,27	22,21	4.483,38
Delež v %	96,5	3,0	0,5	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	67,9	67,9	11,7	11,7
1 do 5 ha	24,2	92,1	37,9	49,6
5 do 10 ha	5,4	97,5	25,5	75,1
10 do 30 ha	2,5	100,0	24,9	100,0
30 do 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0	-	100,0	-

Večina (67,9 %) posestnikov ima posest manjšo od enega hektarja, približno petina pa od enega do petih hektarjev. Posest večjo od petih hektarjev ima približno 8 % lastnikov, ki imajo v lasti 50,4 % vseh zasebnih gozdov.

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave

Velikost gozdne posesti	Delež v % Leto 2013	Delež v % Leto 2023	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	73,5	67,9	1.495	1.970
1 do 5 ha	21,9	24,2	782	2.671
5 do 10 ha	3,7	5,4	162	2.827
10 do 30 ha	0,9	2,5	67	2.901
30 do 100 ha	0,0	0,0	0	2.901
nad 100 ha	0,0	0,0	0	2.901

Zasebnih gozdnih posestnikov je 2.901, povprečna gozdna posest pa je velika 1,49 ha. Že tako majhna gozdna posest je praviloma razdrobljena na več prostorsko ločenih parcel. Odvisnost lastnikov od dohodkov iz gozda, in prav tako interes lastnikov za svoj gozd, je zato majhna, kar se odraža v načinu gospodarjenja.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa**Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)**

Način spravila	Površina		Delež spravilne razdalje v %					
	ha	%	do 200 m	200-400 m	400-600 m	600-800 m	800-1200 m	nad 1200 m
S traktorjem	3.895,38	86,9	1,9	45,4	41,6	7,0	4,1	0,0
Ni odprto	588,00	13,1						
Skupaj	4.483,38	100,0						

Spravilne razmere so dokaj enotne, saj gozdovi poraščajo le za kmetijsko pridelavo neprimerne površine, ki jih predstavlja blago razgiban z jarki razbrazdan gričevnat svet in kraški teren s kotanjami, vrtačami, strmimi pobočji in mestoma večjo skalovitostjo. Tehnološko je večina gozdov primernih za spravilo z adaptiranimi gozdarskimi traktorji, manjši del tudi s pogonom na dve kolesi, pretežni del pa na štirikolesni pogon. Zelo primerni na težjih skalovitih terenih so tudi manjši in srednji gozdarski zgibniki.

Povprečna spravilna razdalja je 435 m.

Pretežni del gozdov ima urejene vlake tako, da je spravilna razdalja med 200 in 600 m. Spravilno razdaljo nad 600 m ima 11,1 % gozdov.

Z vlakami neodprtih gozdov je 588 ha.

Sistemi vlak v nekaterih oddelkih so potrebni rekonstrukcije in dograditve zaradi spremembe tehnologije spravila. Novozgrajene vlake, in tudi del obstoječih, so primerne za prevoz lesa s polprikolicami.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta ceste	Produktivne v km	Povezovalne v km	Skupaj v km	Gostota cest v m/ha
Gozdne ceste	25,6	0,5	26,1	5,7
Javne ceste	73,8	-	73,8	16,5
Skupaj	99,4	0,5	99,9	22,2

Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste.

Zaprth gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15) v enoti ni. Gozdne ceste so skoraj v celoti produktivne, le 0,5 km je povezovalnih, med javnimi cestami pa je 73,8 km takšnih, do katerih je mogoče izvajati spravilo lesa. Gostota produktivnih cest skupaj znaša 22,2 m/ha, kar pomeni solidno odprtost.

Skozi enoto poteka avtocesta Ljubljana – Obrežje ter več pomembnih regionalnih in lokalnih cest, in sicer: ob avtocesti bivša hitra cesta Novo mesto – Ljubljana, cesta Trebnje – Litija, Trebnje – Žužemberk, Žužemberk – Bič in Trebnje – Dobrnič. To so glavne izvoznice lesa.

Pogoji pridobivanja lesa

Razmere za pridobivanje lesa so ugodne. V enoti prevladuje karbonatna kamnina, ki omogoča gradnjo gozdnih vlak, saj praviloma ni nevarnosti za erozijske procese. Vsi gozdovi so primerni za klasično spravilo s traktorjem. Pri krojenju iglavcev se največkrat uporablja poldebela metoda izdelave, pri listavcih pa sortimentna metoda s poudarkom na kombiniranih hlodih.

V zasebnih gozdovih les večinoma lastniki posekajo in spravijo z lastnimi sredstvi sami ali s pomočjo medsosedske pomoči, deloma pa ta dela opravijo posamezni profesionalni izvajalci.

Sečnjo v državnih gozdovih je do leta 2016 izvajal koncesionar, v glavnem z lastnimi delavci in delno tudi s pogodbenimi izvajalci. Po tem letu s temi gozdovi upravlja družba Slovenski državni gozdovi. Izvajalce za sečnjo po Zakonu o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG) izbirajo na podlagi javnih razpisov, deloma pa dela izvajajo tudi sami s svojimi delavci in delovnimi sredstvi.

Strojna sečnja

Terenski in sestojni pogoji v enoti omogočajo izvajanje strojne sečnje v srednjedobnih do starejših iglastih in mešanih sestojih. Potencialno najprimernejše površine so v mlajših nasadih iglavcev. Odseke, dele odsekov ali posamezne parcele, ki ustrezajo tehnološkim in sestojnim pogojem za strojno sečnjo, se izbere v fazi podrobnega tehnološkega načrtovanja.

V minulem desetletju se je s tehnologijo strojne sečnje posekalo 794,91 m³ lesa, od tega skoraj tri četrtine v državnih gozdovih. Iglavci so predstavljali 92 % celotne strojne sečnje.

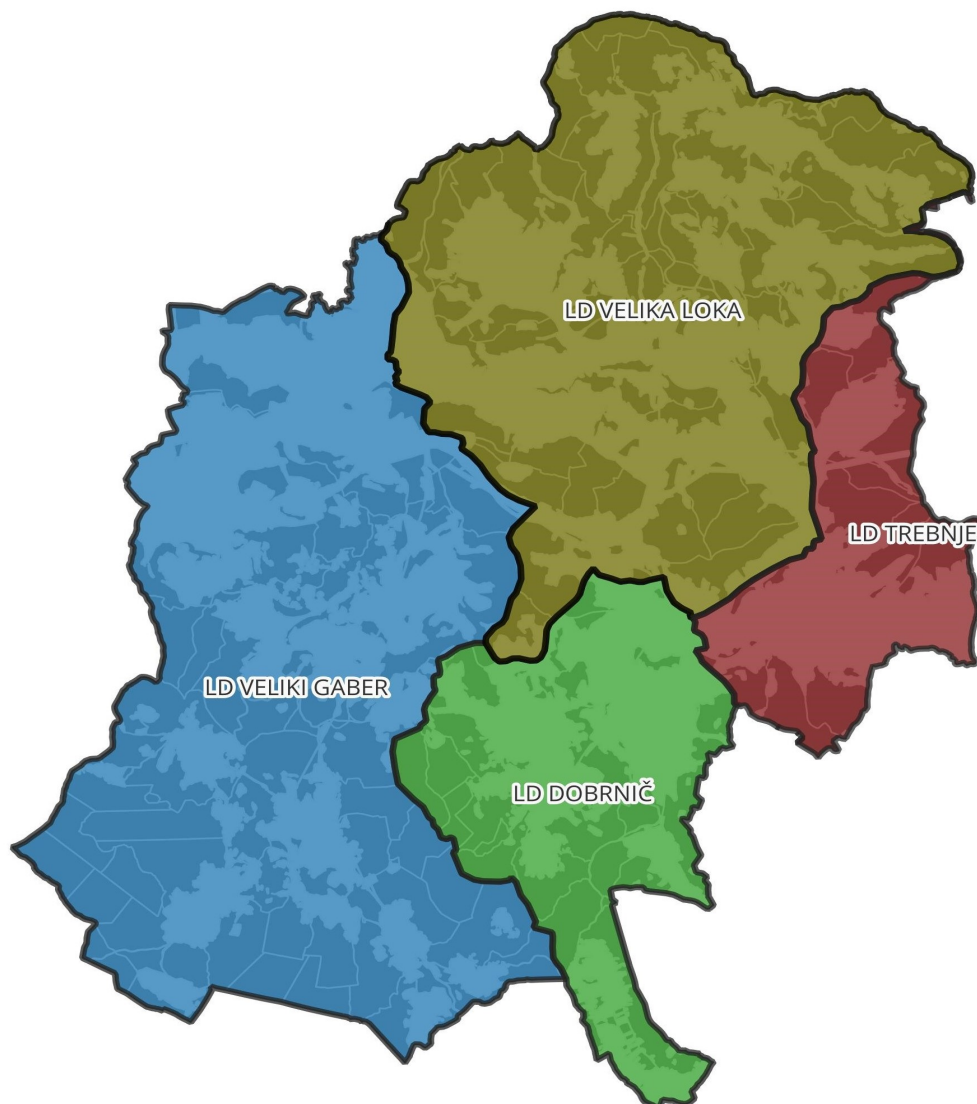
1.4 Družbeno gospodarske razmere

Poselitev in prebivalstvo

Po podatkih Statističnega urada RS je v enoti 88 naselji (mesto Trebnje delno), v katerih živi 5.336 prebivalcev. Gostota prebivalstva je 61 prebivalcev na km². Poselitveni trendi so ugodni, saj se je v primerjavi s popisi iz prejšnjih let število prebivalcev povečalo. Preko 200 prebivalcev imajo naselja Veliki Gaber, Velika Loka in Zagorica pri Velikem Gabru.

1.5 Druge dejavnosti v prostoru

Lovstvo

Karta 3: Karta lovišč lovskih družin

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Površina gozda lovišča v GGE v ha	Delež v %
0101	Veliki Gaber	1.932,09	43,1
0102	Velika Loka	1.573,93	35,1
0104	Dobrnič	584,39	13,0
0105	Trebnje	392,97	8,8
Skupaj		4.483,38	4.483,38

Z lovišči v enoti upravljajo štiri lovske družine. Večji del enote pokrivata lovišči lovskih družin Veliki Gaber in Velika Loka, manjši del pa lovišči lovskih družin Dobrnič in Trebnje.

Vsa lovišča sodijo v Novomeško lovsko upravljavsko območje, ki so povezana v Zvezi lovskih družin Novo mesto. Letne in dolgoročne načrte izdeluje ZGS, OE Novo mesto.

Kmetijstvo

Leta 1960 je bilo v občini Trebnje 55 % aktivnih prebivalcev zaposlenih v kmetijstvu in gozdarstvu, danes pa postaja vedno bolj dopolnilna dejavnost. Kmetije so v veliki večini dobile mešan značaj, saj imajo predvsem mladi poleg kmetij tudi redno zaposlitev.

Kmetijska posest je močno razdrobljena. Prevladujejo majhne kmetije, saj je v občini Trebnje povprečje 2,6 ha obdelovalnih površin na kmetijo, ki so razmeroma dobro opremljene s kmetijsko mehanizacijo, vendar te zaradi majhnosti ne morejo dovolj izrabiti in ustvarjati večjih tržnih presežkov. Večjih premikov v smeri večanja kmetij in zaokroževanja posesti še ni zaznati.

Kmetijske površine, ki so ostale, so obdelovane, zato tudi ni zaznati velikih trendov zaraščanja kmetijskih površin z gozdom. Celo obratno – veliko je krčitev gozdov v kmetijske namene. V ospredju je živinoreja, sledijo poljedelstvo, sadjarstvo in vinogradništvo. V dolini Temenice je od kmetijstva prisotna zlasti govedoreja in poljedelstvo. Vinogradništvo je razvito na prisojnih pobočjih Lisca, Čateške gore in Medvedjeka.

Infrastruktura, industrija in obrt

Skozi enoto poteka avtocesta Ljubljana – Obrežje v dolžini 18,1 km in še 185,4 km ostalih javnih cest in poti. Pomembnejše regionalne in lokalne ceste so bivša hitra cesta Novo mesto – Ljubljana ter ceste Trebnje – Litija, Trebnje – Žužemberk in Žužemberk – Bič. Asfaltirane ceste vodijo do vseh vasi v enoti. Poleg javnih je še 26,1 km gozdnih cest. Skozi enoto poteka tudi enotirna železnica Ljubljana – Metlika v skupni dolžini 12,4 km.

Skozi enoto potekajo številni daljnovodi. Vsa naselja so elektrificirana, na voljo imajo telefon in zdravo pitno vodo iz vodovoda. Povsod je urejeno pobiranje komunalnih odpadkov.

Trebnje sicer leži izven enote, vendar neposredno ob njeni meji, zato ima mesto močan vpliv na način življenja in dejavnosti prebivalcev enote. Večina prebivalcev dela v industriji in obrti, ki sta v Trebnjem močno razviti. Najpomembnejša podjetja so Trimo, Akropol, Adria Mobil in REM, poleg njih pa še nekaj manjših, kot so TEM Čatež, Gorec, Kolpa, TPV, Komar ter avtoprevozniki v Zagorici in Stehanji vasi. Kljub temu se veliko ljudi dnevno vozi na delo v Ljubljano in Novo mesto. V enoti so žage v Veliki Loki, v Zagorici pri Dobrničju in v Volčjih Jamah ter manjša zasebna žaga v vasi Razbore.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Pri razvrstitvi gozdov glede požarne ogroženosti smo upoštevali naslednje dejavnike: razvojna faza in zgradba gozda, prevladujoča združba, negovanost in gozdna higiena, srednja letna temperatura, srednja letna količina padavin, srednja letna relativna vlažnost zraka, moč in pogostost vetra, periodičnost sušnih obdobij, matična podlaga in vrsta tal, ekspozicija, nadmorska višina, nagib, pogoji gašenja, objekti v gozdu.

Na podlagi teh meril smo gozdove v enoti razvrstili v dve stopnji požarne ogroženosti:

- ☞ srednjo stopnjo požarne ogroženosti (stopnja III) ima 773,49 ha gozdov ali 17,3 %,
- ☞ nizko stopnjo požarne ogroženosti (stopnja IV) ima 3.709,89 ha gozdov ali 82,7 %.

Gozdov z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo v enoti ni.

Tudi gozdov s srednjo požarno ogroženostjo je sorazmerno malo. To so odseki z večjim deležem mladovij in z večjim deležem iglavcev ali so v bližini naselij in večjih infrastrukturnih objektov.

Vsi preostali gozdovi so uvrščeni v četrto stopnjo požarne ogroženosti.

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

V enoti je 126 oddelkov s povprečno površino 35,58 ha oz. 130 odsekov s povprečno površino 34,49 ha.

Oddelki in odseki se glede na številčenje iz prejšnje ureditve niso spremenili. Manjše spremembe so le zaradi prilagajanja na meje parcel in katastrskih občin.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Trebnje II je razdeljena na revir Velika Loka (2.084,58 ha) in revir Sela Šumberk (2.398,80 ha). Cela enota spada v Krajevno enoto Trebnje s sedežem v Trebnjem, Baragov trg 2, krajevna enota pa v Območno enoto Novo mesto Zavoda za gozdove Slovenije.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V GGN GGE prikazujemo skladno z 39. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) funkcije gozdov iz GGN GGO 2021-2030. Izločili smo le površine, ki so bile v času izdelave funkcij gozdov območnega načrta opredeljene kot gozdni prostor, medtem ko v času izdelave GGN GGE Trebnj II iz različnih vzrokov niso več gozd. Vse nove ali posodobljene podlage smo v načrt vključili kot predloge posameznih funkcij, kar je posebej izpostavljeno v obravnavi posamezne funkcije.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne na 151,63 ha. Najbolj je zastopana funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, sledijo ji klimatska funkcija, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter hidrološka funkcija.

Na 2. stopnji poudarjenosti so prisotne na 3.041,02 ha. Najbolj je zastopana hidrološka funkcija, sledita ji funkcija funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Socialne funkcije so na 1. stopnji poudarjenosti prisotne na 224,00 ha. Prevladuje estetska funkcija, sledijo ji higiensko-zdravstvena, zaščitna in poučna funkcija ter funkcija varovanja kulturne dediščine in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Na 2. stopnji poudarjenosti so socialne funkcije prisotne na 184,18 ha. Prevladuje estetska funkcija, sledijo ji rekreacijska, zaščitna in higiensko-zdravstvena funkcija ter funkcija varovanja kulturne dediščine, funkcija varovanja naravnih vrednot in poučna funkcija.

Od proizvodnih funkcij je prisotna na 1. stopnji poudarjenosti samo lesnoproizvodna funkcija. To imajo na 1. stopnji skoraj vsi gozdovi. Brez lesno proizvodne funkcije so negozdne površine v gozdnem prostoru (72,29 ha). Te površine predstavljajo daljnovodi, infrastruktura, vodotoki, košenice, obore in zaraščajoče površine v gozdnem prostoru. Lesnoproizvodne funkcije na 2. stopnji poudarjenosti v enoti ni.

Na 2. stopnji je prisotna samo funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča prostorski oris posamezne funkcije. Funkcije so na kartah prikazane ploskovno (površine večje od 0,25 ha), točkovno in linijsko. Točkovni in linijski objekti v spodnji preglednici niso prikazani, ker nimajo površine, imajo pa v grafičnem sloju določen vplivni radij.

Preglednica 11/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj ha
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	51,50	1,1	1,1	409,85	9,0	9,0	4.094,32	89,9	89,9	4.555,67
Hidrološka funkcija	1,43	0,0	0,0	2.568,95	56,4	56,4	1.985,29	43,6	43,6	4.555,67
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	97,13	2,1	2,1	677,34	14,9	14,9	3.781,20	83,0	83,0	4.555,67
Klimatska funkcija	74,02	1,6	1,6	0,00	0,0	0,0	4.481,65	98,4	98,4	4.555,67
Zaščitna funkcija	41,51	44,8	0,9	51,24	55,2	1,1	-	-	-	92,75
Higiensko-zdravstvena funkcija	74,02	1,6	1,6	42,52	0,9	0,9	4.439,13	97,4	97,4	4.555,67
Obrambna funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00
Rekreacijska funkcija	0,00	0,0	0,0	60,50	1,3	1,3	4.495,17	98,7	98,7	4.555,67
Turistična funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.555,67	100,0	100,0	4.555,67
Poučna funkcija	32,63	0,7	0,7	2,90	0,1	0,1	4.520,14	99,2	99,2	4.555,67
Raziskovalna funkcija	0,00	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	0,00
Funkcija varovanja naravnih vrednot	1,42	6,4	0,0	20,64	93,6	0,5	-	-	-	22,06
Funkcija varovanja kulturne dediščine	24,41	40,2	0,5	36,32	59,8	0,8	-	-	-	60,73
Estetska funkcija	83,52	37,4	1,8	139,82	62,6	3,1	-	-	-	223,34
Lesnoproizvodna funkcija	4.483,38	100,0	98,4	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.483,38
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0,00	0,0	0,0	455,04	100,0	10,0	-	-	-	455,04
Lovnogospodarska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	-	-	-	0,00

Naravovarstvene smernice za izdelavo gozdnogospodarskega načrta Trebnje II, ki jih je v mesecu novembru 2022 izdelal Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Novo mesto, so v celoti upoštevane, saj smo vsem objektom v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, dodelili ustrezno poudarjenost funkcij.

Smernice varstva kulturne dediščine gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote Trebnje II, ki jih je v mesecu septembru 2022 izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, so prav tako upoštevane v celoti, saj smo vsem objektom v gozdnem prostoru, ki jih vsebujejo omenjene smernice, dodelili ustrezno poudarjenost funkcij.

Usmeritve za zagotavljanje in krepitev socialnih in ekoloških funkcij na 1. ali 2. stopnji poudarjenosti so podrobno opredeljene v okviru poglavja 6 in na nivoju oddelka oziroma odseka v obrazcu E4 (opis gozda za odsek).

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi, ki poraščajo teren z zelo strmim naklonom na erodibilni in plazljivi matični podlagi v oddelkih 78 in 126,
- ☞ gozdovi na območjih pogostih poplav in velike poplavne nevarnosti v oddelku 52.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi, ki poraščajo teren s strmim naklonom na erodibilni in plazljivi matični podlagi ter na območjih redkih poplav in srednje poplavne nevarnosti v odsekih 1 - 8, 10, 11, 12, 13, 23, 30, 33, 34, 36, 37, 40, 43, 44, 45, 51, 52, 54, 55, 58 - 60, 62, 67, 68, 70, 75a, 76, 77, 86, 88, 101, 108, 111 in 114,
- ☞ gozdovi, ki poraščajo teren na območju velike skalovitosti v oddelku 89,

Hidrološka funkcija

Območja gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo so opredeljena na podlagi slojev Direkcije RS za vode, dostopne v vodnem katastru v zbirki eVode, in sicer v vodovarstvenih, erozijskih in plazljivih območjih ter ob vodotokih.

V hidrološko funkcijo 1. stopnje poudarjenosti so vključena vodovarstvena območja I. in II. varstvene cone in gozdovi nad podzemnimi jamami in brezni ter vhodi v jame.

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici vodovarstvenega območja Škovec v oddelku 19,
- ☞ gozdovi nad jamami in okoli brezen ter v okolici izvirov vode v oddelkih 25, 39, 68, 76, 89, 95, 103, 104 in 125,
- ☞ gozdovi na območju lastne oskrbe s pitno vodo in zajetjih vode za tehnološke namene v oddelkih 11, 13 in 30.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na območju oskrbe s pitno vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba, v oddelku 37.

Na 2. stopnji poudarjenosti so tudi območja III. varstvene cone, gozdovi v okolici črpališč in izvirov vode, gozdovi v vplivnem pasu ob vodotoku (50 m), večjih potokov (40 m) in manjših potokov (20 m).

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi na apneni podlagi in vodovarstvenem območju v oddelkih 87, 97, 98, 99 in 100,
- ☞ gozdovi na apneni podlagi v oddelkih 14, 18, 19, 28a, 38 - 42, 44 - 46, 48, 49, 53, 54, 57 - 126,
- ☞ gozdovi nad jamami in okoli brezen v oddelkih 13 in 16,
- ☞ gozdovi ob vodotokih v odsekih 1 - 4, 7, 8, 10, 11 - 17, 19, 23, 25, 28c, 30, 33, 35 - 37, 40, 44, 52, 55 in 56,
- ☞ gozdovi ob obcestnih jarkih v oddelkih 50 in 60.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi nad jamami in okoli brezen v oddelkih 25, 39, 68, 76, 89, 95, 103, 104 in 125,
- ☞ koridorji v odsekih 40, 41, 44, 46, 53, 58, 59 in 102,
- ☞ gozdovi v primestni krajini v oddelkih 56 in 57.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ Mali gaber-udornica v oddelku 39,
- ☞ Kremenjak-luža v odsekih 75a, 75b in 76.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ EPO in Natura 2000 v odsekih 4, 9, 10, 12, 73 - 78, 88 - 90, 94b, 97 in 98,
- ☞ EPO v oddelkih 17, 18, 20, 21, 23, 24, 26, 40, 44, 171, 200 - 202, 227b, 228, 231 - 233, 236 in 245,
- ☞ EPO in gozdni otoki v oddelkih 30, 45, 55 in 57,
- ☞ gozdni otoki v oddelkih 22, 29, 30, 31, 37, 40, 45, 47, 48, 53, 55, 56, 69, 118 in 121.

Preglednica 12/N-SPA: Pregled območij Nature 2000, evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
62300	Temenica	Reka Temenica je ena najbolj znanih dolenskih ponikalnic, ki do izliva v Krko dvakrat ponikne. Območje obsega celoten tok od izvira v Zasavskem hribovju do izliva v Krko z vmesnim fosilnimi strugami in podzemnimi tokovi. V spodnjem toku so v območje vključena tudi mokrišča ob letališki stezi in opuščeni glinokopi nekdanje opekarne Zalag. Reko označuje majhen strmec, zmeandrirana struga, širša poplavna ravnica, zemljene brežine in velika pestrost vodnih habitatov, kar še zlasti velja za izvorna odseka v Zijalu in Luknji ter Zaloško kotlino. Temenica je življenjski prostor pestre vodne favne nevretenčarjev, dvoživk in rib, podzemski odseki pa jamske vodne favne na čelu s človeško ribico, mokrišča ob spodnjem toku pa so habitat močvirske sklednice, dvoživk, ptic, vidre in bobra.	<i>Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za naravno vrednoto Temenica - Trebnje (poglavje 2.3).</i>
65400	Vejar	Obsega zgornji tok potoka Vejar s Cedilnico in pritoki ter njihovo gozdno zaledje severno od Trebnjega. Na zahodnem delu prevladujejo nizko gričevje, poraslo s prevladujočimi kisloljubnimi bukovimi gozdovi, na vzhodnem delu ob potoku Vejar pa kmetijska krajina. Potok je bil v preteklosti reguliran, na uravnani ravnici prevladujejo vlažni travniki. Vejar, pritoke in pripadajoče melioracijske kanale označuje skromen hidrološki režim in nizki poletni vodostaji, zato so predvsem habitat nevretenčarjev, med njimi izstopajo kačji pastirji (koščični škratec), na redkih ekstenzivnih travnikih najdemo polža ozkega vretenca na gozdnem obrobju pa metulja črtastega medvedka.	<i>Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za naravno vrednoto Vejar (poglavje 2.3).</i>
66200	Šumberk	Hribovit kraški svet južno od Sel pri Šumberku, ki ga poraščajo obsežni srednjeevropski kisloljubni bukovimi gozdovi. Ti s senčnimi, vlažnimi in nekoliko hladnejšimi presvetljenimi predeli predstavljajo ugoden življenjski prostor črtastemu medvedku.	<i>Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za posebno varstveno območje Šumberk (poglavje 4.2).</i>
68400	Čatež	Bližnja okolica vasi Čatež, severozahodno od Trebnjega, na gričevnem obrobju Posavskega hribovja. Osrednji del območja je lokacija porodniške kolonije malih podkovnjakov v vaški cerkvi. Za netopirje je ključna pestra struktura vegetacijskih elementov (sadovnjaki, žive meje, gozdni robovi) v okolici vasi, ki predstavljajo poti do prehranjevališč v okoliških gozdovih.	<i>Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za posebno varstveno območje Čatež (poglavje 4.2).</i>
65500	Mirna	Srednji tok reke Mirne med Mokronogom in Mirno. Habitatsko pestrost doline danes zagotavlja več mrtvih rokavov reke Mirne, ohranjene doline potokov kot so Gomilščica, Lanšprešica, Gomilski potok, Bačji potok in Savrica ter opuščena glinokopna jezera ob potoku Bistrica. Gorvodno in dolvodno od obravnavanega odseka Mirne znotraj GGE so med drugim znani podatki o prisotnosti raka koščaka (<i>Austropotamobius torrentium</i>) ter kačjega pastirja velikega studenčarja (<i>Cordulegaster heros</i>).	<i>Smiselno se upoštevajo usmeritve, ki so podane za naravno vrednoto Mirna (poglavje 2.3).</i>

Preglednici habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst sta v prilogah.

Klimatska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi okrog večjih strnjenih naselij v oddaljenosti do 500 - 1000 m v oddelkih 56 in 57.

2. stopnje poudarjenosti ni.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi v oddelku 126.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi na erodibilni in plazljivi matični podlagi v oddelkih 2 - 5, 10, 11, 40, 68, 78, 108.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Higiensko-zdravstvena funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.

☞ primestni gozdovi v okolici večjih strnjenih naselij v oddelkih 56 in 57.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi v okolici večjega emisijskega vira v oddelkih 38 in 60,

☞ gozdovi v okolici večjih strnjenih naselij v oddelkih 56 in 58.

Rekreacijska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

☞ gozdovi okoli trim steze v oddelkih 50, 51, 52 in 54.

2. stopnja poudarjenosti:

☞ primestni gozdovi v okolici Trebnjega v oddelkih 56 in 57,

☞ gozdovi v bližini CŠOD Čebelica v oddelkih 4, 9,

☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v oddelkih 102, 103, 104, 105 in 126,

☞ gozdovi ob poti Od Litije do Čateža v oddelkih 2, 3, 5, 6 in 7,

☞ gozdovi ob Jakobovi poti v oddelkih 59, 60, 63, 64, 65, 70, 71 in 73.

Turistična funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ob učni poti Zaplaške stezice v oddelkih 1, 2 in 3,
- ☞ gozdovi ob evropski pešpoti E7 v oddelkih 102, 103, 104, 105 in 126.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ob Levstikovi poti v oddelkih 2, 3, 5, 6, 7 in 10,
- ☞ gozdovi na vrhu Zaplaškega hriba v oddelku 2,
- ☞ gozdovi ob Žegnanem studencu in romarski cerkvi na Zaplazu v oddelku 3.

Poučna funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ob učni poti Zaplaške stezice v oddelkih 1, 2, 3, 4, 9 in 10,
- ☞ gozdovi ob poti pri CŠOD Čebelica v oddelkih 4 in 9,

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v bližini CŠOD Čebelica v oddelku 9.

Raziskovalna funkcija

1. stopnje poudarjenosti ni.

2. in 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ (8544) gozdovi v okolici Kremenjaka – luža s stalno vodo zahodno od Orlake v odsekih 75a, 75b in 76,
- ☞ (4546) gozdovi v okolici Vejarja – desni pritok reke Mirne s poplavnimi travniki nad Mirno v oddelkih 13, 15, 16, 17 in 18,
- ☞ (4483) gozdovi ob Mirni – reka z ohranjenim zgornjim tokom in mokrišči v Mirnski dolini v oddelkih 11 in 12,
- ☞ gozdovi v okolici jam in brezen, kot je navedeno pri funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Predlog 1. stopnje poudarjenosti:

- ☞ (8538) gozdovi v okolici naravne vrednote Trebnje-Temenica – reka s poplavno ravnico in fosilno strugo na območju Trebnjega v oddelkih 11 in 12.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi v okolici desnega pritoka reke Mirne s poplavnimi travniki v oddelkih 13, 15 - 18,
- ☞ gozdovi v okolici reke Mirne z ohranjenim zgornjim tokom in mokrišči v Mirnski dolini v oddelkih 11 in 12,
- ☞ gozdovi v okolici Bratnice v oddelku 37.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnja poudarjenosti:

gozdovi na območju naslednjih objektov kulturne dediščine (v oklepaju je EŠD):

- ☞ (23730) Zagorica pri Čatežu – prazgodovinska gomila – arheološko najdišče v oddelku 9,
- ☞ (26496) Mačkovec pri Veliki Loki – Gomila pri Križu – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelkih 9 in 26,
- ☞ (25419) Sela pri Šumberku – spomenik NOB na Kremenjeku – dediščina – memorialna dediščina v odseku 75b,
- ☞ (15513) Zagorica pri Velikem Gabru – arheološko najdišče Zagorica-Bič – arheološka dediščina v oddelkih 67 in 69,
- ☞ (26513) Velika Loka pri Šentlovrencu – Gomila Medvedjek – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelkih 48 in 49,
- ☞ (29792) Dolenje Selce – Grad Kozjak – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelkih 108 in 111,
- ☞ (26615) Sela pri Šumberku – prazgodovinska naselbina Stari grad – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelkih 66 in 73,
- ☞ (26510) Mali Videm – arheološko najdišče Predole – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelku 29.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ (2241) Sela pri Šumberku – Cerkev sv. Katarine – dediščina – skalarna stavbna dediščina v oddelku 78,
- ☞ (20809) Gorenji Podboršt pri Veliki Loki – Spomenik NOB – dediščina – memorialna dediščina v oddelku 20,
- ☞ (28727) Zagorica pri Čatežu – Vaški studenec s periščem in napajališčem – dediščina priporočilno – profana stavbna dediščina v oddelku 9,
- ☞ (8754) Sela pri Šumberku – Razvaline gradu Šumberk – vplivno območje – profana stavbna dediščina v oddelku 78,
- ☞ (1719) Trebanjski vrh – Cerkev sv. Jerneja – vplivno območje – sakralna stavbna dediščina v oddelku 16,
- ☞ (1717) Čatež – Cerkev Matere božje na Zaplazu – vplivno območje spomenika – sakralna stavbna dediščina; (6614) Čatež – Območje Marijine romarske cerkve na Zaplazu – vplivno območje – kulturna krajina v oddelkih 3 in 4,
- ☞ (10177) Medvedjek – Arheološko najdišče – arheološko najdišče – arheološka dediščina v oddelku 41,
- ☞ (25419) Sela pri Šumberku – Spomenik NOB na Kremenjeku – dediščina – memorialna dediščina v odsekih 75a in 76,
- ☞ (29792) Dolenje Selce – Grad Kozjak – vplivno območje – arheološka dediščina v odsekih 108, 109a, 111 in 112.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Estetska funkcija

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi ob objektih kulturne dediščine v odsekih 3, 9, 20, 75a, 75b in 76,
- ☞ gozdovi ob Zaplaških stezicah (romarsko središče) v oddelkih 1, 2, 3 in 4.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi, ki zakrivajo degradacijske procese ali vizualno moteče elemente v krajini v oddelkih 53, 58 in 60,
- ☞ gozdni otoki v odsekih 22, 28c, 29, 30, 31, 37, 40, 45, 48, 54, 55, 56, 57, 60, 113, 116, 118 in 121.

☞ 3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Obrambna funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije**Lesnoproizvodna funkcija**

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi tistih rastiščno gojitvenih razredov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar in se nahajajo na celotni površini

2. stopnje poudarjenosti ni.

Gozdov brez lesnoproizvodne funkcije ni.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

1. stopnja poudarjenosti:

- ☞ stojišča čebeljakov v odsekih 2, 9, 12, 13, 15, 23, 25, 28a, 38, 46, 47, 54, 55, 57, 64, 70, 77, 94b in 126.

2. stopnja poudarjenosti:

- ☞ gozdovi čebelje paše ali gozdovi kostanja v odsekih 3, 4, 6, 8, 9, 15, 17 - 22, 25, 28a, 28c, 37, 42, 44, 46, 48, 50, 59, 60, 61, 63 - 67, 77, 78, 79, 85, 87, 88, 89, 91, 94a, 94b, 95, 97, 98, 102 - 106, 108, 109a, 110, 112 - 116, 120, 121, 124 - 126,
- ☞ gozdovi nabiranja borovnic, kostanja in gozdovi čebelje paše v oddelkih 10 - 12, 70, 70 - 76.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

Lovnogospodarska funkcija

1. in 2. stopnje poudarjenosti ni.

3. stopnje poudarjenosti ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Kategorije gozdov

Preglednica 13/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah

Kategorije gozdov v ha	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	4.326,43	133,18	22,21	4.481,82
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,47	0,09	0,00	1,56
Skupaj	4.327,90	133,27	22,21	4.483,38

V enoti prevladujejo večnamenski gozdovi, en odsek (75b) pa je gozd s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni. Odsek je razglašen zaradi obeležja NOB. Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Skupščinski Dolenjski list, 6/79, Uradni list RS, št. 50/97) je sprejela Občina Trebnje.

Preglednica 14/KGR: Gozdne združbe po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamnin	54100-Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	276,65	72,9
	55400-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	32,20	8,5
	71100-Kisloljubno gradnovο belogabrovje	38,89	10,2
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	31,77	8,4
Skupaj RGR		379,51	100,0
050-Podgorska bukovja na karbontnih in mešanih kamninah	53100-Dobovje in dobovo belogabrovje	34,60	4,9
	54100-Preddinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	117,28	16,5
	55100-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	84,52	11,9
	55400-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	434,12	61,1
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	40,20	5,6
Skupaj RGR		710,72	100,0
060-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	54100-Preddinarsko-dinarsko gradnovο belogabrovje	700,09	20,7
	55100-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	186,21	5,5
	55400-Gradnovο bukovje na izpranih tleh	720,40	21,2
	56200-Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	16,10	0,5
	71100-Kisloljubno gradnovο belogabrovje	99,37	2,9
	73100-Kisloljubno gradnovο bukovje	34,23	1,0
	74100-Kisloljubno rdečeborovje	14,88	0,4
	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.620,31	47,8
Skupaj RGR		3.391,59	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		4.481,82	100,0
060-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	75100-Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1,56	100,0
Skupaj RGR		1,56	100,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI		1,56	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.483,38	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 15/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%	m ³
Smreka	10,6	23,6	28,6	25,1	12,1	57,4	19,0	257.503
Jelka	9,5	21,8	30,3	27,1	11,3	1,2	0,4	5.292
Bor	10,1	22,6	28,5	27,8	11,0	3,7	1,2	16.683
Macesen	17,4	36,2	26,8	15,3	4,3	0,1	0,0	202
Ostali iglavci	10,2	15,9	25,4	32,4	16,1	1,0	0,4	4.560
Bukev	10,5	23,2	27,2	21,2	17,9	151,3	50,1	678.553
Hrast	10,2	22,9	27,6	21,8	17,5	39,8	13,2	178.696
Plemeniti listavci	12,8	24,8	26,5	20,2	15,7	9,9	3,3	44.283
Trdi listavci	11,4	24,3	27,1	20,6	16,6	37,4	12,4	167.582
Mehki listavci	19,0	32,1	23,5	16,0	9,4	0,2	0,0	839
Iglavci	10,6	23,4	28,5	25,4	12,1	63,4	21,0	284.240
Listavci	10,7	23,4	27,3	21,1	17,5	238,6	79,0	1.069.953
Skupaj	10,7	23,4	27,5	22,0	16,4	302,0	100,0	1.354.193

Lesna zaloga je 302,0 m³/ha, z intervalno oceno ob 5 % tveganju od 288,0 do 316,0 m³/ha.

V prvem razširjenem debelinskem razredu (10 – 30 cm premera) se nahaja 34,1 % lesne zaloge, 49,5 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 50 cm premera) in 16,4 % lesne zaloge v tretjem razširjenem debelinskem razredu (nad 50 cm premera).

V lesni zalogi močno prevladuje bukev, z opaznejšim deležem pa ji sledijo še smreka, hrasti, trdi in plemeniti listavci. Vse ostale drevesne vrste skupaj dosejajo 2 %.

V skupini borov je 98 % rdečega in 2 % črnega bora.

V skupini ostalih iglavcev je 100 % zelenega bora.

V skupini hrastov je 98 % gradna in 2 % doba.

V skupini plemenitih listavcev je 73 % gorskega javorja, 21 % češnje ter 6 % lipe in lipovca.

V skupini trdih listavcev je 82 % belega gabra, 15 % kostanja in 3 % cera.

V skupini mehkih listavcev je 74 % trepetlike, 18 % breze in 8 % črne jelše.

Drevesne vrste, ki so v skupni lesni zalogi prisotne z deležem manjšim od 1 % oziroma celo z le nekaj drevesi, so: macesen, robinija, ostrolistni jesen, gorski brest, maklen in brek.

Preglednica 16/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	284.240	275.782	7.816	642
	m ³ /ha	63,4	63,7	58,7	28,9
Listavci	m ³	1.069.953	1.036.062	28.242	5.649
	m ³ /ha	238,6	239,4	211,9	254,4
Skupaj	m ³	1.354.193	1.311.844	36.058	6.291
	m ³ /ha	302,0	303,1	270,6	283,3

Med višinama hektarske lesne zaloge zasebnih in državnih gozdov je razlika 32,5 m³/ha v korist zasebnih gozdov.

Lesna zaloga za enoto in po razredih je ugotovljena z metodo stalnih vzorčnih ploskev na mreži 200 m (smer V – Z) x 500 m (smer S – J). Skupno je bilo izmerjenih 478 ploskev, od katerih jih je bilo pet izkrčenih. Za lesno zalogo enote šteje aritmetična sredina lesnih zalog na vzorčnih ploskvah.

Vzorčna napaka ocene lesne zaloge pri 5 % tveganju na ravni enote je 14,0 m³/ha oziroma 4,6 %, na ravni posameznega stratuma pa ne presega 15 %, razen v rastiščnogojitvenem razredu 030 (gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamnin), kjer znaša

16,1 %. Rastiščno gojitveni razred 030 smo zaradi rastiščnih posebnosti kljub višji vzorčni napaki ohranili v svojem stratumu.

Preglednica 17/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	± E (%)
1	00030-Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	379,51	273,1	43	16,1
2	00050-Podgorska bukovja na karbonskih in mešanih kamninah	710,72	310,2	72	10,0
3	00060-Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	3.393,15	303,6	358	5,7
Skupaj		4.483,38	302,0	473	4,6

V vseh sestojih se je lesna zaloga ocenjevala okularno. Lesna zaloga za nivo odsekov in rastiščnogojitvenih razredov je enaka okularnim ocenam iz opisov sestojev, izravnanim z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah na nivoju stratuma. Tarife so popravljene v skladu z rezultati aktualnih in preteklih meritev višin dreves na stalnih vzorčnih ploskvah in so dodatno usklajene z revirnimi gozdarji. Zaradi spremembe tarif se je lesna zaloga dvignila za 0,7 %. Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Uporabili smo odstotne volumne prirastke, ki smo jih izračunali iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev (ponovljeno merjenje istih dreves po desetih letih). Za povečanje zanesljivosti meritev smo odstotne volumne prirastke posameznih dreves grupirali v prirastne nize, nato pa smo jih izravnali z regresijsko analizo. Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih je v prilogi načrta.

Preglednica 18/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,57	0,71	0,56	0,31	0,05	2,20	26,1
Listavci	1,42	1,96	1,61	0,88	0,35	6,22	73,9
Skupaj	1,99	2,67	2,17	1,19	0,40	8,42	100,0

Letni prirastek je 8,42 m³/ha. Glede na prejšnje desetletje se je zmanjšal za 1,60 m³/ha oziroma 19,0 %.

Preglednica 19/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Oblike lastništva		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	9.856	9.573	259	24
	m ³ /ha	2,20	2,21	1,94	1,08
Listavci	m ³	27.888	26.960	773	155
	m ³ /ha	6,22	6,23	5,80	6,99
Skupaj	m ³	37.744	36.533	1.032	179
	m ³ /ha	8,42	8,44	7,74	8,07

Največji hektarski letni prirastek je ugotovljen v zasebnih gozdovih. Odstotek priraščanja je sicer najvišji v državnih gozdovih in najnižji v zasebnih gozdovih.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 20/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga (m ³ /ha)	± E (%)	Srednji premer (cm)
			Površina		Zasnova						
	ha	%	ha	%	1	2	3	4			
Mladovje	372,12	8,3	-	-	-	-	-	-	0,0	0,0	0
Drogovnjak	786,36	17,5	0,15	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	254,5	10,6	19
Debeljak	1.839,33	41,1	37,00	2,0	20,9	79,1	0,0	0,0	413,2	5,6	23
Sestoj v obnovi	1.265,31	28,2	410,56	32,4	32,7	67,3	0,0	0,0	255,8	9,1	23
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	57,67	1,3	8,56	14,8	0,0	100,0	0,0	0,0	285,2	31,2	21
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,59	3,6	27,89	17,2	27,6	72,4	0,0	0,0	331,3	28,4	26
Skupaj	4.483,38	100,0	484,16	10,8	-	-	-	-	302,0	4,8	22

Površina mladovij se je v zadnjih desetih letih zmanjšala za 51 ha, kar je korak stran od modelne površine. 59 % se jih nahaja v fazi mladja in gošče ter 41 % v fazi letvenjaka.

Danes je v enoti 442 ha manj drogovnjakov, kot jih je bilo pred desetimi leti, kar je korak stran od modelne površine. Slaba šestina (14 %) je v fazi tanjšega drogovnjaka, 86 % pa v fazi debelejšega drogovnjaka. Velik del slednjih bo v tem desetletju prerasel v debeljake in se bo zato delež drogovnjakov še dodatno zmanjšal.

Prevladuje delež debeljakov in predstavlja dobrih 40 % vseh sestojev, v zadnjem desetletju se je njihova površina zmanjšala za 313 ha. Velika večina debeljakov ni pomlajena kar je pravi korak k nadaljnji akumulaciji lesne zaloge v tej razvojni fazi. Le 2 % je takšnih, ki jih pokriva podmladek, v glavnem dobrih zasnov.

Površina sestojev v obnovi se je v zadnjem desetletju povečala za 572 ha, s čimer smo občutno preseglili modelno površino in tudi površino, ki smo jo za leto 2022 napovedali v prognozi pred desetimi leti. Končni poseki se niso izvajali v skladu s smernicami, kar se odraža tudi na površinah mladovij, ki jih je manj, kot smo napovedali v prognozi. Večinoma so sestoji v obnovi zelo slabo pomlajeni s podmladkom pretežno dobrih in bogatih zasnov. Najverjetnejši razlog slabe pomlajenosti je v tem, da se je zaradi gradacij podlubnikov veliko pretežno smrekovih debeljakov prehitro uvedlo v obnovo.

Med današnjih 220 ha raznomernih gozdov smo uvrstili razslojene ali delno razgrajene za obnovo neprimerne nekdanje drogovnjake, debeljake in sestoj v obnovi. Imajo povprečno lesno zalogo 320 m³/ha in so pomlajeni s podmladkom pretežno dobrih zasnov.

Preglednica 21/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	105,17	2,41	0,73	0,00	0,00	318,54	14,80	8,70	33,67	0,14
Delež od podmladka (%)	21,72	0,50	0,15	0,00	0,00	65,79	3,06	1,80	6,95	0,03
Delež od površine gozda (%)	2,6	0,1	0,0	0,0	0,0	7,7	0,4	0,2	0,8	0,0

Opomba: Delež od površine gozda je računat od površine gozda brez mladovij.

V podmladku močno prevladuje bukev. Pomembno ji sledita smreka in trdi listavci. Skromno pomlajevanje plemenitih listavcev je zelo zaskrbljujoče.

Preglednica 22/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	372,12	36,6	57,4	5,5	0,5	15,6	76,7	7,5	0,2	36,5	57,4	4,7	1,4
Drogošnjak	786,36	45,0	44,3	10,7	0,0	14,1	73,5	12,4	0,0	30,2	67,7	2,1	0,0
Debeljak	1.839,33	-	-	-	-	13,6	82,6	3,8	0,0	1,8	92,6	5,6	0,0
Sestoj v obnovi	1.265,31	-	-	-	-	12,6	85,5	1,9	0,0	-	-	-	-
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	57,67	-	-	-	-	0,0	88,1	11,9	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,59	-	-	-	-	13,6	81,8	4,6	0,0	-	-	-	-
Skupaj	4.483,38												

Tako kot pri podmladku tudi v mladovjih prevladujejo dobre in odlične zasnove. Negovanih mladovij skoraj ni. Prevladujejo pomanjkljivo negovana mladovja. Več kot polovica mladovij ima normalen sklep.

Zasnova drogošnjakov je tudi pretežno bogata in dobra. Velika večina drogošnjakov je pomanjkljivo negovanih in ima normalen do tesen sklep.

Velika večina debeljakov je pomanjkljivo negovanih. Potrebno je omeniti, da so kot pomanjkljivo negovani opredeljeni tisti sestoji (tudi pri drugih razvojnih fazah), kjer so bili ukrepi v preteklosti ustrezno izvajani, trenutno stanje pa že zahteva nadaljevanje ukrepanja. Debeljaki so dobro zaprti, kar se odraža tudi v deležu podmladka.

Negovanost sestojev v obnovi je zelo podobna negovanosti debeljakov.

Raznomerni gozdovi so večinoma pomanjkljivo nenegovani.

3.5 Tipi sestojev

V enoti s 35,7 % površine prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi. Sledijo jim bukovi gozdovi s 23,2 %, gozdovi bukve in smreke s 15,6 %, drugi gozdovi listavcev in iglavcev s 13,4 %, gozdovi bukve in hrasta s 6,6 % ter smrekovi gozdovi s 4,1 %. Ostali tipi sestojev skupaj ne presegajo 2 %, natančne vrednosti pa so razvidne iz spodnje preglednice.

Preglednica 23/D-DS: Tipi drevesne sestave

Šifra in tip drevesne sestave gozda	Kriteriji za opredelitev – delež drevesne vrste v %	Površina	
		ha	%
1 Hrastovi gozdovi	Hr>75%	35,57	0,8
2 Gozdovi bukve in hrasta	Bu+hr>75% in 25%<bu, hr<75%	295,04	6,6
3 Bukovi gozdovi	Bu>75%	1.039,32	23,2
4 Drugi pretežno listnati gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 1-3 in list>75%	1.598,76	35,7
5 Gozdovi bukve in jelke	Bu+je>75% in 25%<bu, je<75%	2,01	0,0
6 Gozdovi bukve in smreke	Bu+sm>75% in 25%<bu, sm<75%	700,38	15,6
7 Jelovi gozdovi	Je>75%	0,54	0,0
8 Smrekovi gozdovi	Sm>75%	185,43	4,1
9 Borovi gozdovi	Bor>75%	0,15	0,0
11 Drugi pretežno iglasti gozdovi	Če niso izpolnjeni pogoji pod 5-10 in igl>75%	25,28	0,6
12 Drugi gozdovi listavcev in iglavcev	Vsi drugi gozdovi, kjer niso izpolnjeni pogoji od 1-11	600,90	13,4
Skupaj		4.483,38	100,0

Opomba: označeno z * ni po pravilniku

3.6 Ohranjenost gozdov**Preglednica 24/OHR: Ohranjenost gozdov po kategorijah gozdov**

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.009,79	67,2	1.472,03	32,8	0,00	0,0	0,00	0,0	4.481,82	100,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,56	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1,56	0,0
Skupaj	3.011,35	67,2	1.472,03	32,8	0,00	0,0	0,00	0,0	4.483,38	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka na podlagi evklidskih razdalj med dejansko in naravno drevesno sestavo (Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017) gozdno rastiščnih tipov.

Odmik trenutne drevesne sestave od naravne drevesne sestave je ugoden saj izmenjanih in močno spremenjenih gozdov ni.

Za boljši opis stanja gozdov smo na ravni enote in rastiščnogojitvenih razredov ugotovili še osiromašenost naravne drevesne sestave (Gašperšič 1995), ki v odstotkih prikazuje odstopanje dejanske od naravne drevesne sestave.

Ugotovili smo 24,4 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je veliko boljše oziroma pod nivojem vseh gozdov območja, ki znaša 31,3 %. Največ odstopanja prispevajo prevelik delež smreke (76,5 %), premajhen delež hrasta (14,2 %), premajhen delež plemenitih listavcev (5,0 %) in premajhen delež bukve (3,4 %). Ostale vrste k osiromašenosti prispevajo manj kot 1 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 25/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	504	12,7	32,7	35,9	16,7	2,0
Jelka	6	83,3	16,7	0,0	0,0	0,0
Bor	51	7,8	19,6	41,2	25,5	5,9
Macesen	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Ostali iglavci	11	0,0	45,4	45,5	9,1	0,0
Bukev	1.248	6,3	21,6	35,2	27,7	9,2
Hrast	505	9,9	25,1	33,3	22,2	9,5
Plemeniti listavci	89	6,7	34,9	23,6	30,3	4,5
Trdi listavci	192	0,5	0,5	10,9	27,6	60,5
Mehki listavci	12	0,0	0,0	16,7	33,3	50,0
Skupaj iglavci	574	12,7	31,5	36,3	17,2	2,3
Skupaj listavci	2.046	6,6	21,0	31,8	26,5	14,1
Skupaj	2.620	8,0	23,3	32,7	24,5	11,5

Kakovost drevja je ugotovljena na stalnih vzorčnih ploskvah na drevesih s premerom 30 cm ali več. Kakovost dreves je dokaj dobra, saj je približno 64 % dreves dobre, prav dobre ali odlične kakovosti. Iglavci imajo občutno boljšo kakovost kot listavci. med številčno pomembnejšimi drevesnimi vrstami pa z najboljšo kakovostjo izstopajo smreka, hrast in bukev.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 26/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	0,9
Osutost	0,6
Skupaj	4,1

Poškodbe dreves so ugotovljene na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja poškodovanosti se določi z deležem dreves s hujšo poškodbo. Pri deblu in koreničniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Hujša poškodba vej se šteje, če odlomljena vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini, ter pri osutosti krošnje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Delež dreves z večjo poškodbo je ocenjen na 4,1 %. Največ je poškodb debela in koreničnika, bistveno manj je poškodovanosti vej in še manj osutosti krošenj.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letu 2020 je bil popis objedenosti gozdnega mladja opravljen na 9 ploskvah v gozdovih GGE Trebnje II. Osnovne prostorske enote za izvajanje in interpretacijo popisa objedenosti gozdnega mladja so t.i. popisne enote (PE). Pri popisu objedenosti gozdnega mladja je pol GGE Trebnje II uvrščeno PE Litija in druga polovica PE Krka. V preglednicah prikazujemo podatke o objedenosti gozdnega mladja iz 9 ploskev v GGE Trebnje II, ki po naši oceni najbolj reprezentirajo stanje glede vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Po podatkih popisa leta 2020 je bilo v GGE objedeno 13,6 % gozdnega mladja višine od 15 do 150 cm. Najbolj je objedeno mladje plemenitih listavcev (33 %) in drugih trdih listavcev (23 %). Med trdimi listavci je najbolj zastopan beli gaber, ki je sicer zelo priljubljen v prehrani divjadi, vendar kljub visoki objedenosti uspešno prerašča v višje višinske razrede. V višinskem razredu od 100 do 150 cm je v PE 3 % plemenitih listavcev, med katerimi je najpogostejši gorski javor. Objedenost bukve, katere je v strukturi mladja največ (49 %), je 9 %. Bukev tudi najuspešnejše prerašča v višje višinske razrede. Vpliv rastlinojede divjadi se v zadnjem desetletju ni bistveno spremenil. Podatki o lesni zalogi vraslih dreves na stalnih vzorčnih ploskvah kažejo, da je drevesna sestava novo nastajajočih sestojev dokaj pestra. V drevesni strukturi vrasti je največ bukve (42 %), belega gabra (18 %) in smreke (16 %). Gorskega javorja je v vrasti 3 % in gradna 2 %.

Glede na podatke o objedenosti gozdnega mladja in tudi ocene s terena lahko povzamemo, da rastlinojeda divjad v enoti ne vpliva bistveno na pomlajevanje drevesnih vrst in nadaljnji razvoj mladja. V primerih prostorsko majhnih pomlajenih površin, še posebej v predelih strnjanih gozdov ali pri umetni sadnji, je ta vpliv lokalno lahko izrazitejši. Za zmanjšanje tega vpliva, oziroma zagotovitev uspeha sadnje, je potrebna zaščita sadik listavcev (gorski javor, češnja) pred objedanem. Pri naravni obnovi sestojev je ob primerni razporeditvi in velikosti pomlajenih površin vpliv objedanja še manjši.

Preglednica 27/OM1: Objedenost gozdnega mladja po višinskih razredih

Višinski razred	Ocena števila na ha v letu 2020	Objedenost (%) v letu 2020
do 15 cm	38.612	-
16 do 30 cm	54.838	13,4
31 do 60 cm	37.503	15,7
61 do 100 cm	20.961	13,5
101 do 150 cm	6.458	3,5
Skupaj (16 do 150 cm)	119.760	13,6
Skupaj (0 do 150 cm)	158.372	-

Preglednica 28/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju po popisu leta 2020 v %					Objedenost v %
	15 do 30 cm	31 do 60 cm	61 do 100 cm	101 do 150 cm	15 do 150 cm	
Smreka	6	3	2	-	4	2,3
Jelka	2	1	-	2	1	26,7
Ostali iglavci	5	4	-	-	-	-
Bukev	25	51	94	98	49	8,7
Hrast	3	10	2	-	4	2,1
Plemeniti listavci	4	2	2	-	3	33,3
Trdi listavci	55	29	-	-	34	22,8
Iglavci	14	8	2	2	9	5,3
Listavci	86	92	98	98	91	14,4
Skupaj	100	100	100	100	100	13,6

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 29/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
A (10-29 cm)	število/ha	6,44	9,12	15,56	5,82	20,42	26,24	12,26	29,54	41,80
	m ³ /ha	2,78	3,74	6,52	2,51	8,37	10,88	5,29	12,11	17,40
B (30-49 cm)	število/ha	0,38	1,21	1,59	0,25	2,05	2,30	0,63	3,26	3,89
	m ³ /ha	0,76	2,32	3,08	0,51	3,92	4,43	1,27	6,24	7,51
C (50 in več cm)	število/ha	0,04	0,08	0,12	0,00	0,04	0,04	0,04	0,12	0,16
	m ³ /ha	0,17	0,31	0,48	0,00	0,16	0,16	0,17	0,47	0,64
Skupaj	število/ha	6,86	10,41	17,27	6,07	22,51	28,58	12,93	32,92	45,85
	m ³ /ha	3,71	6,37	10,08	3,02	12,45	15,47	6,73	18,82	25,55

Stanje glede odmrlega drevja je ugotovljeno na stalnih vzročnih ploskvah. V skupnem je 8,5 % odmrle mase, kar je veliko več, kot zahteva Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16) – 3 % od lesne zaloge sestaja.

Če pri odmrli masi upoštevamo tudi panjevino, ki v enoti znaša 3,3 m³/ha, se skupna masa odmrlega drevja poveča za 1,1 % in znaša 9,6 % od povprečne lesne mase, kar pomeni zelo ugodno stanje glede odmrle mase. Tu naj omenimo še 952 dreves oziroma 649 m³ kot kalo (naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa) evidentiranih dreves.

Glede na število in volumen se glavnina odmrlega drevja nahaja v prvem razširjenem debelinskem razredu. Žal ta drevesa niso najugodnejša za večje duplarje, ki potrebujejo debelejša stoječa odmrta drevesa.

Kljub dobremu stanju glede odmrlega drevja moramo predvsem v najdebelejšem razredu še naprej načrtno puščati drevesa naravnemu razkroju, da bomo ohranili trenutno ugodno stanje. Pri načrtnem puščanju odmrlega drevja je potrebno dajati prednost drevesnim vrstam, ki počasneje razpadajo, kot so hrasti, kostanj, črni gaber, smreka in jelka. Posebej primerna so drevesa, ki se prelomijo, ker stoječi del drevesa dlje obstane, saj ga ne bremeni teža krošnje. Primerna drevesa so tudi debelejša, slabo vitalna drevesa, razraščena nekakovostna drevesa, drevesa z dupli ali gnezdi. Slabo dostopne predele z drevjem slabše kakovosti se lahko opredeli kot ekocelice in prepusti naravnemu razvoju in razpadu.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi

Za razliko od nekaterih predhodnih načrtov se ta nanaša na iste gozdove kot njegov predhodni načrt. V preteklosti se je obseg enote nekajkrat spremenil, kar je podrobno opisano v uvodu.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Preglednica 30/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

	Načrtovani posek	Realizacija poseka – po evidencah		Realizacija poseka – po podatkih s SVP (točkovna in intervalna ocena)	
	m ³	m ³	%	m ³	%
Iglavci	87.459	124.114	141,9	129.527	148,1
Listavci	276.715	109.083	39,4	170.262	61,5
Skupaj	364.174	233.197	64,0	299.789 (250.358 – 349.220)	82,3

Realizacija poseka po evidencah je nizka, komaj 64 odstotna, če pa gledamo posek, ki je bil zaznan na ploskvah, je ta občutno višji, dobrih 82 %.

Ugotavljamo, da se največ nelegalnega poseka zgodi pri tanjšem drevju, pri listavcih pa tudi pri najdebelejšem. Pri listavcih so odstopanja bistveno večja kot pri iglavcih, pri katerih so velika odstopanja le pri najtanjšem drevju. Najmanjša odstopanja so pri drevesih debeline od 40 do 60 cm. Lastniki gozdov očitno ne pokličejo revirnega gozdarja, kadar si pripravljajo drva, nelegalno pa radi posekajo tudi najdebelejše listavce. Pri slednjih gre morda za preveč posekano drevje na sečiščih, kjer je bila sicer označitev drevja za posek opravljena. Na podlagi teh ugotovitev podajamo naslednje napotke:

- ☞ Ob vsaki priložnosti naj se lastnike gozdov ozavešča, da je označitev drevja za posek tudi tanjših dreves za domačo porabo obvezna in brezplačna, zato naj dosledno naprošajo revirnega gozdarja za označitev in izdajo odločbe.
- ☞ Hkrati naj se lastnikom poudarjeno označi tudi na odločbi, da je potrebno naknadno posekano drevje sporočiti revirnemu gozdarju.
- ☞ Na obveznost označitve drevja za posek in izdajo odločbe bi bilo smiselno opozoriti tudi v lokalnih medijih, predvsem tistih, ki so med lastniki gozdov najbolj priljubljeni.
- ☞ Gozdarskemu inšpektorju naj se predlaga, da občasno pošlje opozorila tudi tistim lastnikom, pri katerih so bile nelegalno posekane manjše količine.
- ☞ Revirni gozdarji naj izvajajo natančnejši nadzor na terenu, na nekaj sečiščih vsako leto tudi popolni prevzem sečišč. vsak opažen posek brez predhodne označitve drevja dosledno v xTi vpišejo kot posek brez odobritve.

Preglednica 31: Ocena letnega poseka na SVP in primerjava z evidenco

	Površina v ha	Evidenca letnega poseka v m ³ /ha	Ocena poseka na SVP				
			Število SVP	Povprečni letni posek v m ³ /ha	Standardni odklon	Interval zaupanja v m ³ /ha, leto	Relativni odklon zaupanja v e%
GGE	Iglavci	2,71	471	2,83	8,30	0,75	26,4
	Listavci	2,38		3,72	8,07	0,73	19,5
	Skupaj	5,09		6,55	12,00	1,08	16,5
Državni gozdovi	134,14	11,70	14	5,84	11,84	6,77	115,9
Ostali gozdovi	4.442,80	4,90	457	6,85	12,01	1,10	16,1

Po podatkih stalnih vzorčnih ploskev je bilo po starih tarifah in na stari površini (4.576,94 ha) letno posekanih 6,55 m³/ha, kar pomeni 299.789 m³ (ob 5 % tveganju znotraj intervala od 250.358 do 349.220 m³). Evidentiran posek se pri 5 % tveganju značilno razlikuje od ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 32: Realizacija poseka po dosedanjih rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek (m ³)	Realizirani posek (m ³)	Indeks poseka (%)	Indeks skupnega poseka (%)
1300 – Kisloljubna bukovja	Iglavci	77.836	115.279	148,1	31,7
	Listavci	235.725	95.049	40,3	26,1
	Skupaj	313.561	210.328	67,1	57,8
1500 – Podgorska bukovja	Iglavci	9.623	8.835	91,8	2,4
	Listavci	40.990	14.034	34,2	3,9
	Skupaj	50.613	22.869	45,2	6,3
Skupaj	Iglavci	87.459	124.114	141,9	34,1
	Listavci	276.715	109.083	39,4	30,0
	Skupaj	364.174	233.197	64,0	64,0

Iz preglednice je razvidno, da so v posameznih rastiščnogojitvenih razredih odstopanja. Pri iglavcih je realizacija za 42 odstotnih točk preseгла načrtovan posek, pri listavcih je bila za 61 odstotnih točk manjša od načrtovane. V razredu kisloljubnih bukovij je bila realizacija za 33 odstotnih točk, v razredu podgorskih bukovij pa za 55 odstotnih točk manjša od načrtovane.

Preglednica 33/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih (po podatkih evidence poseka)

	Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija poseka	Skupna realizacija možnega poseka
	m ³	m ³	%	%
Ureditveno obdobje 1993 - 2002				
Iglavci	43.000	53.978	125,5	42,8
Listavci	83.000	44.503	53,6	35,3
Skupaj	126.000	98.481	78,1	78,1
Ureditveno obdobje 2003 - 2012				
Iglavci	62.000	106.342	171,5	56,2
Listavci	127.422	69.365	54,4	36,6
Skupaj	189.422	175.707	92,8	92,8
Ureditveno obdobje 2013 - 2022				
Iglavci	87.459	124.114	141,9	34,1
Listavci	276.715	109.083	39,4	29,9
Skupaj	364.174	233.197	64,0	64,0

Preglednica 34/D-PL1: Realizacija poseka po lastništvu (po podatkih evidence poseka)

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovani posek (m ³)	81.672	266.412	348.084	5.304	8.877	14.181	483	1.426	1.909
Izvedeni posek (m ³)	117.165	100.084	217.249	6.708	8.981	15.689	241	18	259
Realizacija (%)	143,5	37,6	62,4	126,5	101,2	110,6	49,9	1,3	13,6
Povprečno drevo (m ³)	0,95	0,72	0,83	1,17	0,95	1,03	0,58	0,35	0,55

V državnih gozdovih je skupna realizacija veliko višja kot v zasebnih gozdovih in za dobrih 10 odstotnih točk presega načrtovan posek. Opaziti je, da je povprečna masa posekanega drevesa v državnih gozdovih največja in je pri iglavcih večja od povprečnega drevesa pri listavcih, kar velja tudi za zasebne gozdove.

Razlog za slabo realizacijo možnega poseka listavcev v zasebnih gozdovih je v nezainteresiranosti lastnikov, za visoko preseganje možnega poseka pri iglavcih pa v prenamnožitvi podlubnikov in dobrih tržnih razmerah za iglavce.

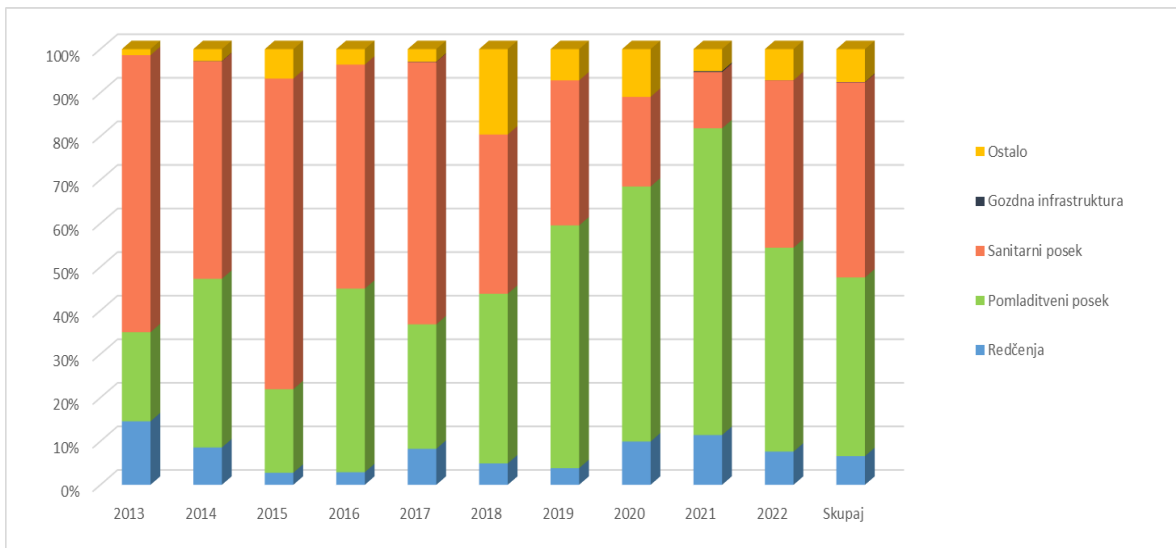
Preglednica 35/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah (po podatkih evidence poseka)

	Vrste poseka							Delež od LZ v %	Delež od P v %	
	Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek za gozdno infrastrukturo in drugo	Krčitive	Nedovoljen posek	Skupaj			
	Redčenja	Pomladitveni								
Zasebni gozdovi										
Iglavci	m ³	5.651	30.861	75.701	22	3.096	1.834	117.165	35,8	92,9
	%	4,8	26,3	64,6	0,0	2,6	1,6	100,0		
Listavci	m ³	8.955	56.572	21.754	165	9.820	2.818	100.084	9,9	32,0
	%	33,8	55,6	8,6	0,2	0,6	1,3	100,0		
Skupaj	m ³	14.605	87.433	97.455	187	12.917	4.652	217.249	16,2	49,4
	%	6,7	40,2	44,9	0,1	5,9	2,1	100,0		
Državni gozdovi										
Iglavci	m ³	342	1.723	4.642	0	1	0	6.708	40,6	108,9
	%	5,1	25,7	69,2	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	410	6.437	2.130	0	1	3	8.981	25,9	78,9
	%	4,6	71,7	23,7	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	752	8.160	6.772	0	2	3	15.689	30,7	89,5
	%	4,8	52,0	43,2	0,0	0,0	0,0	100,0		
Gozdovi lokalnih skupnosti										
Iglavci	m ³	0	0	241	0	0	0	241	19,0	48,4
	%	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	18	0	18	0,5	1,7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	0	0	241	0	18	0	259	5,6	16,3
	%	0,0	0,0	93,1	0,0	6,9	0,0	100,0		
Skupaj										
Iglavci	m ³	5.993	32.584	80.584	22	3.097	1.834	124.114	35,9	93,5
	%	4,8	26,3	64,9	0,0	2,5	1,5	100,0		
Listavci	m ³	9.365	63.009	23.884	165	9.839	2.821	109.083	10,4	33,5
	%	8,6	57,8	21,9	0,2	9,0	2,6	100,0		
Skupaj	m ³	15.357	95.593	104.468	187	12.937	4.655	233.197	16,7	50,9
	%	6,6	41,0	44,8	0,1	5,5	2,0	100,0		

Največji donos v vseh gozdovih enote je bil realiziran iz sanitarnega in pomladitvenega poseka, manj iz redčenj in krčitev. Glavnino previsokega sanitarnega poseka predstavlja posek zaradi insektov (65 %), vetra (13 %), žleda (9 %), snega (9 %) ter bolezni ali gliv (2 %). Na račun visokih sanitarnih sečenj se je močno zmanjšal delež poseka iz redčenj. Realiziran posek iz redčenj je bil tako kar za 91 odstotnih točk manjši od načrtovanega pred desetimi leti.

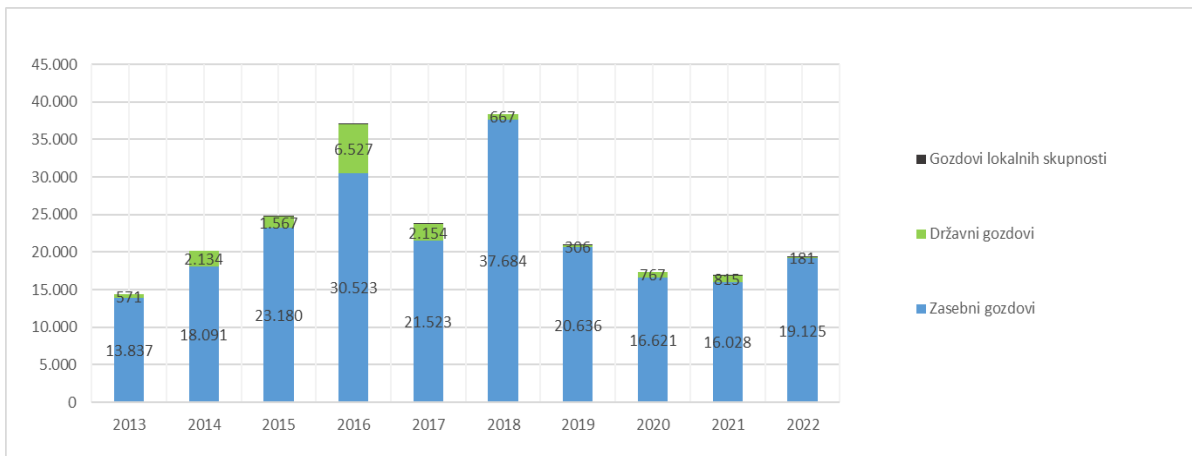
Intenziteta poseka je nizka, saj znaša le 16,7 % od lesne zaloge in 50,9 % od prirastka. V državnih gozdovih je približno dvakrat večja kot v zasebnih. Če upoštevamo posek s ploskev, je intenziteta poseka 21,5 % od lesne zaloge in 65,4 % od prirastka.

Omenimo naj še količino evidentiranega kala, to so naravnemu razvoju in razkroju načrtno puščena drevesa, ki jih je 649 m³ (ta drevesa bi se v prejšnjih obdobjih zagotovo znašla v sanitarnem poseku). 460 m³ je bilo evidentirane sečnje izven gozda.

Grafikon 3: Struktura sečenj po vrstah poseka po letih veljavnosti načrta (po podatkih evidence poseka)

Glede na vrsto sečenj v preteklem desetletju lahko opazimo močan porast sanitarnega poseka v letih 2013 do 2017 ter v zadnjem letu veljavnosti načrta. V teh letih smo bili priča močni gradaciji lubadarja. Na račun teh sanitarnih sečenj se je posebej v teh letih veliko manj pozornosti posvečalo pomladitvenemu poseku in redčenjem. Porast poseka zaradi krčitev (v zgornjem grafikonu »ostalo«) v letu 2018 je bil v največji meri posledica posekov za daljnovode.

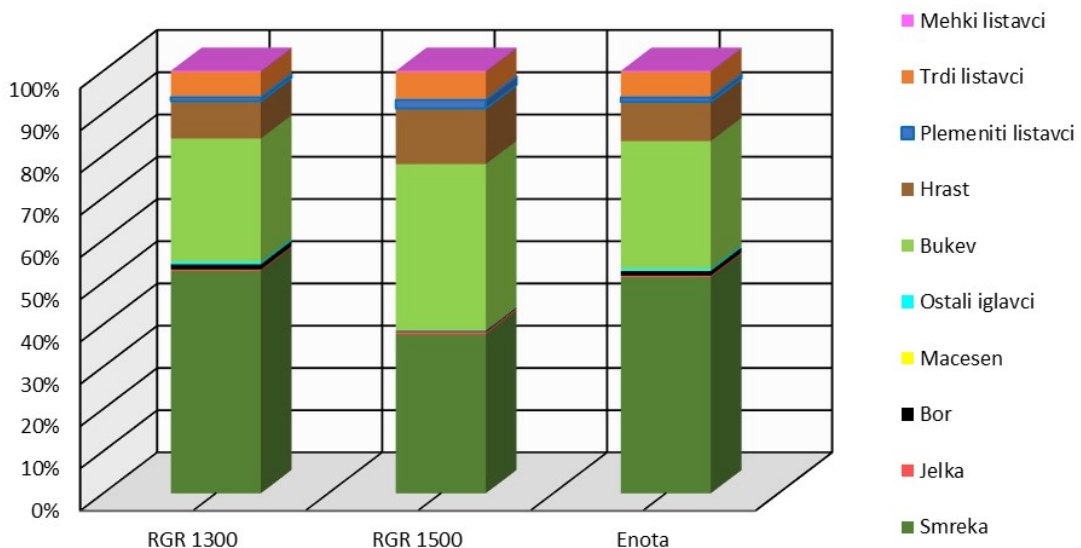
Grafikon 4: Posek po letih veljavnosti načrta v m³ (po podatkih evidence poseka)

Skupna količina poseka se je po letih gibala od 14.407 do 38.351 m³. Na zelo veliko nihanje so vplivale naravne ujme in podlubniki, krčitve, razmere na lesnem trgu in posledično interes lastnikov.

Preglednica 36/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst (po podatkih evidence poseka)

Drevesna vrsta	Delež od celotnega poseka v %	Delež od LZ drevesne vrste v %	Delež od celotne lesne zaloge v %
Smreka	51,2	38,4	8,5
Jelka	0,3	10,0	0,1
Bor	1,1	11,1	0,2
Macesen	0,0	12,7	0,0
Ostali iglavci	0,5	39,9	0,1
Bukev	30,2	10,8	5,0
Hrast	9,3	10,8	1,6
Plemeniti listavci	1,0	12,7	0,2
Trdi listavci	6,0	7,8	1,0
Mehki listavci	0,3	64,4	0,0
Iglavci	53,2	35,9	8,9
Listavci	46,8	10,4	7,8
Skupaj	100,0	16,7	16,7

V poseku po drevesnih vrstah je močno prevladovala smreka, s slabo tretjino pa ji sledi bukev. Daleč za njimi so še hrast, trdi listavci, bor in plemeniti listavci. Od ostalih (ostali iglavci, mehki listavci, jelka, macesen) nobena skupina ni preseгла 1 %. Pri poseku glede na lesno zalogo drevesne vrste s po skoraj 65 % še posebej izstopa posek mehkih listavcev (trepetlika) ter s po približno 40 % posek zelenega bora in smreke.

Grafikon 5: Delež skupin drevesnih vrst v poseku po rastiščnogojitvenih razredih (po podatkih evidence poseka)

Posek po skupinah drevesnih vrst je primerljiv z mešanostjo drevesnih vrst v posameznem razredu.

Preglednica 37/PDR: Posek po debelinskih razredih (po podatkih evidence poseka)

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,4	27,3	34,0	50,8	82,3	35,9	27,1
Listavci	5,8	8,1	10,2	14,2	14,7	10,4	23,8
Skupaj	7,1	12,5	16,7	24,3	25,2	16,7	51,0

Iz debelinske strukture poseka za enoto lahko razberemo, da je bil delež poseka od lesne zaloge razreda najvišji v debelinskem razredu nad 50 cm, ta se nato zmanjšuje proti najnižjemu debelinskemu razredu. Razvidno je, da je intenziteta v drogovnjakih prenizka oziroma da niso bili redčeni vsi drogovnjaki. V povprečju je bilo v enoti v tem desetletju posekane 16,7 % lesne zaloge oziroma 51,0 m³/ha lesa.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 38/OGDL: Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	73,94	-	0,00	0,00	-
Priprava tal	ha	5,37	2,75	51,2	0,00	1,08	-
Sadnja	ha	12,05	8,60	71,4	1,55	2,68	172,9
Obžetev	ha	161,71	23,70	14,7	10,41	30,66	294,5
Nega mladja	ha	103,97	0,40	0,4	4,03	2,09	51,9
Nega gošče	ha	209,57	2,76	1,3	8,34	3,15	37,8
Nega letvenjaka	ha	184,69	5,52	3,0	1,42	0,86	60,6
Nega drogovnjaka	ha	322,18	7,40	2,3	6,51	3,00	46,1
Varstvo pred žuželkami	dnin	110	155	140,9	10	1	10,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.000	3.625	51,8	500	0	0,0
Premazi in drugo varstvo	ha	0,00	5,57	-	0,00	0,00	-
Biomeliorativna dela	dnin	219	31	-	0	0	-

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrtovano	Izvedeno	Indeks	Načrtovano	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	-	0,00	73,94	-
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-	5,37	3,83	71,3
Sadnja	ha	0,00	0,00	-	13,60	11,28	82,9
Obžetev	ha	0,91	0,00	-	173,03	54,36	31,4
Nega mladja	ha	1,14	0,00	-	109,14	2,49	2,3
Nega gošče	ha	0,31	0,00	-	218,22	5,91	2,7
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,00	-	186,31	6,38	3,4
Nega drogovnjaka	ha	3,13	0,00	-	331,82	10,40	3,1
Varstvo pred žuželkami	dnin	0	0	-	120	156	130,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0	0	-	7.500	3.625	48,3
Premazi in drugo varstvo	ha	0,00	0,00	-	0,00	5,57	-
Biomeliorativna dela	dnin	0	0	0,0	219	31	14,2

Intenzivnost izvedenih gojitvenih del v prejšnjem načrtovalnem obdobju je 0,13 dnine/ha, kar je malo. Razen obžetve nobeno od obsežneje načrtovanih negovalnih del ni doseglo niti štiri odstotne realizacije. Za varstvo pred žuželkami je bilo porabljenih 156 dnin.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Preglednica 39: Pregled dinamike izgradnje gozdnih cest in vlak

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nove vlake (m)	0	0	41	0	110	129	0	0	661	84	1.025
Obnove vlak (m)	363	266	348	215	0	76	0	404	380	274	2.326
Nove ceste (m)	0	0	0	0	834	2819	0	0	0	454	4.107
Obnove cest (m)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

V preteklem desetletju se je gradnja in obnova vlak izvajala v manjšem obsegu glede na desetletje pred tem. V preteklem desetletju je bilo zgrajenih 4.107 m novih gozdnih cest. Obnov gozdnih cest ni bilo.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju so bila za krepitev splošno koristnih funkcij gozdov evidentirana dela za vzdrževanje vodnih virov v obsegu 31 dnin.

Pri odkazilu je bilo kot kalo evidentiranih 952 habitatnih dreves v skupni izmeri 649 m³, kar pomeni, da je imelo povprečno drevo 0,68 m³. Ostala dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru ostalih gojitvenih in varstvenih del in niso bila posebej evidentirana.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

Enota je med bolj obremenjenimi s krčivami v novomeškem območju. Že drugo desetletje zaporedoma se površina gozdov zmanjšuje in krčitev je bilo v tem desetletju še več, kot v obdobju pred tem. Izkrčenih je bilo dobrih 93 ha gozdov, 23,24 ha zaradi širitve ali gradnje novih daljnovodov in 3,35 ha zaradi gradnje stanovanjskih objektov. 41,04 ha gozdov je bilo izkrčenih v kmetijske namene, med katerimi je povprečna krčitev znašala 0,30 ha, tri so bile večje od 1 ha. Poleg omenjenih je bilo nelegalno izkrčenih 25,62 ha gozdov, v glavnem v kmetijske namene.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev

Cilji v preteklem desetletju so bili v večini smelo postavljeni. Nekaj teh je bilo doseženih, žal pa moramo pri nekaterih ugotoviti, da niso bili doseženi v celoti. Najpomembneje je, da je uspelo ohraniti mešane, skupinsko raznomerne, kakovostne in stabilne sonaravne gozdove.

- ☞ 30 letnemu cilju 330 m³/ha lesne zaloge se nismo uspeli približati, saj je lesna zaloga s 305 m³/ha pred desetimi leti padla na današnjih 302 m³/ha. Kot etapni cilj ob koncu ureditvenega obdobja je bila predvidena lesna zaloga 326 m³/ha.
- ☞ Stanje razvojnih faz glede na načrtovane razvojne faze ni ugodno. Mladovij in drogovnjakov je manj, kot smo predvideli, tudi debeljakov je manj, sestojev v obnovi pa je občutno preveč. Če bi bolje upoštevali usmeritve, bi z odločnejšim zaključevanjem obnov mladovja in sestojev v obnovi privedli na načrtovano raven.
- ☞ Razmerje 25 % iglavcev in 75 % listavcev iz prejšnjega desetletja, se je zaradi velike količine sanitarne sečnje (iglavci) močno spremenilo, kar tudi kaže današnje razmerje 21 % iglavcev in 79 % listavcev. Kar je celo korak stran od postavljenega 30 letenega cilja, postavljenega v prejšnjem desetletju (26 % iglavcev in 74 % listavcev). Od postavljenega cilja smo se oddaljili, smo pa se z manjšim deležem iglavcev bolj približali naravni drevesni sestavi v tej enoti, ki predvideva, da je delež iglavcev 19 % in listavcev 81 %, kar smo tudi postavili za cilj v tokratnem načrtu.
- ☞ Ohranili smo pretežno malopovršinsko raznodobno zgradbo gozdov.
- ☞ Glede nedoseženih ciljev in predvidenih ukrepov naj na prvem mestu izpostavimo, da je bila realizacija načrtovanega možnega poseka po podatkih evidence le 64 %. Tu naj takoj dodamo, da je realizacija možnega poseka po podatkih stalnih vzorčnih ploskev 82 %. Glede na kontrolni izračun je jasno, da je podatek za posek natančnejši s stalnih vzorčnih ploskev.
- ☞ Gozdovi so pretežno pomanjkljivo negovani, načrtovana gojitvena dela so bila zelo skromno izvedena. V povprečju manj kot 10 %. Od nege mladja do drogovnjaka manj kot 3 %. Zelo slabo je bil realiziran tudi posek iz redčenj saj zaradi velikega sanitarnega poseka ni dosegel niti 10 % načrtovanega v prejšnjem ureditvenem obdobju.
- ☞ Varstvena dela so bila izvedena v večjem obsegu, kot je bilo načrtovano, količina načrtovanih varstvenih del je bila očitno prenizka, saj se težave s podlubniki niso umirile. Sanitarnega poseka je bilo kar 45 %.
- ☞ Dela za vzdrževanje okolja prostoživečih živali so bila izvedena pomanjkljivo oziroma v mnogo manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano. Veliko del za funkcije je bilo izvedenih pri rednem gospodarjenju z gozdovi, upoštevajoč zahteve glede prisotnosti posameznih funkcij gozda.
- ☞ Ohranjene so naravne in kulturne vrednote.
- ☞ Populacija rastlinojede divjadi je na ravni, ki omogoča uspešno naravno pomlajevanje.

Kljub dobro zastavljenim ciljem izpred desetih let v enoti ostajajo nekateri temeljni problemi:

- ☞ neustrezno razmerje razvojnih faz,
- ☞ slaba realizacija gojitvenih del in redčenj drogovnjakov,

- ☞ pomanjkljiva odprtost s primernimi gozdnimi vlakami,
- ☞ agresivnost smreke na hrastovo gabrovih rastiščih,
- ☞ slabo preraščanje hrasta zaradi objedanja, pepelaste plesni in agresivnosti smreke.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

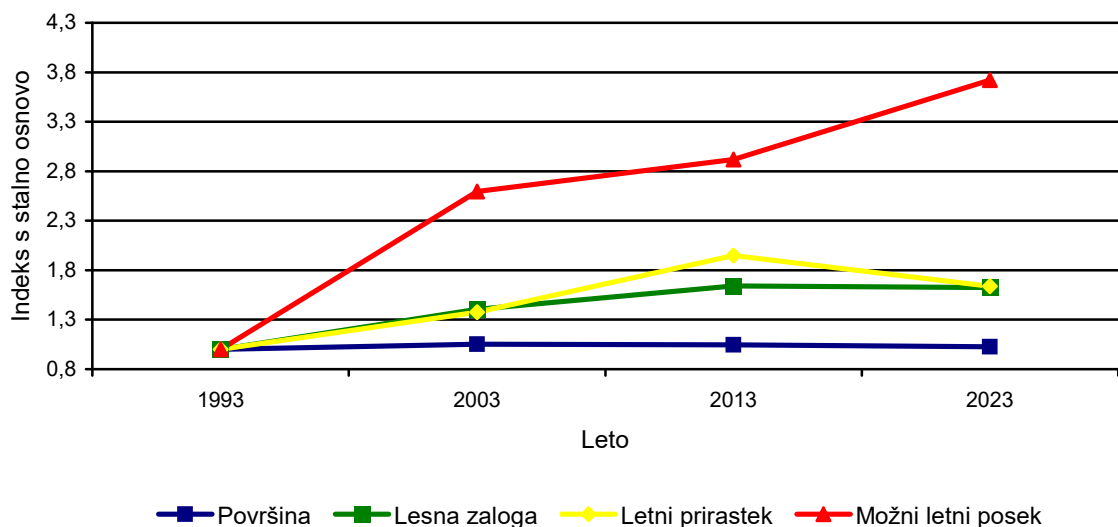
5.1 Razvoj gozdnih fondov

Danes je 110,34 ha več gozda, kot ga je bilo pred tremi desetletji in 93,56 ha manj kot pred desetimi leti. V zadnjih dveh desetletjih se je predvsem zaradi krčitev za avtocesto ter daljnovodov površina enote nekoliko zmanjšala. Razlog za majhno nihanje rasti površine enote v preteklosti je predvsem v tem, da so v dolini Temenice za kmetijstvo zelo primerne površine, ki se še vedno intenzivno obdelujejo, in z vinogradi posejana prisojna pobočja v severnem in južnem gričevnatem delu enote. Zrašča se le manjši del enote, kjer so za kmetijstvo manj primerne površine.

Preglednica 40/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1993	4.373,04	63,8	121,9	185,7	2,17	2,97	5,14	1,23	1,02	2,25
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2003	4.605,67	85,4	175,5	260,9	2,53	4,54	7,07	3,75	2,09	5,84
Verižni indeks	105,3	133,9	144,0	140,5	116,6	152,9	137,5	304,9	204,9	259,6
2013	4.576,94	75,5	229,5	305,0	2,90	7,12	10,02	2,84	3,73	6,57
Verižni indeks	99,4	88,4	130,8	116,9	114,6	156,8	141,7	75,7	178,5	112,5
2023	4.483,38	63,4	238,6	302,0	2,20	6,22	8,42	1,62	6,75	8,37
Verižni indeks	98,0	84,0	104,0	99,0	75,9	87,4	84,0	57,0	181,0	127,4

Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oziroma možni letni posek

Grafikon 6: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Lesna zaloga se je v zadnjih treh desetletjih povečala kar za 116,3 m³/ha oziroma 62,6 %. V zadnjem obdobju se je zmanjšala za 3,0 m³/ha oziroma 1,0 %.

Letni prirastek se je v zadnjih treh desetletjih povečal za 3,28 m³/ha oziroma 63,8 %. V zadnjem obdobju se je zmanjšal za 1,60 m³/ha oziroma 16,0 %. Najverjetneje je bil podatek o prirastku izpred desetih let nepravilen, saj verjetno ni realno, da se je prirastek iz leta 2003 v desetih letih zvišal za 2,95 m³/ha oziroma 41,7 %. To lahko opazimo tudi danes, saj se prirastek v zadnjem obdobju verjetno ni znižal za 1,6 m³/ha oziroma 16,0 %.

Realiziran posek v preteklem desetletju je močno zrasel predvsem zaradi velike količine sanitarnega poseka.

Preglednica 41/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
1993	32,1	0,2	1,9	0,0	0,2	38,7	17,4	1,4	7,7	0,4
2003	30,7	0,3	1,6	0,0	0,1	40,8	14,0	1,0	11,3	0,2
2013	22,3	0,5	1,7	0,0	0,2	46,6	14,4	1,3	12,9	0,1
2023	19,0	0,4	1,2	0,0	0,4	50,1	13,2	3,3	12,4	0,0

Delež iglavcev skozi desetletja pada, v zadnjih desetih letih pa opazimo predvsem občuten padec smreke, kar je predvsem posledica močnih gradacij lubadarja.

Pri listavcih je razveseljiva porast bukke in plemenitih listavcev v zadnjem desetletju.

Preglednica 42/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka

	Lesna zaloga (%)						Prirastek (%)						Možni posek (%)
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	56,6	76,7	76,7	98,1	131,1	82,3	58,2	82,3	83,0	85,7	58,1	74,2	83,2
Listavci	81,6	86,2	103,1	116,7	130,8	101,8	68,9	83,9	99,6	104,8	85,7	85,6	109,4
Skupaj	74,8	84,0	95,9	111,6	130,9	97,0	65,4	83,5	94,7	99,1	81,0	82,3	103,1

Nekatere skupne vrednosti za kazalnike se nekoliko razlikujejo od vrednosti verižnega indeksa v preglednici GFR1. Razlog je v tem, da so vrednosti prve preglednice računane iz hektarskih vrednosti, v preglednici GFX pa iz absolutnih vrednosti. Pri indeksu možnega poseka pa še dodatno zato, ker je v preglednici GFR1 za preteklo obdobje upoštevan dejanski posek, za sedanje pa načrtovan posek, medtem ko sta v preglednici GFX za obe desetletji upoštevana načrtovana poseka.

V primerjavi s prejšnjim desetletjem se je povečala lesna zaloga v najdebelejšem debelinskem razredu. Zmanjšala se je najbolj v prvih treh debelinskih razredih iglavcev kar je prav gotovo posledica intenzivnih sanitarnih sečenj. To je tudi razlog za manjši možni posek pri iglavcih in večji pri listavcih.

Preglednica 43/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za enoto

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	345.495	1.050.545	1.396.040
Vrast	3.811	19.727	23.538
Prirastek (letni*10)	132.810	325.649	458.459
Sečnje po evidenci	124.114	109.083	233.197
Pričakovana lesna zaloga	358.002	1.286.838	1.644.840
Ugotovljena lesna zaloga	282.859	1.064.917	1.347.776
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	79,0	82,8	81,9

Vsi podatki v preglednici so izračunani s tarifami, ki so bile uporabljene v prejšnjem načrtu, zato je ugotovljena lesna zaloga nekoliko drugačna, kot je prikazana v ostalih preglednicah (popravek tarif je prinesel dvig lesne zaloge za 0,7 %). Prirastek in vrast v preglednici sta za minulo desetletje, posek pa je iz evidenc.

Iz preglednice lahko razberemo, da je ob upoštevanju evidenčnega poseka ugotovljena lesna zaloga za 18,1 % nižja od pričakovane. Skoraj petina tega je posledica nedoslednega evidentiranja poseka. To se potrdi, če upoštevamo posek, ugotovljen na stalnih vzorčnih ploskvah, ki pokaže, da je ugotovljena lesna zaloga za 14,9 % nižja od pričakovane. Kljub upoštevanju podatkov iz stalnih vzorčnih ploskev je razlika med ugotovljeno in pričakovano lesno zalogo še vedno velika kar pa je najverjetneje posledica nepravilnega (previsokega) podatka o prirastki iz pred desetih let izračun previsokega prirastka iz pred desetih let.

Preglednica 44/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za zasebne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	327.719	1.012.565	1.340.284
Vrast	3.679	19.043	22.722
Prirastek (letni*10)	126.154	313.185	439.339
Sečnje po evidenci	117.165	100.084	217.249
Pričakovana lesna zaloga	340.387	1.244.709	1.585.096
Ugotovljena lesna zaloga	274.203	1.031.597	1.305.800
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	80,6	82,9	82,4

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v zasebnih gozdovih za 17,6 % nižja od pričakovane, kar je nekoliko manjše odstopanje kot v enoti. Če upoštevamo posek po ploskvah, je nižja za 14,0 %.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za državne gozdove

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	16.509	34.614	51.123
Vrast	113	586	699
Prirastek (letni*10)	6.157	11.376	17.533
Sečnje po evidenci	6.708	8.981	15.689
Pričakovana lesna zaloga	16.071	37.595	53.666
Ugotovljena lesna zaloga	8.014	27.699	35.713
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	49,9	73,7	66,5

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v državnih gozdovih za 33,5 % nižja od pričakovane, kar je zelo veliko odstopanje. Če upoštevamo posek po ploskvah, je nižja kar za 41,1 %. Za tako veliko razliko je tu morda dodatno vzrok majhen vzorec.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge za gozdove lokalne skupnosti

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
Lesna zaloga v prejšnjem ureditvenem obdobju	1.267	3.366	4.633
Vrast	19	98	117
Prirastek (letni*10)	499	1.088	1.587
Sečnje po evidenci	241	18	259
Pričakovana lesna zaloga	1.544	4.534	6.078
Ugotovljena lesna zaloga	642	5.621	6.263
Ugotovljena LZ / pričakovana LZ (%)	41,6	124,0	103,1

Ugotovljena lesna zaloga, izražena v absolutnih vrednostih, je v gozdovih lokalnih skupnosti za 3,1 % višja od pričakovane. Če upoštevamo posek po ploskvah, je višja za 28,4 %, vendar moramo vedeti, da je tu vzorec majhen.

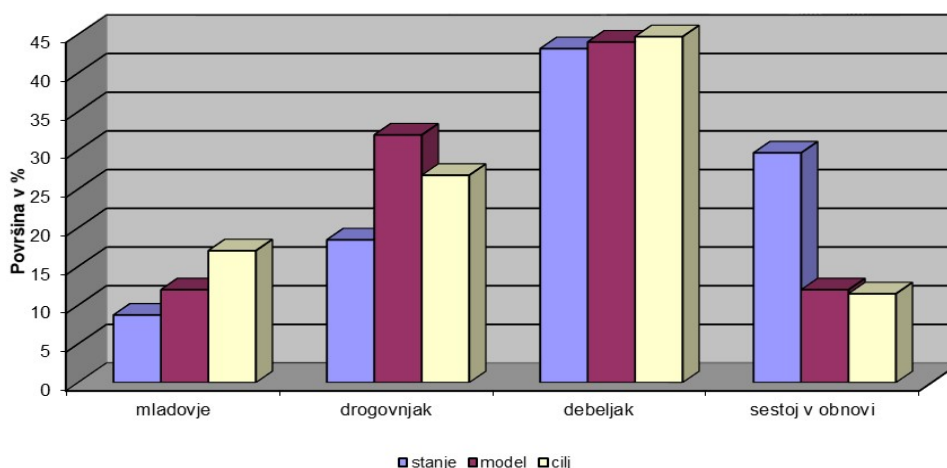
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

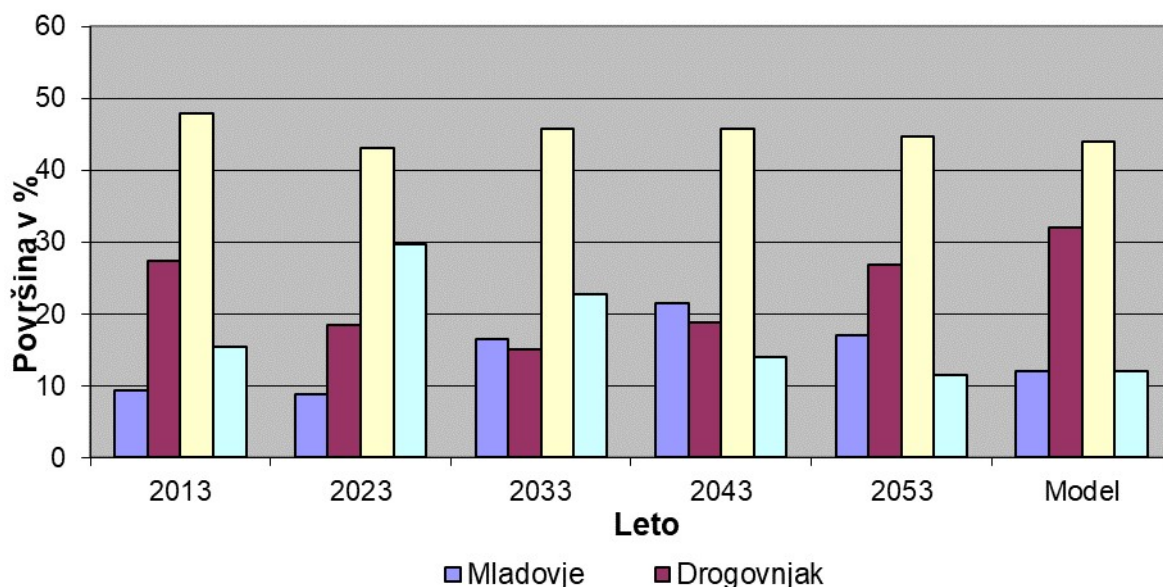
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina (ha)	Delež (%)	Korigiran delež (SPG) (%)	Trajanje razvojne faze (let)	Delež (%)	Modelna površina (ha)	
Mladovje	372,12	8,3	8,7	15	12,0	511,57	-3
Drogovnjak	786,36	17,5	18,5	40	32,0	1.364,20	-14
Debeljak	1.839,33	41,1	43,1	55	44,0	1.875,78	-1
Sestoj v obnovi	1.265,31	28,2	29,7	15	12,0	511,57	18
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	57,67	1,3	-	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,59	3,6	-	-	-	-	-
Skupaj	4.483,38	100,0	100,0	125	100,0	4.263,12	0

Modelne deleže razvojnih faz za enoto smo izračunali s ponderiranjem modelnih deležev rastiščnogojitvenih razredov, te pa smo povzeli iz območnega načrta 2021 – 2030. Izračunane deleže smo primerjali s korigiranimi deleži razvojnih faz, pri čemer raznomernih gozdov nismo upoštevali v izračunu modela.

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

V enoti nam primanjkuje mlajših razvojnih faz. Glede na modelno stanje je mnogo premalo drogovnjakov, za 3 odstotne točke je premalo tudi mladovij. Občutno preveč je sestojev v obnovi. Starejše sestoje bo potrebno zmerno pomlajevati, se pravi uvajati v obnovo delno pomlajene debeljake ali debeljake z visoko lesno zalogo, kjer je vrednostni prirastek že kulminiral. V sestojih v obnovi je potrebno obnovo pospeševati in predvsem hitreje zaključevati, da zmanjšamo njihov presežek. Pri tem bo potrebno skrbeti za prostorski red oziroma razporejenost teh sestojev.

Grafikon 8: Razvoj razvojnih faz v preteklosti in za ciljno obdobje

V zgornjem grafikonu je prikazano stanje, preteklo stanje in model ter predvidevanje razvoja razvojnih faz za tridesetletno ciljno obdobje. Za prikaz razvoja razvojnih faz smo uporabili površine smernic, višino lesne zaloge in dobo trajanja posamezne razvojne faze po RGR-jih. Za izračun razvoja v enoti smo sešteli površine po RGR-jih.

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. V naslednjih dveh desetletjih se bo delež debeljakov nekoliko povečal, nato pa se bo njihov delež rahlo zmanjšal in približal modelnemu stanju. Delež drogovnjakov v naslednjem desetletju pade, nato pa se začne njihov delež približevati modelu. To je razumljivo, saj ukrepi v debeljakih in sestojih v obnovi po prvem desetletju še ne bodo bistveno vplivali na stanje drogovnjakov. Sestojev v obnovi imamo veliko več, kot jih predvideva modelno stanje. V prihodnosti bo njihov delež postopoma padal in se močno približal modelnemu stanju. Podobno kot pri debeljakih se bo delež mladovij v naslednjih dveh desetletjih povečal, nato pa zmanjšal in tako začel približevati modelnemu stanju.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Površin na strmih pobočjih ali ekstremnih rastiščih v enoti ni veliko, vsi ti gozdovi pa ohranjajo stalno pokritost tal in tako zagotavljajo primerno opravljanje funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Podobno je zaradi ohranjene stalne pokritosti tal z gozdno vegetacijo, razen na izkrčenih površinah, zagotovljena tudi primernost hidrološke funkcije, ki jo imajo gozdovi enote poudarjeno zaradi karbonatne podlage ter ob posameznih vodotokih in jamah.

V smislu ohranjanja biotske raznovrsti so pomembni ohranjeni koridorji za prehajanje prostoživečih živali preko avtoceste, ki so na treh lokacijah s tokratnim načrtom posebej izpostavljeni in ovrednoteni. Pomembni so tudi gozdni otoki v kmetijski krajini, v katere pa so na manjših površinah zarezale nekatere krčitve v kmetijske namene. Še posebej je pomemben gozd v neposredni okolici Trebnjega, ki je bil v obdobju minulega načrta v občinskem prostorskem aktu opredeljen kot primestni gozd, katerega krčitve so prepovedane. Kljub občasnim pritiskom so zaradi omenjene varovalke te gozdne površine, ki imajo izjemno poudarjeno tudi higiensko-zdravstveno in klimatsko, pa tudi rekreacijsko in estetsko funkcijo, obstale. Naslednji korak bi morala biti razglasitev teh gozdov za gozd s posebnim namenom.

Rekreacijsko so poleg gozdov v neposredni bližini Trebnjega in ob obstoječih markiranih pešpotah pomembni predvsem gozdovi ob CŠOD Čebelica na Čatežu, kjer je v zadnjem desetletju nastala učna pot, in gozdovi ob prav tako v zadnjem obdobju na novo nastale trim

steze Velika Loka. Skupaj z že obstoječo, pa tudi ne zelo staro, gozdno učno potjo Zaplaške stezice se rekreacijska, in tudi poučna, vloga gozdov enote krepi in, kar je pomembno, organizirano usmerja. Ker se bodo interesi za obiskovanje gozdov zagotovo v prihodnosti še pojavljali in verjetno povečevali, je pomembno, da se k temu pristopa organizirano in z razmislekom, kje in v kakšni obliki naj gozdovi opravljajo poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo, kje in kdaj pa je to neprimerno.

Gospodarjenje z gozdovi ob objektih kulturne dediščine je bilo podrejeno varovanju teh objektov, gradenj cest in vlak na površinah, kjer bi lahko gradnje prizadele kulturnovarstveno funkcijo, ni bilo. Na teh površinah je bila izvedena ena majhna krčitev v kmetijske namene, pod pogoji, ki jih je predpisal Zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine.

Dosedanje gospodarjenje z gozdovi je ohranilo primerno stanje biotopov za vse živalske vrste, prav tako so se ohranile površine, primerne za čebeljo pašo ter rekreativno nabiranje gob in borovnic.

Za doseganje ciljev gospodarjenja z gozdovi, predvsem uspešnosti pomlajevanja rastiščem primernih drevesnih vrst, je zlasti pomembna usklajenost med gozdom in rastlinojedo parkljasto divjadjo. Z ohranjanjem negozdnih površin in večje ponudbe hrane na številnih pomlajenih površinah divjad ne bo ogrozila doseganja zastavljenih ciljev pri gospodarjenju z gozdovi.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni gozdnogospodarski cilji

Cilj gospodarjenja z gozdovi so sonaravni, rastiščem primerni, kakovostni, biološko in mehansko stabilni gozdovi s trajnim zagotavljanjem vseh njihovih ekoloških, socialnih in gospodarskih funkcij. Takšni gozdovi bodo omogočali uresničevanje naslednjih prioritarnih ciljev.

Proizvodni cilji:

Trajna proizvodnja lesa za lesni trg in lastno porabo. Ciljna lesna zaloga je 300 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 19 % in listavcev 81 %. Ciljna kakovost je hlodovina iglavcev za žago (B) in hlodovina listavcev za furnir (A1), luščenje (A2) ali za žago (B).

Z uravnavanjem staleža divjadi in prehranske sposobnosti gozdov zagotoviti naravno obnovo gozdov in trajni prihodek od lova divjadi.

Ciljno obdobje znaša 30 let. Pri določitvi ciljev je uporabljena simulacija, pri kateri gibanje gozdnih fondov ni linearno, saj lesna zaloga, prirastek in možni posek v prihodnjih desetletjih ne bodo enaki vrednostim tega desetletja. Trenutno stanje sestojev bo v prihodnjih desetletjih narekovalo nekoliko drugačne ukrepe, kot jih načrtujemo za prvo desetletje, kar velja tudi pri določevanju ciljev po rastiščnogojitvenih razredih.

Ekološki cilji:

Na najstrmejših pobočjih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je cilj naraven, skupinsko raznodoben in raznomen gozd z zmerno lesno zalogo.

Ohranjeni naravni gozdovi za trajno zagotavljanje čistilne in vodozadrževalne sposobnosti gozda in gozdnih tal ter za ohranjanje ravnovesja občutljivih vodnih razmer kraškega sveta.

Ohranjena visoka stopnja vrstne in strukturne raznolikosti gozda in gozdnega prostora ter ohranjene vse rastlinske in živalske vrste ter njihovi posebni habitati, kot so jame, brlogi, gnezdišča, kali, drevesna dupla, mrtva masa, travniški lazi sredi gozdov in plodonosno drevje.

Ohranjena zavarovana območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja ter ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v Natura 2000 območjih.

Socialni cilji:

V okolici turistično in rekreativno pomembnih objektov primerno urejeni, naravni gozdovi, visokega estetskega videza.

Ohranjeni in urejeni naravni gozdovi v neposredni bližini objektov in nahajališč kulturne dediščine in drugih naravnih vrednot okolja.

Ohranjena zaščitna funkcija gozdov na strmih pobočjih nad objekti.

Urejene in vzdrževane pešpoti.

Ohranjeni in urejeni primestni gozdovi.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Izboljšati razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev z namenom zagotovitve trajnosti funkcij in donosov v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti.

V lesni zalogi ohraniti delež smreke in rahlo povečati delež jelke. Nadalje je potrebno povečati delež hrasta in plemenitih listavcev ter ohraniti delež trdih listavcev. Ohraniti je potrebno tudi delež bukve, mehkih listavcev ter redko prisotnih in za obstoj živali še posebej pomembnih dreves.

Ohraniti enodobno gospodarjenje na bukovih in hrastovo gabrovih rastiščih ter povečati delež raznomernih sestojev na reliefno zahtevnejših rastiščih.

Povečati prostorsko in strukturno raznolikost gozdov.

Povečati intenzivnost gojitvenih del v mladovjih. Pri negi pospeševati bukev, hrast, plemenite listavce in jelko, na strminah pa ohranjati toploljubne listavce.

Saditi pretežno listavce in to tako, da zapolnimo posamezne vrzeli, ki so nastale po ujmah.

V drogovnjakih redčiti na površini približno 786 ha s povprečno intenziteto poseka 22 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 20 do 23 %).

Na površini približno 1.650 ha debeljakov akumulirati del prirastka. V teh sestojih je predvidena povprečna intenziteta poseka 16 % od LZ (skoraj vsi sestoj 15 ali 16 %).

Intenzitete v debeljakih ob začetku uvajanja v obnovo naj bodo med 30 in 40 % od lesne zaloge. Če je trenutna predpisana intenziteta nekoliko manjša, se del sestoja, kjer ocenimo, da je še možno akumulirati vrednostni prirastek, ne uvede v obnovo. S tem dosežemo, da je intenziteta na delu sestoja, ki je bil uveden v obnovo, na ravni, kot je navedeno zgoraj. Tako bomo zmanjšali poškodbe pri nadaljevanju obnove.

Obnova debeljakov naj se izvede v dveh korakih v debeljakih, ki so že delno pomlajeni zaradi premočnih redčenj v preteklosti, sicer v treh.

Za začetek obnove je predvidenih približno 189 ha gozdov s povprečno intenziteto poseka 35 % od LZ. Pri uvajanjih debeljakov v obnovo, nadaljevanju in zaključku obnove ukrepati odločno ter upoštevati prostorski red oziroma razpršenost različnih razvojnih faz v prostoru.

Po odločni uvedbi sestoja v obnovo se vanj vrniti le še dvakrat. Prvič dodatno sprostiti podmladek ter dodati svetlobo z intenziteto od 50 do 70 % oziroma znižati lesno zalogo na približno 150 m³/ha, kar nam zagotavlja zmerne poškodbe, ko drugič s končnim posekom zaključimo obnovo.

V sestojih v obnovi na površini približno 299 ha zadržano nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 31 % od LZ (za večino sestojev v intervalu od 25 do 35 %). Na približno 678 ha pospešeno nadaljevati obnovo s povprečno intenziteto poseka 60 % od LZ. Obnovo zaključiti na približno 288 ha površin sestojev v obnovi.

Z zaključkom obnove ne zavlačevati, da podmladek pride v fazo letvenjaka. Ko je podmladek višji od enega metra oziroma na prehodu iz mladja v goščo in če je pokrovnost podmladka večja od 70 %, je potrebno obnovo zaključiti. Tako bomo zmanjšali poškodbe in povečali vrstno pestrost. Z dolgimi pomladitvenimi dobami in obilnim zatorom namreč pospešujemo enovrstne sestoje bukve ali smreke.

S pomočjo zgornjih petih usmeritev želimo pospešiti približevanje modelnemu razmerju razvojnih faz ter zagotoviti visoko stopnjo strukturne raznolikosti gozdov in prostorske razporejenosti razvojnih faz. Vse to bomo dosegli s hitrejšim nadaljevanjem ter zaključevanjem obnov, z odločnejšim uvajanjem debeljakov v obnovo, z določanjem sestojev, kjer se v tem obdobju ne bo ukrepalo, in seveda s skrbnim prostorskim načrtovanjem teh dejavnosti.

Na hrastovo gabrovih rastiščih izvajati obnove gozdov na nekoliko večjih površinah in s hitrim tempom, čemur mora slediti intenzivno izvajanje nege z namenom omogočanja razvoja in preraščanja hrasta.

V raznomernih gozdovih na površini približno 220 ha izvajati redčenja s povprečno intenziteto poseka 17 % od LZ. V teh sestojih je pretežno potrebno izvajati sečnjo z namenom povečevanja lesne zaloge.

Površin primernih za poenostavljeno izbiro drevja za posek ni.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Ekološke funkcije

Posek v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opraviti z namenom dolgoročnega povečanja stabilnosti ter strukturne in vrstne raznolikosti. V primeru kritične stabilnosti odstraniti pretežka drevesa.

V okolici izvirov, kraških jam in objektov naravne dediščine ohranjati pokrovnost in drevesa večjih dimenzij. V njihovi neposredni bližini ni dovoljeno:

- ☞ kakorkoli onesnaževati (uporaba kemičnih sredstev za zaščito lesa, biološko nerazgradljivih olj za mazanje verig motornih žag, izpust odpadnih olj),
- ☞ spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tuje živalske in rastlinske vrste.

S primernim gospodarjenjem ohranjati in vzdrževati ugodno stanje habitatov, še posebej redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov in habitatov redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih Nature 2000 ohranjati razmere zatečenega ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

Ohranjati in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali in luže.

Ohranjati v določenem sestoju redke drevesne in grmovne vrste ter drevje posebnih oblik.

Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih tem vrstam ustrezno prilagojeno gospodariti (naravna zatočišča).

Ohranjati in načrtno puščati drevesa z dupli in večjimi gnezdi, prav tako tudi drevesa, ki predstavljajo potencialna dupla (votlo in odmirajoče drevje). Zagotoviti ustrezno prostorsko razporejenost in število teh dreves. Izboljšati debelinsko strukturo in ohraniti delež odmrlega drevja nad 3 % lesne zaloge.

V primeru habitatnih dreves ohranjati predvsem drevje z dupli, močnejše osebkne posameznih drevesnih vrst listavcev, za katere predvidimo naravno propadanje, mehke listavce, kot najprimernejša drevesa za dupla, in minoritetne drevesne vrste, drevesa močnejše obraščena z bršljanom, drevesa poškodovana od strele, suha stoječa in podrta drevesa iglavcev in listavcev. Habitatna drevesa naj bodo večjih dimenzij, saj večje sušice lahko nadomestijo manjše in ne obratno.

Izvajati aktivnosti za pridobitev soglasij za snovanje ekocelic in habitatnih dreves. Primerne površine so gozdovi zavarovanih območij, naravnih vrednot in redka rastišča.

Načrtno vzpostaviti mrežo ekocelic in habitatnih dreves oziroma dreves, sestojev ali delov sestojev brez gospodarjenja ali z gospodarjenjem v omejenem obsegu. Ekocelice postaviti v primerni oddaljenosti od gozdnih cest in glavnih vlak, na površinah, kjer je nižja kakovost drevja in kjer so manj ugodne razmere za gospodarjenje z gozdom, ali na površinah, kjer pričakujemo težave pri pomlajevanju, predvsem pa v okolici naravnih vrednot. Kot ekocelice se izbere posamično drevje ali skupine drevja in dele sestojev ter tudi gozdni rob.

V območju posebnih biotopov (jame, brlogi, izviri, stene, naravne vrednote...) in na območjih, kjer je gospodarjenje z gozdom oteženo (skalovitost, naklon), prav tako pa tudi na

območjih, kjer ekocelic zaradi intenzivnega gospodarjenja primanjkuje, je potrebno oblikovati večje ekocelice (večje od 0,5 ha). V teh naj se s posekom ne ukrepa ali pa naj bo gospodarjenje z gozdom podrejeno ohranjanju in izboljševanju stanja habitatov. Za ekocelice se določi tudi dele manj kakovostnih debeljakov, kjer se od 10 do 30 let ne ukrepa in se jih kot skupine drevja lahko tudi prepusti naravnemu razvoju. Na predelih večjih ekocelic se večji del lesne mase prepušča naravnemu razkroju.

Vzdrževati negozdne površine v gozdni krajini.

V podrasti ohranjati grmovni in zeliščni sloj, razen v času obnove gozdov. Pri negi gozda ohranjati mehke listavce, grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira razvoja mladja gospodarsko zanimivih vrst.

Gozdovi in gozdni prostor v enoti se pojavljajo na naslednjih ekološko pomembnih območjih in območjih Nature 2000: Šumberk, Čatež in robno območje Mirne, za katera veljajo naslednje usmeritve:

Konkretne in podrobnejše usmeritve za posamezna območja Nature 2000

POO Šumberk

Kvalifikacijske vrste: črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria**), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*).

Habitatni tipi: bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum).

Konkretne usmeritve vezane na celoten gozdni prostor:

- ☞ Ohranjajo naj se gozdne površine, preprečuje naj se zaraščanje košenic in gozdnih jas.
- ☞ Pri negi gozda se daje prednost hrastu in bukvi ter minoritetnim in plodonosnim grmovnim in drevesnim vrstam, delež iglavcev se zmanjša.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.
- ☞ Ohranijo/vzdržujejo se presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturno bogati gozdovi ter vrstno pestri gozdni robovi z gosto plastjo nizkih dreves, gmričevja in zelišč.

POO Čatež

Kvalifikacijske vrste: mali podkovnjak (*rhinolophus hipposideros*)

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ Ohranja se mozaičnost razvojnih faz, vzpostavi se vertikalna razgibanost sestojev.
- ☞ S presvetlitvami sestojev se zagotavlja pestro združbo drevesnih in grmovnih vrst ter zelišč.
- ☞ Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- ☞ V gozdu se ohranja vodne (mlake, luže, kaluže) ter travnate površine.
- ☞ Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.

POO Mirna

Konkretne usmeritve vezane na cono:

- ☞ V obrežni pas vodotoka se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželeno je stalna prekoreninjenost talne površine.
- ☞ Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Na vodotokih se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v odno telo. Pri sečnji in spravilu obrežne vegetacije se uporablja biološko razgradljiva olja.
- ☞ Prepreči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
- ☞ Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem.
- ☞ V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmoni, skalni skoki, ipd. niso dopustna.
- ☞ Krčitev gozdov se ne izvaja.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20) tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišča, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- ☞ gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- ☞ zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih;
- ☞ gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ☞ ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- ☞ gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
- ☞ gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
- ☞ gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1.reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ☞ ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
- ☞ zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
- ☞ ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
- ☞ onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- ☞ odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- ☞ odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- ☞ odlaganje odpadkov.

Sestavni del gozdnogospodarskega načrta mora biti prikaz:

varovanih območij, in sicer:

- ☞ hidrografija (os vodotoka),

ogroženih območij, in sicer:

- ☞ poplavnih območij,
- ☞ erozijskih območij,
- ☞ plazljivih območij,
- ☞ plazovitih območij,

varstvenih območij, in sicer:

- ☞ vodovarstvenih območij v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove,

referenčnih odsekov, iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).

Grafični prikaz varovanih, varstvenih, ogroženih območij in referenčnih odsekov ter obstoječih in načrtovanih gozdnih prometnicah ter predvidenih posegov in ukrepov, katerih izvedba bi lahko vplivala na vode, vodni režim in stanje voda, mora biti izdelan v merilu, ki ustreza merilu izvedbenih načrtov ter v taki obliki, da je mogoče prekrivanje slojev (*shp).

Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v gozdnogospodarskem načrtu, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- ☒ poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ☒ ogoljevanje površin,
- ☒ krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- ☒ zasipavanje izvirov,
- ☒ nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- ☒ omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- ☒ odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- ☒ zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- ☒ odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- ☒ vlačenje lesa.

Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Naplazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- ☒ zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- ☒ poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- ☒ izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- ☒ krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Na območjih kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je prereditvene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok

padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.

Za **plazovito območje** se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Vodovarstvena območja so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena ZV-1).

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga izdelana in revidirana ob smiselni uporabi Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.

Pri pripravi GGN je potrebno navesti ukrepe za doseganje okoljskih ciljev preprečevanja poslabšanja stanja voda in doseganje dobrega stanja voda, ki se nanašajo na ukrepe za preprečevanje onesnaženja površinskih voda, preprečevanje ali omejevanje vnašanja onesnaževal v podzemno vodo in preprečevanje poslabšanja hidromorfoloških značilnosti voda.

Strokovne podlage s področja upravljanja z vodami so dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

Socialne funkcije

Na strminah zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi. Pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost.

Vzdrževati prehodnost poti in dostopov do objektov z veliko obiskanostjo.

Lokalni skupnosti nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča...).

Vzdrževati popoln gozdni red ter strukturno in vrstno raznolikost gozda in gozdnega roba ob pešpoteh, objektih naravne in kulturne dediščine ter na območjih večjega obiska gozdov.

Vzdrževati popoln gozdni red in razgled na razglednih točkah.

Ohraniti estetsko posebej zanimiva drevesa.

Ohraniti objekte naravne dediščine. To so naravne vrednote navedene v spodnji preglednici. Poleg tega pa še jame v odsekih, kot je navedeno pri hidrološki funkciji v poglavju 2.1.

Preglednica 48: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

Številka – Ime	Konkretne varstvene usmeritve
4483 - Mirna	Pri naravnih vrednotah združenih v tem sklopu je njihov najvitalnejši del sam vodotok, ki ga je potrebno ohranjati v naravnem stanju. Usmeritve:
4546 - Vejar	- V obrežni pas vodotoka se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželena je stalna prekoreninjenost talne površine.
8018 Bratnica	
8538 – Trebnje – Temenica	- Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti. Na vodotokih se ne skladišči lesa, prav tako se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo. Pri sečnji in spravi obrežne vegetacije se uporablja biološko razgradljiva olja. - Prepreči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - Sečnja v obrežnem pasu se izvaja izven gnezditvene sezone ptic; torej med 1. avgustom in 1. marcem. - Ohranja oz. vzpostavi se naravna drevesna sestava, preprečuje se širjenje tujerodnih vrst. V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob vodotoku (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. - V obrežnem pasu vodotokov in njihovem neposrednem zaledju (50 m) se praviloma ne gradi oz. pripravlja novih gozdnih prometnic. Če ni drugih prostorskih možnosti, naj načrtovanje in trasiranje prometnic poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmeni, skalni skoki, ipd. niso dopustna. - Krčitev gozdov se ne izvaja.
8544 – Kremenjak - luža	- V obvodnem pasu (pas vegetacije 5 – 10 m) naj bo sečnja selektivna. Gozdnogojitveni cilj naj bo gozd z naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst. - Zagotavlja se primerna zastrtost vodnega telesa – rahel sestojni sklep. - Posegi v obrežno vegetacijo naj se ne izvajajo izven obdobja od začetka marca do konca meseca junija (mrestitev, gnezdenje). - Drevesa se usmerjeno podira stran od vodnega telesa. Sečne ostanke je potrebno po sečnji iz območja NV odstraniti. - V radiju 50 m okrog luž se praviloma ne gradi novih gozdnih prometnic ter ne postavlja solnic. - V primeru urejanja vodnega telesa je priporočljiva uporaba naravnih materialov. Večji posegi naj se izvajajo na podlagi natančnejših usmeritev pristojne enote ZRSVN.
8621 – Mali Gaber - udornica	- V okolici udornice naj se gospodarji z najmanjšo možno intenziteto oz. s posamičnim drevjem. - Drevje naj se usmerjeno podira stran od naravne vrednote. - Nove gozdne prometnice naj se trasira vsaj 50 m stran od naravne vrednote.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- ☞ spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- ☞ spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- ☞ spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ☞ ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- ☞ dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- ☞ dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- ☞ v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- ☞ V vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

Posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

- ☞ odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- ☞ gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- ☞ postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:

- ☞ če ni možno najti drugih rešitev ali
- ☞ če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- ☞ sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- ☞ odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- ☞ izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- ☞ zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ☞ Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;

- ☞ ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

območje stavbne dediščine, varuje se:

- ☞ gabariti, gradivo, oblikovanost,
- ☞ pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- ☞ celovitost dediščine v prostoru;

območje naselbinske dediščine, varuje se:

- ☞ morfološka zasnova naselja,
- ☞ prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
- ☞ prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
- ☞ varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
- ☞ odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);

območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- ☞ krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
- ☞ značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamelna drevesa),
- ☞ odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- ☞ preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;

območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- ☞ zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
- ☞ grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
- ☞ rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
- ☞ vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;

območje memorialne dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
- ☞ vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

območje druge dediščine, varuje se:

- ☞ avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
- ☞ osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- ☞ vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- ☞ kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- ☞ kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 49: Pregled kulturnovarstvenih vrednot in podrobne usmeritve

EŠD	IME	REŽIM / PODREŽIM	USMERITVE
1717	Čatež - Cerkev Matere božje na Zaplazu	vplivno območje spomenika	Gozd pomembno dopolnjuje prostorsko podobo najpomembnejše romarske cerkve na Dolenjskem, ki je vidna daleč naokoli. Ohranjajo se značilni pogledi in vedute, kar pomeni, da se tudi gozd ohranja v čim bolj enaki podobi in obsegu.
6614	Čatež - Območje Marijine romarske cerkve na Zaplazu	dediščina/ spominski objekti in kraji	Območje se prostorsko pokriva z vplivnim območjem cerkve EŠD 1717 (zgoraj!). Poleg usmeritev, ki veljajo za vplivno območje cerkve, se posveča pozornost tudi ohranjanju drugih kulturnih vsebin, kot je ambient studeneca s kapelo Lutrske Matere božje.
29792	Dolenje Selce – Grad Kozjak	arheološko najdišče	Vidne so ostaline (obodno zidovje, obrambni jarek) srednjeveškega gradu, ki je bil opuščen že pred stoletji. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture gradu in arheološke ostaline, niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom.
		vplivno območje	Vplivno območje je namenjeno ohranjanju izvornega prostorskega konteksta nekdanjega gradu. Gozd se ohranja.
20809	Gorenji Podboršt pri Veliki Loki - Spomenik NOB	dediščina/ spominski objekti in kraji	Spomenik (postavljen leta 1976), stoji sredi gozda. Ohranja se sam spomenik na kraju zgodovinskega dogodka kot tudi njegova čim bolj izvorna podoba v gozdu, v katerih ne sme biti motečih elementov. Potrebna je pazljivost pri podiranju dreves v neposredni bližini spomenika.
26496	Mačkovec pri Veliki Loki - Gomila pri Križu	arheološko najdišče	Gomila (premer 16 m, višina 1,5 m) iz starejše železne dobe se nahaja sredi gozda. Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali gomilo, niso dopustni.
26510	Mali Videm - Arheološko najdišče Predole	arheološko najdišče	Sabo raziskane stavbne ostaline rimskodobne podeželske naselbine z grobovi se delno nahajajo znotraj gozda. Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
10177	Medvedjek - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Najdišče se nahaja neposredno ob avtocesti. Pred desetletji je že bilo izvedeno zavarovalno izkopavanje prazgodovinske in antične gomile, na kraju samem pa so ostali še rimski žgani grobovi. Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
26615	Sela pri Šumberku - Prazgodovinska naselbina Stari grad	arheološko najdišče	Znotraj gozda se nahaja manjša prazgodovinska naselbina. Vidno je še obzidje in nasip, v preteklosti pa je bilo tu odkritih že večje število najdb (stavbni ostanki, kamnita sekira, keramika, železova žlindra itd.). Posegi v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline, niso dopustni.
25419	Sela pri Šumberku - Spomenik NOB na Kremenjeku	dediščina/ spominski objekti in kraji	Kamniti kvadri, razpršeni po gozdu, označujejo tabor partizanskih enot. Spominski park, ki označuje kraj zgodovinskega dogodka, se ohranja, v čim bolj izvorni podobi sredi gozda, v katerem ne sme biti motečih prvin. Potrebna je pazljivost pri podiranju dreves v neposredni bližini spomenika.
8754	Šumberk - Grad	dediščina/stavbe	Srednjeveški grad od 18. stol. dalje razpada. Gozd obdaja

EŠD	IME	REŽIM / PODREŽIM	USMERITVE
			ruševine gradu (ki so izvzete iz maske gozda). Preprečevati je treba zaraščanje ruševin.
		vplivno območje	Vplivno območje je namenjeno ohranjanju izvirnega prostorskega konteksta nekdanjega gradu. Gozd se ohranja v obstoječi podobi. Preprečevati je treba zaraščanje ožjega območja gradu.
1719	Trebanjski vrh - Cerkev sv. Jerneja	vplivno območje	V gozd posega le robni del vplivnega območja. Ohranja se obstoječa prostorska podoba, kar pomeni, da se tudi gozd ohranja v obstoječi podobi.
26513	Velika Loka pri Šentlovrencu - Gomila Medvedjek	arheološko najdišče	Območje gomile iz starejše železne dobe se v celoti nahaja v gozdu. Posegi v tla na območju gomile niso dopustni.
23730	Zagorica pri Čatežu - Prazgodovinska gomila	arheološko najdišče	V gozdu se nahaja 14 m široka in 1 m visoka železnodobna gomila. Posegi v tla na območju gomile niso dopustni.
28727	Zagorica pri Čatežu - Vaški studenec s periščem in napajališčem	dediščina/ drugi objekti in naprave	Vodohran s periščem in napajalnim koritom (ki je bil v uporabi do sredine 80. let 20. stol.) se nahaja ob gozdnem robu. Ohranja se značilen ambient studenca z gozdnatim zaledjem ter preprečuje njegovo zaraščanje.
		vplivno območje	Vplivno območje je namenjeno ohranjanju izvirnega prostorskega konteksta dediščine. Gozd se ohranja v obstoječi podobi.
15513	Zagorica pri Velikem Gabru - Arheološko najdišče Zagorica-Bič	arheološko najdišče	Kompleksno najdišče na trasi dolenske avtoceste z ostalinami iz prazgodovine, rimske dobe in zgodnjega srednjega veka. V gozd posega le manjši del najdišča. Izogibati se je treba posegom v tla, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline.

Proizvodne funkcije

Usmeritve za lesnoproizvodno funkcijo so podrobno opisane v poglavju 6.2.1 Splošne usmeritve.

S populacijami divjadi, ki imajo velik vpliv na naravno ravnotežje, predvsem s parklariji (jelenjad, srnjad in divji prašič), je potrebno gospodariti tako, da bo številčnost v skladu z naravnimi prehrambenimi zmožnostmi in bo omogočeno naravno pomlajevanje.

Solnice postaviti izven pomlajenih površin.

Ohranjati gozdne jase in zadostno število košenic v gozdnem prostoru, z lovci in lastniki zemljišč vzpostaviti režim gospodarjenja s košenicami (košnja, gnojenje, odstranjevanje nezaželenega grmovja). V okolici košenic pospeševati plodonosne vrste drevja z velikimi krošnjami.

Lovskotehniške objekte (preže, krmišča) izdelati tako, da ne kvarijo estetskih učinkov gozda, odslužene objekte odstranjevati.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ohranitev in razvoj prosto živečih živali je tesno povezana z ohranitvijo in varovanjem njihovega življenjskega okolja.

Za doseg ugodnega stanja življenjskih razmer prostoživečih živali veljajo vse usmeritve, ki so navedene za ekološke funkcije v poglavju 6.2.2, usmeritve za kvalifikacijske vrste območij Natura 2000 in v usmeritvah za občutljive habitate v poglavju 6.2.7.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, je skupaj 1,56 ha. Razglašeni varovalni gozdovi v enoti ni.

V gozdovih, ki so razglašeni za gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, se gospodarji prilagojeno izjemno poudarjenim socialnim in ekološkimi funkcijam, vendar na način, ki ne izključuje lesnoproizvodne funkcije. Takšno gospodarjenje določa:

- ☞ malopovršinsko ukrepanje in oblikovanje razgibanega sestoja,
- ☞ povečevanje in vzdrževanje visokega deleža starega drevja,
- ☞ podrast odstraniti, ostanejo naj le posamezna manjša drevesa, ki bodo nadomestila suha ali posekana starejša drevesa
- ☞ ohranjanje in pospeševanje rastlinske in živalske vrstne raznolikosti,
- ☞ krepitev stojnosti drevja,
- ☞ sečnjo in spravilo v suhem vremenu in paziti da se ne poškodujejo spominski kamni,
- ☞ izvajanje popolnega gozdnega reda, kupi vej naj bodo vsaj 10 m od spominskih kamnov,
- ☞ dostop do spominskega parka mora ostati nemoten.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Pravilnik o varstvu gozdov podrobno določa vsebino načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe. Pri načrtih in letnih programih varstva je poleg obveznih vsebin potrebno dati poudarek:

- ☞ načrtovanju, izdelavi in vzdrževanju protipožarnih stez, ki se vežejo na obstoječe gozdne prometnice,
- ☞ postavitvi opozorilnih tabel na lokacijah s povečanim obiskom javnosti,
- ☞ doslednemu spoštovanju prepovedi kurjenja v obdobju povečane požarne ogroženosti, še posebej tam, kjer se lokacije in čas prekrivajo z aktivnostmi za zatiranje lubadarja,
- ☞ pred izdelavo oziroma požiganjem lubja in vej na večjih žariščih podlubnikov obvestiti center za obveščanje, da se izognemo nepotrebni intervencijam,
- ☞ osveščanju javnosti o nevarnostih požarov in njihovih posledic v gozdnem okolju,
- ☞ gospodarjenju z rastiščem prilagojenimi drevesnimi vrstami v požarno ogroženih sestojih.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi sestoji

Semenskih sestojev v enoti ni.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

- ☞ Tehnologija sečnje z motorno žago in vlačnja lesa bo prevladujoča tudi v času veljavnosti tega načrta.
- ☞ Pazljivo je potrebno upoštevati strojno sečnjo in izvoz lesa.

- ☞ Potrebna je diferencirana uporaba srednje velikih strojev z večjimi in manjšimi procesorskimi glavami glede na zahteve sestoj in terena.
- ☞ Pri strojni sečnji naj se uporablja tehnologija krajšega lesa (4 do 6 m), pri klasični sečnji pa sortimentna metoda in metoda mnogokratnikov oziroma kombiniranih hlodov.
- ☞ Omejena je uporaba strojne sečnje in izvoza lesa v pomlajenih sestojih, kjer se nadaljuje obnova. Manj primerna je strojna sečnja v sestojih, kjer so zelo skaloviti kraški tereni, tereni z večjimi nagibi, kjer so mokra ali slabše nosilna tla, ter gozdovi s poudarjenimi socialnimi funkcijami.
- ☞ Nove tehnologije sečnje in spravila lesa zahtevajo še bolj podrobno tehnološko in izvedbeno načrtovanje sečnje in spravila. Zato je posebno pozornost potrebno posvetiti izobraževanju terenskega kadra, ki načrtuje in izvaja dela.
- ☞ Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oz. pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.
- ☞ Vlačenje je potrebno izvajati s prilagojenimi traktorji in lažjimi zgibniki s poudarkom na humanizaciji dela.
- ☞ Pri spravilu lesa se pospešuje izvoz lesa na polprikolicah z namenom zmanjšanja poškodb na obstoječem drevju, mladju in tleh.
- ☞ Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- ☞ Večino sečnje izvršiti izven vegetacijskega obdobja. Poseben poudarek posvetiti zmanjšanju poškodb obstoječega drevja, mladovij in na gozdnih tleh s primerno organizacijo in tehniko dela.
- ☞ Čas spravila lesa prilagoditi vremenskim razmeram in razmočenosti terena, ob neugodnih razmerah delo prekiniti. Po sečnji je potrebno zagotoviti sanacijo prometnic ter zagotoviti pretočnosti strug potokov ob gozdnih prometnicah.
- ☞ Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKDS, ZRSVN, DRSV).
- ☞ V zasebnem sektorju je potrebno promovirati delo usposobljenih izvajalcev, povezovanje med lastniki in izobraževanje zasebnih lastnikov gozdov.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

- ☞ Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest so slabše odprti odseki in predeli, kjer je pravilna razdalja 600 m in več.
- ☞ Nadaljevati je potrebno s sekundarnim odpiranjem gozdov z rekonstrukcijo in gradnjo vlak. Osnova morajo biti podrobni tehnološki deli gozdnogojitvenih načrtov.
- ☞ Priporočljiva gostota vlak je glede na potek in teren 110 do 130 m/ha in izjemoma do 150 m/ha. Tehnični elementi morajo biti ustrezni in če je možno, se pri primarnih vlakih poskuša približati kriterijem za gozdno cesto v smislu izgradnje gozdne poti za vožnjo s polprikolico.
- ☞ Pri gradnji in rekonstrukciji vlak vzpostaviti stanje, ki zagotavlja lažje in varnejše spravilo, s čim manj poškodbami na drevju in gozdnih tleh.
- ☞ Kakovost izgradnje vlak je potrebno diferencirati, glavne vlake imajo boljše elemente in so primernejše za vožnjo, sekundarne pa so lahko nekoliko ožje in z bolj zahtevnimi elementi.

- ☞ Po končani sečnji in spravilu je potrebno zagotoviti sanacijo cest in vlak, odvesti meteorne vode in preprečiti izlivanje na cestišče ter odstraniti ostanke blata in sečnih ostankov na cestnem telesu in obcestnih jarkih.
- ☞ Gradnja gozdnih prometnic naj poteka z uporabo bagra z udarnim kladivom. Velikost strojev naj se prilagodi kategoriji terena oziroma kamnine glede na optimalni učinek.
- ☞ Izboljšati je potrebno kakovost obstoječih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti).
- ☞ Ob gozdnih cestah je potrebno urediti večje rampne prostore.
- ☞ Ob izboljšanju standarda javnih cest (asfaltiranje, korekcija elementov cestnega telesa) je potrebno zagotoviti tehnične zahteve za gozdno proizvodnjo. Potrebno je vzpostaviti ustrezno nosilnost, rampne prostore, priključke vlak, poti in izogibališča za nakladanje lesa.
- ☞ Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na prometno obremenitev z gozdarskim in javnim prometom.
- ☞ Izdelati je potrebno projekte režima prometa za regulacijo prometa glede na obremenjenost z ozirom na vse funkcije prostora.
- ☞ Z gradnjo novih gozdnih prometnic se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji in posameznim drevesom v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.
- ☞ Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po ZV-1.

V enoti je predel med Orlako in Vrtačami velikosti dobrih 122 ha, ki bi ga bilo potrebno v prihodnjem desetletju odpreti z gozdnimi cestami. Pri določitvi teh površin so bile upoštevane ekološke omejitve (GPN, vodovarstvena, erozijska in plazljiva območja, upravljalvske cone detlov, naravne vrednote in arheološka najdišča) ter dosedanja odprtost s cestami, pravilne razdalje, bonitete rastišča in stanje sestojev.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

- ☞ poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- ☞ poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- ☞ poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- ☞ poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- ☞ poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- ☞ hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, propust, kašta) treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno

dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP).

Usmeritve za občutljive habitate

- ☞ Na območju občutljivih habitatov ter zavarovanih naravnih in kulturnih vrednot, kot so območja vodnih izvirov, kraških jam in arheoloških najdišč, je prepovedano graditi ceste in vlake.
- ☞ Načrtovanje omrežja gozdne infrastrukture naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. Gozdne prometnice se načrtuje na način, da so od jam in izvirov, oddaljene vsaj 50 metrov.
- ☞ Vlak ni priporočljivo graditi na območju točkovno poudarjenih funkcij in območjih s poudarjenimi socialnimi funkcijami.

- ☞ Izvajanje del v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, ...). Pri tem je potrebno upoštevati časovne omejitve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje v enoti prisotne živalske vrste: ujede, vse vrste sov, medved, volk, vidra, ris in divja mačka.
- ☞ Zaradi zaleganja alpskega in bukovega kozlička je potrebno posekan les listavce med 15. majem in 15. avgustom iz gozda odpeljati v dveh tednih.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Splošne usmeritve

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda in omejitve, ki izhajajo iz predpisov. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oz. so v zaraščanju.

V kmetijski in primestni krajini gozdove varovati in ohranjati vsaj v obstoječem obsegu, oziroma v obsegu, ki zagotavlja trajno uresničevanje mnogonamenske vloge gozda. Prednostno ohranjati ostanke ravninskih gozdov in gozdov v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine. Ohranjati in osnovati skupine drevja, posamezna drevesa, obvodno gozdno rasje in omejke zunaj gozda. Gozdove v okolici Trebnjega varovati pred dejavnostmi, ki bi predstavljale prekomerno obremenitev ali grožnjo določenim funkcijam gozdov.

V gozdnati krajini varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z izjemno poudarjenimi ekološkimi ali socialnimi funkcijami ter ohranjati selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin prednostno usmerjati na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove s slabo zasnovano oz. kakovostjo.

V gozdni krajini ohranjati strnjene gozdne površine za namen gospodarjenja z gozdovi, zato posegi, ki prispevajo k drobljenju gozdnih kompleksov, niso sprejemljivi. Na račun gozda je dopustno osnovati le izgradnjo gozdnih prometnic. Pri načrtovanju dejavnosti zagotavljati ugoden življenjski prostor za prostoživeče živali ter preprečiti kakršnokoli dejavnost, ki bi imela v tem pogledu negativen vpliv. V ta prostor ni zeleno dopuščati novih rab, ki pomenijo destabilizacijo obstoječih gozdnih površin, drobljenje gozdnih kompleksov in pomenijo degradacijo naravnega okolja.

Merila za presojo sprejemljivosti posegov v gozdni prostor:

Za vse večje krčitve so potrebne temeljite presoje ekoloških in socialnih funkcij ogroženega primestnega gozda. Pri največjih in občutljivih posegih mora biti izražen tudi širši interes (lokalne skupnosti, gospodarstvo, turizem, naravovarstvene organizacije).

Gozdove, ki imajo v OPN Občine Trebnje opredeljeno namensko rabo primestni gozd, ni dovoljeno krčiti. Lokalni skupnosti predlagati razglasitev teh gozdov za gozd s posebnim namenom.

V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.

V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov objektov, ki niso namenjeni gospodarjenju z gozdovi ali za raziskovalne in poučne potrebe, ni dopustno postavljati.

V območju prisotnosti velikih zveri naj se v izogib konfliktnim situacijam ne gradi novih stanovanjskih naselij in stanovanjskih objektov v gozdu in na gozdnem robu. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s posegi ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri.

Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Potrebno je preprečiti množični in motorizirani turizem.

Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je potrebno usmerjati z legalnimi ureditvami poti, pri čemer je potrebno upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane urbane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Nove objekte naj se praviloma načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi zagotovitve varnosti objektov. Ta pas naj se nameni za zunanjo ureditev, za kmetijske površine ali ureditvam za potrebe rekreacije (športna igrišča,...).

Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Za kmetijstvo in poselitev naj se posega v malodonosne gozdove, ki so nastali na opuščeni, zaraščajočih se kmetijskih površinah.

Pri gradnji večjih linijskih infrastrukturnih objektov v največji možni meri izkoristiti obstoječo infrastrukturo. V prostoru z majhnim deležem gozda je potrebno objekte linijske infrastrukture načrtovati tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji. Upošteva naj se značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu, tako da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in poseg na gozdna tla ter da se razmere za gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče, je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).

Krčitve gozdov niso dovoljene na vodovarstvenih območjih in arheoloških najdiščih oz. na slednjih le ob predhodnem soglasju ZVKDS.

Krčitve gozdov praviloma niso dopustne na površinah s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, na območju gozdnih učnih poti (oddaljenost do 50 m), sklenjenih območjih gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (oddaljenost do 200 m), gozdov na območjih naravnih vrednot, gozdov, ki imajo funkcijo koridorske povezave, ter manjših gozdnih predelov v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna. V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda.

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja.

Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije in izobraževanja ter objekte javnega pomena, vse v skladu z določili prostorskih aktov.

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvajati vedutne sečnje.

Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake, in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitve čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.

Tudi po izvedbi posegov v gozd mora biti omogočeno gospodarjenje z gozdovi in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč pod enakimi pogoji kot doslej.

Ograditev posameznih delov gozda ni dovoljena, razen v primerih, ki so določeni z Zakonom o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 13/98-odl. US, 56/99-ZON, 67/02, 110/02-ZGO-1, 115/06-ORZG40, 110/07, 8/10-ZSKZ-B, 106/10, 63/13, 101/13-ZDavNepr, 17/14, 22/14-odl. US, 24/15, 9/16-ZGGLRS, 77/16 in 203/2020-ZIUPOP DVE – 24. člen) oz. Pravilnikom o varstvu gozdov (40. člen).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na poplavnem območju (vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča) so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Na erozijskem območju se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode in sicer zemljišča ki so:

- izvori plavin (erozijska žarišča),
- pod vplivom hudournih voda (povirji),
- sestavljena iz kamnin, podvrženih preprevanju,
- pod vplivom valovanja morja.

V skladu z 87. členom ZV-1 je prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano: zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za območja, kjer je verjetnost pojavov plazov in erozije velika, se v praksi naredi potrebna dodatna presoja. Prav tako krčenje gozda na območju vodovarstvenega območja I. in

II. varstvenega režima, ki predstavlja hidrološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti, praviloma ni dopustno.

Območja, ki se nahajajo na plazljivih območjih z zelo veliko verjetnostjo pojavljanja zemeljskih plazov, so območja, kjer krčitev praviloma niso dopustne. V kolikor je krčitev potrebna za kmetijske namene (razvoj kmetije, ureditev infrastrukture), je krčitev pogojno dopustna. Ob pobudi za krčitev se preveri dejanska ogroženost in se skupaj s pristojnim organom (Direkcije RS za vode) izda mnenje o ustreznosti in upravičenosti posega za konkretno situacijo na terenu.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Od drugih gozdnih zemljišč so v enoti prisotne površine pod daljnovodi in tri obore. Za vzdrževanje so pristojne elektrogospodarske organizacije oziroma lastniki obor in konkretnih ukrepov ne predvidevamo.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Preglednica 50/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za enoto

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	36.871	35.885	4	72.760	25,6	73,8
	Delež	50,7	49,3	0,0	100,0		
Listavci	m ³	120.904	181.753	30	302.687	28,3	108,5
	Delež	39,9	60,1	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	157.775	217.638	34	375.447	27,7	99,5
	Delež	42,0	58,0	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za vse gozdove enote znaša letno 8,37 m³/ha ali 27,7 % od lesne zaloge oziroma 99,5 % od prirastka, kar nam zagotavlja minimalno povečanje lesne zaloge. V primerjavi s prejšnjim načrtom se je možni posek v absolutnem povečal za 11.273 m³, kar pomeni povečanje za 3,1 %.

Možni posek po vrstah sečnje kaže, da je 58,0 % predvidenega poseka iz pomladitev in 42,0 % iz redčenj. Seveda ne moremo predvideti, kolikšen bo dejanski delež sanitarnega poseka, ki bo znižal predviden delež negovalnega poseka, vendar ocenjujemo, da ne bo takšen, kot je bil v prejšnjem desetletju (45 %).

Intenziteta možnega poseka iglavcev je glede na lesno zalogo in prirastek precej nižja od intenzitete listavcev. To je predvsem zaradi dejstva, da so smrekovi sestoji pogosto zaradi poseka s strojem in podlubnikov že sedaj rahlega ali vrzelastega sklepa.

Od redčenj je predvideno približno 29 % poseka v drogovnjakih in 71 % v debeljakih. Od pomladitvenega poseka je predvideno približno 15 % poseka v debeljakih z uvajanjem v obnovo, 66 % z nadaljevanjem obnove in 19 % z zaključevanjem obnove.

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za zasebne gozdove

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	35.954	34.151	4	70.109	25,4	73,2
	Delež	51,3	48,7	0,0	100,0		
Listavci	m ³	117.213	175.252	28	292.493	28,2	108,5
	Delež	40,1	59,9	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	153.167	209.403	32	362.602	27,6	99,3
	Delež	42,2	57,8	0,0	100,0		

Preglednica 52/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za državne gozdove

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	835	1.619	0	2.454	31,4	94,8
	Delež	34,0	66,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	3.080	5.101	2	8.183	29,0	105,9
	Delež	37,6	62,4	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	3.915	6.720	2	10.637	29,5	103,1
	Delež	36,8	63,2	0,0	100,0		

Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka za gozdove lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	82	115	0	197	30,7	81,9
	Delež	41,6	58,4	0,0	100,0		
Listavci	m ³	611	1.400	0	2.011	35,6	129,5
	Delež	30,4	69,6	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	693	1.515	0	2.208	35,1	123,2
	Delež	31,4	68,6	0,0	100,0		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Sadnja	ha	13,36	0,00	0,00	13,36
Obžetev	ha	166,64	9,99	1,83	178,46
Nega mladja	ha	52,99	1,74	0,00	54,73
Nega gošče	ha	337,73	16,43	1,55	355,71
Nega letvenjaka	ha	274,12	23,58	0,75	298,45
Nega drogovnjaka	ha	368,48	9,21	4,25	381,94
Varstvo pred žuželkami	dni	150	10	0	160
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.000	500	0	5.500
Premazi vršičkov	ha	50,00	0,00	0,00	50,00
Biomeliorativna dela	dni	50	0	0	50

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 1,35 dne/ha, kar je več kot ped desetimi leti, ko je bila le 0,96 dne/ha. K intenzivnosti največ prispevajo nega gošče in letvenjaka ter obžetve. Zaradi dobrega naravnega pomlajevanja se sadi na manjših površinah, v glavnem le v sestojih, ki so jih močno poškodovale naravne ujme ali bolezni in škodljivci gozdnega drevja.

Pretežno spolnilna sadnja za obnovo je predvidena na 13,36 ha s povprečno gostoto 2.000 sadik/ha, kar znese približno 30.000 sadik. Od tega predvidevamo 20 % smreke, 50 % bukve, 20 % gorskega javorja, 5 % hrasta in 5 % češnje.

Dodatno predvidevamo še sadnjo za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije, za kar bo posajenih 300 sadik redko prisotnega plodonosnega drevja, kot so tisa, lesnika, hruška, oreh, jerebika, mokovec in skorš.

Varstvena dela za zatiranje žuželk so določena na podlagi analize preteklega načrta in predvidevanj glede na izkušnje. Zajeta so samo dela za spremljavo podlubnikov brez zatiralnih del, ki so popolnoma nepredvidljiva.

Zaščito pred divjadjo s količenjem ali tulci smo določili glede na število sadik gorskega javorja in češnje, ki so potrebne tovrstne zaščite. Predvideli smo še 50 ha zaščite s premazi vršičkov.

6.3.3 Ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Preglednica 55/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov

Funkcija	Ukrep	
	Vrsta dela	Obseg
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protiveternih pasov in gozdnega roba	2,00 ha 20 dni
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozdu	10 kosov 10 dni
	Vzdrževanje večjega vodnega vira v gozdu	5 kosov 40 dni
	Sajenje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali	300 sadik 5 dni
	Puščanje stoječe biomase	1000 m ³ 4 dni
Rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	8.000 m 50 dni
Poučna funkcija	Vzdrževanje učne poti	- 20 dni

Poleg 300 sadik plodonosnega drevja, ki bo posajeno z namenom izboljšanja življenjskih razmer prosto živečih živali, je predvidenih še 1.500 sadik češnje, ki bodo posajene v okviru sanacije žarišč ali od ujm prizadetih površin.

Puščanje biomase je izraženo v dninah, saj so v tem zajeta dodatna dela, ki jih pričakujemo zaradi evidentiranja teh dreves, ter dela za dopolnitve gozdnogojitvenih načrtov.

Od predlaganih ukrepov za krepitev funkcij je predvideno 149 dni, od tega 5 dni v državnih gozdovih.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

V enoti prevladuje gozdnata krajina (71,6 %), četrtnina je kmetijsko urbane krajine (24,5 %) in zelo malo gozdne krajine (3,9 %)

V gozdnati krajini je vrstna in strukturna pestrost največja. Tu je potrebno le ohranjati in pospeševati posamezna drevesa izjemnih dimenzij, habitatna in plodonsna ter zavarovana ali redko prisotna drevesa.

V gozdni krajini je potrebno ohraniti posamezna drevesa, ki rastejo na košenicah, ter jim v sklopu funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti dosaditi še nekaj plodonosnih dreves. Gostota sadnje naj bo takšna, da se ohrani travno vegetacijo.

V kmetijsko urbani krajini je potrebno ohraniti oziroma povečati obseg ekološko, strukturno in vrstno pestrega gozdnega roba, omejkov in obvodne vegetacije.

Pri vseh posamič ali v skupinah rastočih drevesih je biotopski, pestrostni in estetski pomen pomembnejši od ekonomskega. Posebej pomembna so sadna ali druga plodonsna drevesa.

Posamezna izjemna drevesa znotraj gozda je potrebno ohranjati s pomočjo gojitvenega in gospodarskega načrtovanja oziroma načrtnega gospodarjenja in s predlogi za zakonsko zaščito. To so redke in ogrožene drevesne vrste (brek, skorš, lesnika, hruška, tisa) in drevesa izjemnih dimenzij.

Posamezna drevesa in skupine dreves med kmetijskimi površinami dajejo pokrajini poseben estetski videz, zato jih ohranjamo.

Seznam posebnih dreves:

- ☞ lipe v Čatežu in Knežji vasi,
- ☞ tisa v oddelku 48,
- ☞ bodika v oddelku 60.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³	Skupaj (000) €	€/za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	29.590,00	93,35	851,38	91,67	174,83	90,25
Strošek poseka in spravila	6.864,00	21,65	196,18	21,12	42,51	21,94
Razlika	22.726,00	71,70	655,20	70,55	132,32	68,31

Ekonomika gospodarjenja je prikazana na podlagi primerjave prihodkov, ki jih predstavljajo:

- ☞ vrednost lesa na kamionski cesti,
- ☞ predvidene spodbude za gojenje in varstvo v zasebnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti,
- ☞ predvidena spodbude za vzdrževanje vseh gozdnih prometnic.

In stroškov gospodarjenja z gozdovi, ki vsebujejo:

- ☞ stroške sečnje in spravila,
- ☞ stroške gojitvenih in varstvenih del,
- ☞ stroške del namenjenih za krepitev splošnokoristnih funkcij gozda,
- ☞ stroške vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Preglednica 57/EP2: Pregled skupne ekonomike gospodarjenja

Skupaj vsi gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	30.616,21	93,28	100,0
Stroški sečnje in spravila	7.102,69	21,64	23,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	909,53	2,77	3,0
- krepitev funkcij gozdov	19,82	0,06	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	159,49	0,49	0,5
- vzdrževanje vlak	164,10	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.355,63	25,46	27,3
Dohodek	22.260,58	67,82	72,7
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	412,20	1,26	1,3
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	117,27	0,36	0,4
Skupaj predvidene spodbude	529,47	1,62	1,7
Stroški - spodbude	7.826,16	23,84	25,6
Prihodek - stroški + spodbude	22.790,05	69,44	74,4

Preglednica 58/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Zasebni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	29.590,00	93,35	100,0
Stroški sečnje in spravila	6.864,00	21,65	23,2
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	860,41	2,72	2,9
- krepitev funkcij gozdov	19,15	0,06	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	146,94	0,46	0,5
- vzdrževanje vlak	158,49	0,50	0,5
Stroški skupaj	8.048,99	25,39	27,2
Dohodek	21.541,01	67,96	72,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	410,01	1,29	1,4
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	108,04	0,34	0,4
Skupaj predvidene spodbude	518,05	1,63	1,8
Stroški - spodbude	7.530,94	23,76	25,4
Prihodek - stroški + spodbude	22.059,06	69,59	74,6

Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v državni gozdovih

Državni gozdovi	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	851,38	91,67	100,0
Stroški sečnje in spravila	196,18	21,12	23,0
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	45,08	4,86	5,3
- krepitev funkcij gozdov	0,67	0,07	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	12,55	1,35	1,5
- vzdrževanje vlak	4,64	0,50	0,5
Stroški skupaj	259,12	27,90	30,4
Dohodek	592,26	63,77	69,6
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	0,00	0,00	0,0
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	9,23	0,99	1,1
Skupaj predvidene spodbude	9,23	0,99	1,1
Stroški - spodbude	249,89	26,91	29,3
Prihodek - stroški + spodbude	601,49	64,76	70,7

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdovih lokalnih skupnosti

Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (000) €	€ na neto m ³	Delež od cene na KC v %
Prihodek (vrednost lesa na KC)	174,83	90,25	100,0
Stroški sečnje in spravila	42,51	21,94	24,3
Stroški gojenja in varstva gozdov			
- gojenje in varstvo gozdov	4,04	2,09	2,3
- krepitev funkcij gozdov	0,00	0,00	0,0
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic			
- vzdrževanje gozdnih cest	0,00	0,00	0,0
- vzdrževanje vlak	0,97	0,50	0,6
Stroški skupaj	47,52	24,53	27,2
Dohodek	127,31	65,72	72,8
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	2,19	1,13	1,3
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	0,00	0,00	0,0
Skupaj predvidene spodbude	2,19	1,13	1,3
Stroški - spodbude	45,33	23,40	25,9
Prihodek - stroški + spodbude	129,50	66,85	74,1

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana ločeno po oblikah lastništva in skupaj za celotno gozdnogospodarsko enoto.

Vrednost lesa na kamionski cesti je izračunana na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, povprečnem premeru dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju) in teoretični sortimentaciji. Pri izračunu so uporabljene cene lesa s spletnega portala WoodChainManager (<http://wcm.gozdis.si/>) in cenika SiDG za direktno prodajo GLS objavljene v začetku leta 2023.

Stroški sečnje in spravila

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani na podlagi povprečnih razmer v posameznih odsekih, upoštevan pa je povprečni premer dejanskega poseka (povprečje za enoto v minulem desetletju). Za sečnjo je bil upoštevan strošek v višini 17,78 €/delovno uro, za spravilo pa 32,09 €/delovno uro.

Stroški gojitvenih in varstvenih del

Pri gojitvenih in varstvenih delih smo uporabili strošek 16,75 €/delovno uro. To je 50 % urne postavke gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50 % urne postavke sekača (delavec z motorno žago).

Pri materialnih stroških so upoštevane cene sadik in semena po dveletni pogodbi z drevesnicami ter cene za varstveni material za leto 2023.

Pri stroških varstvenih del so upoštevane vse načrtovane ure, tudi ure za protipožarno varstvo in za delo s kontrolnimi pastmi v okviru varstva pred žuželkami, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS.

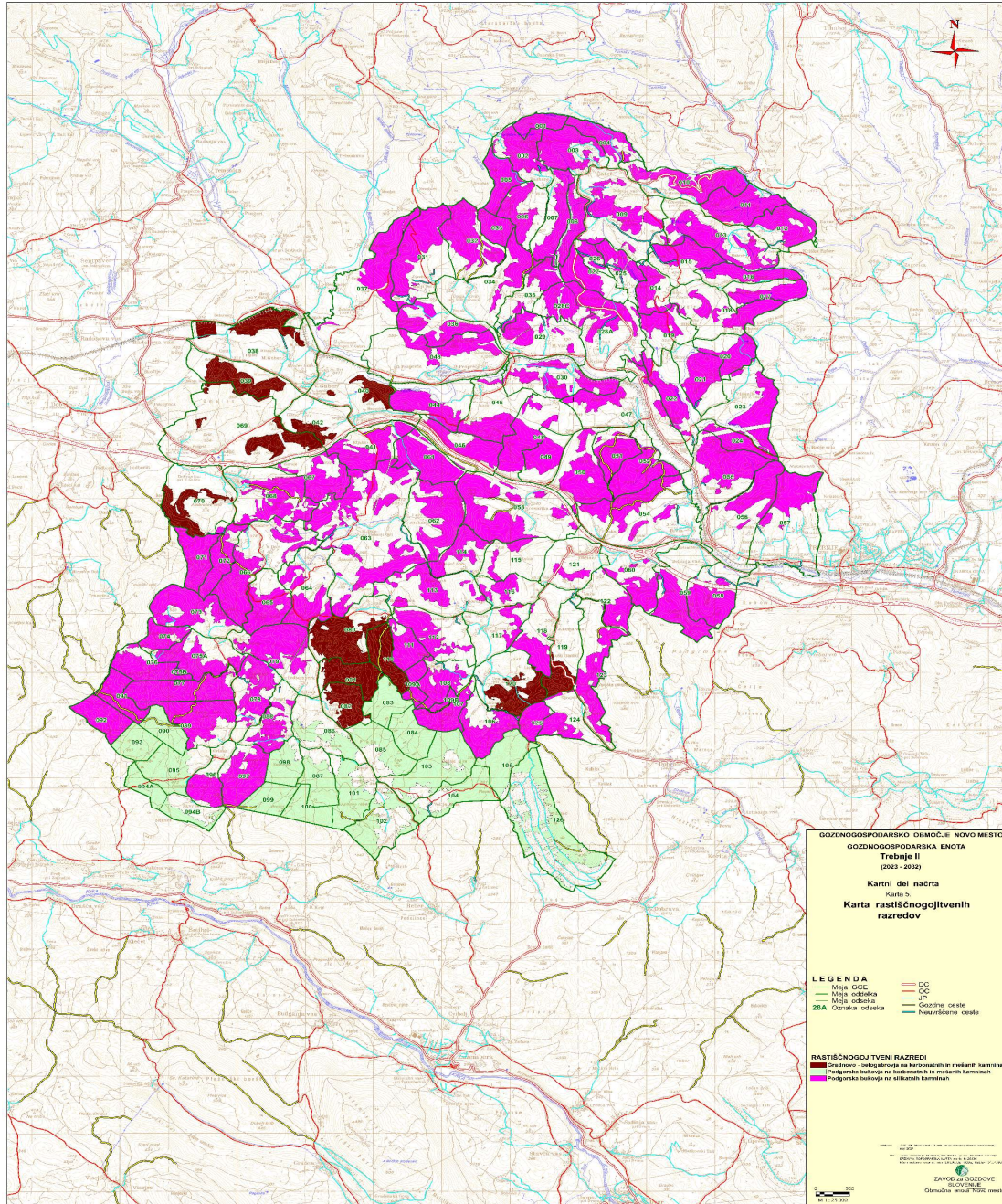
Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak

Izvajalec del je po končani sečnji in spravilu dolžan vrniti prometnice v prvotno stanje. Kalkulacije v letu 2020 izkazujejo, da je za redno vzdrževanje gozdnih cest letno potrebno 612,00 €/km. Sredstva za vzdrževanje vlak so ocenjena na 0,50 €/m³ neto posekanega lesa

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Gozdovi v enoti so uvrščeni v tri rastiščnogojitvene razrede na osnovi gozdnih rastiščnih tipov ter sorodnih gozdnogospodarskih ciljev in usmeritev.

Karta 4: Rastiščnogojitveni razredi

Rastiščnogojitveni razredi:

030 – Gradnova-belogabrova na karbonatnih in mešanih kamninah	379,51 ha
050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	710,72 ha
060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	3.393,15 ha

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred 030 – Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 379,51 ha, kar predstavlja 8,5 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V tem razredu je od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti samo funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Od socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti ravno tako najdemo samo funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija, od socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti pa prevladuje estetska funkcija.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	11	276,65	72,9
55400 - Gradново bukovje na izpranih tleh	11	32,20	8,5
71100 - Kisloljubno gradново belogabrovje	11	38,89	10,2
75100 - Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	31,77	8,4
Skupaj	-	379,51	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu preddinarsko-dinarsko gradnovnega belogabrovja.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, le v manjši meri pa so prisotni še skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (12,0 %). Prevladujejo debeljaki (40,3 %), mladovij je samo 12,4 %, podmladka pa 32,11 ha oziroma 8,5 %.

Prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (51,7 %). Z visokim deležem jim sledijo še drugi gozdovi iglavcev in listavcev (21,0 %), gozdovi bukke in smreke (11,5 %) in smrekovi gozdovi (10,8 %). Ostali tipi gozdov ne presegajo 2 % deleža. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo gozdovi, kjer se hrastu in belemu gabru v znatnem deležu pridružujejo še smreka, bukev in plemeniti listavci.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 62/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež		
Iglavci	11,1	13,9	23,2	35,1	16,7	108,6	39,8	3,96	48,3
Listavci	10,9	24,5	31,3	21,9	11,4	164,5	60,2	4,24	51,7
Skupaj	11,0	20,3	28,0	27,2	13,5	273,1	100,0	8,20	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 10 % nižja in prirastek za 3 % nižji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Pri iglavcih je najdebelejšega drevja več kot pri listavcih, večina lesne zaloge se pri iglavcih in listavcih nahaja v tretjem in četrtem debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 63/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

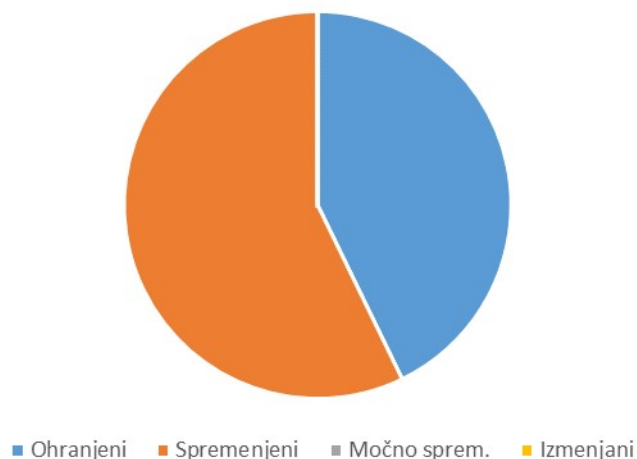
		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	96,9	1,2	2,8	0,0	7,6	48,4	52,9	2,8	60,5	0,0
	Delež	35,6	0,4	1,0	0,0	2,8	17,7	19,4	1,0	22,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	6,3	21,3	0,0	0,0	0,0	42,0	103,5	44,0	55,2	0,8
	Delež	2,3	7,8	0,0	0,0	0,0	15,4	37,9	16,1	20,2	0,3

V razredu prevladujejo smreka, trdi listavci (pretežno beli gaber), hrast in bukev. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 3 % deležem.

V podmladku prevladujejo bukev z 38 %, sledijo ji smreka s 35 %, trdi listavci s 17 % in hrast s 7 %. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 3 % deležem. V mladovju prevladuje bukev z 42 %, sledi ji smreka 31 %, trdi listavci s 15 % in hrast s 5 %. Ostale drevesne vrste so zastopane z manj kot 7 % deležem.

Ohranjenost gozdov

Oranjenost gozdov

Grafikon 9: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Ohranjenih gozdov je manj kot spremenjenih, močno spremenjenih in izmenjanih ni. V primerjavi z enoto je v razredu manj ohranjenih in več spremenjenih gozdov.

Na ravni razreda smo ugotovili 60,0 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je precej več, kot je povprečje za enoto, ki znaša 24,4 %. Največ odstopanja, 63,3 %, prispeva prevelik delež smreke, sledijo še z 19,5 % premajhen delež hrasta, s 13,1 % premajhen

delež plemenitih listavcev in s 3,1 % premajhen delež jelke. Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 1,0 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 64/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	46,93	8,3	77,2	14,5	0,0	0,0	96,8	3,2	0,0	14,4	58,4	27,2	0,0
Drogovnjak	59,01	51,9	36,3	11,8	0,0	0,0	88,2	11,8	0,0	45,3	50,7	4,0	0,0
Debeljak	153,28	-	-	-	-	1,0	90,5	8,5	0,0	0,4	94,0	5,6	0,0
Sestoj v obnovi	74,67	-	-	-	-	9,1	90,9	0,0	0,0	-	-	-	-
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	24,80	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	20,82	-	-	-	-	0,0	100,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Skupaj	379,51												

Stanje glede zasnov v mladovjih je spodbudno, saj prevladujejo dobre zasnove. Zasnova drogovnjakov je še boljša, saj ima večina drogovnjakov bogate zasnove.

Stanje negovanosti je relativno dobro, saj na večini površine močno prevladujejo zgolj pomanjkljivo negovani sestoji.

V debeljakah, ki predstavljajo glavnino površine, močno prevladuje normalen sklep, v mladovjih prav tako, je pa več kot petino tudi takšnih, ki imajo rahel sklep. V drogovnjakih imamo skoraj polovico takšnih, ki imajo tesen sklep.

Kakovost drevja

V skupni oceni kakovosti, ki je pretežno dobra do prav dobra, je najmanj dreves z odlično kakovostjo. Dreves s slabo kakovostjo je skoraj 20 %. Listavci imajo slabšo kakovost kot iglavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost smreka, hrast, bukev in trdi listavci.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 4,2 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti, 2,2 %, predstavljajo poškodbe na korenničniku in na deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Poškodb na krošnjah je 0,8 %, osutosti pa 1,2 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 65/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	-
Priprava tal	ha	0,00	0,04	-
Sadnja	ha	2,53	0,49	19,4
Obžetev	ha	36,40	0,50	1,4
Nega mladja	ha	21,29	0,00	0,0
Nega gošče	ha	12,18	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	7,70	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	20,93	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	10	36	358,3
Varstvo pred divjadjo	dni	0	0	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	500	200	40,0
Premazi in drugo varstvo	ha	0,00	0,00	-
Biomeliorativna dela	dni	20	6	27,5

V preteklem desetletju so bila dela povezana z obnovo gozdov izvedena v zelo pomanjkljivem obsegu, realizacija nadaljnje nege pa sploh ni bila izvedena. Poleg opravljenih gojitvenih in varstvenih del je bila za obžetev tulcev porabljen ena dnina.

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 76,1 %, predvsem pa je bila slaba pri listavcih (samo 22,5 %). Sečnja iglavcev je bila 211,7 % in je za več kot dvakrat preseгла načrtovani posek. Največ, kar 56 % poseka, je bilo izvedenega zaradi varstva, 32 % zaradi redčenja in le 5 % zaradi pomladitev.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

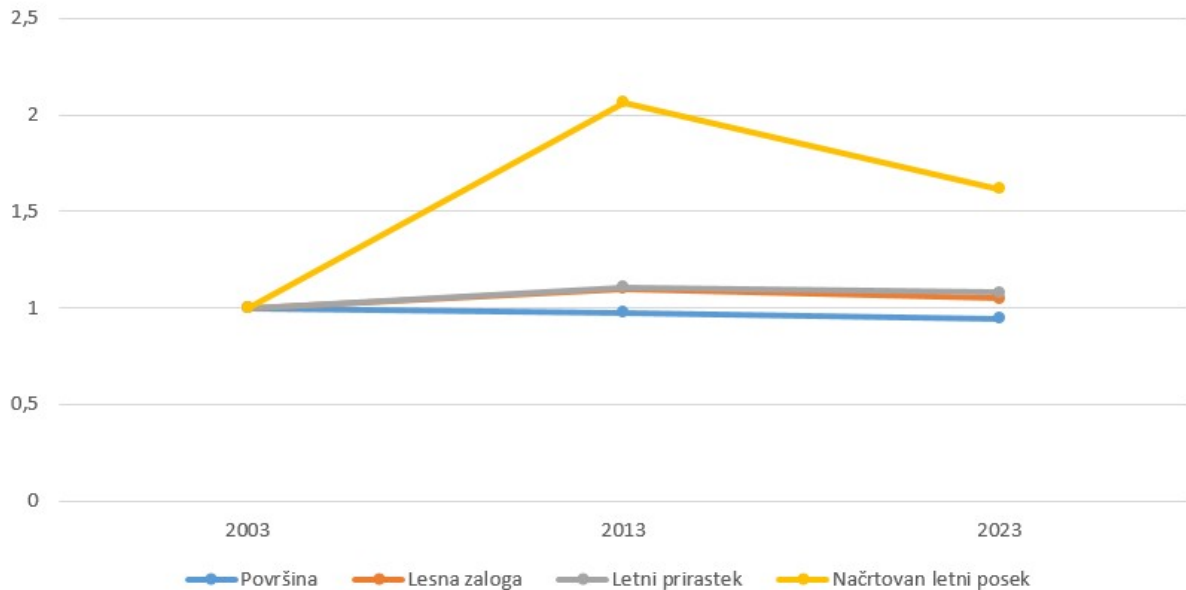
Površina, lesna zaloga prirastek in posek

Preglednica 66/GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovan letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	402,25	163,8	96,5	260,3	5,04	2,54	7,58	2,68	1,51	4,19
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2013	391,91	95,7	190,2	285,9	3,57	4,82	8,39	2,45	6,20	8,65
Verižni indeks	97,4	58,4	197,1	109,8	70,8	189,8	110,7	91,4	410,6	206,4
2023	379,51	108,6	164,5	273,1	3,96	4,24	8,20	2,40	4,38	6,78
Verižni indeks	96,8	113,5	86,5	95,5	110,9	88,0	97,7	98,0	70,6	78,4

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih. V obdobju 2003 – 2013 je bilo zaradi sanitarnih sečenj posekano več kot polovica smreke (v tem obdobju je bila sečnja listavcev občutno manjša) kar je glavni razlog za občuten padec lesne zaloge (posledično tudi prirastka) iglavcev v naslednjem desetletju.

Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Grafikon 10: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo, da se površina rastiščnogojitvenega razreda rahlo zmanjšuje. Lesna zaloga, letni prirastek in možni posek so se v zadnjem desetletju zmanjšali, a so še vedno višji, kot so bili v obdobju 2003 – 2013. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 5 %, prirastek za 8 % in možni posek za 62 %.

Drevesna sestava

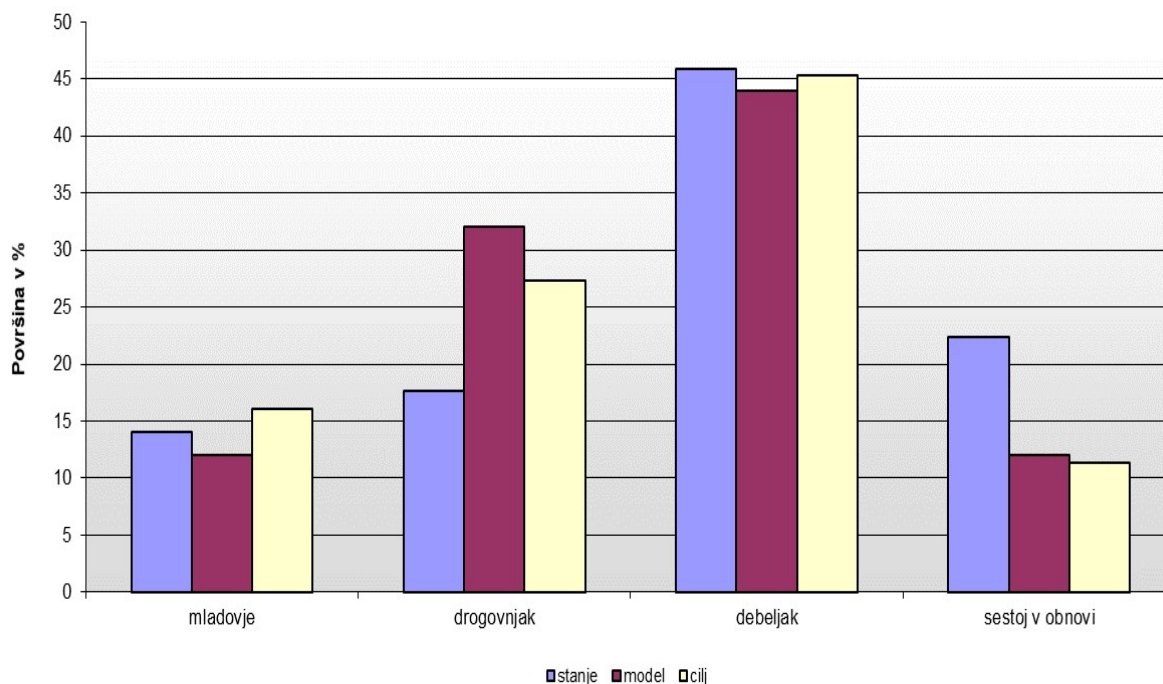
V primerjavi s preteklim desetletjem je precej sprememb. Največja sprememba je pri deležu trdih listavcev (beli gaber), ki je padel kar za 8,7 odstotne točke. Nadalje je opazen še porast deleža bukve za 4,9 odstotne točke, porast deleža smreke za 3,5 odstotne točke,

porast deleža ostalih iglavcev za 1,7 odstotne točke in padec deleža hrasta za 2.4 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali je sprememba manjša od ene odstotne točke.

Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

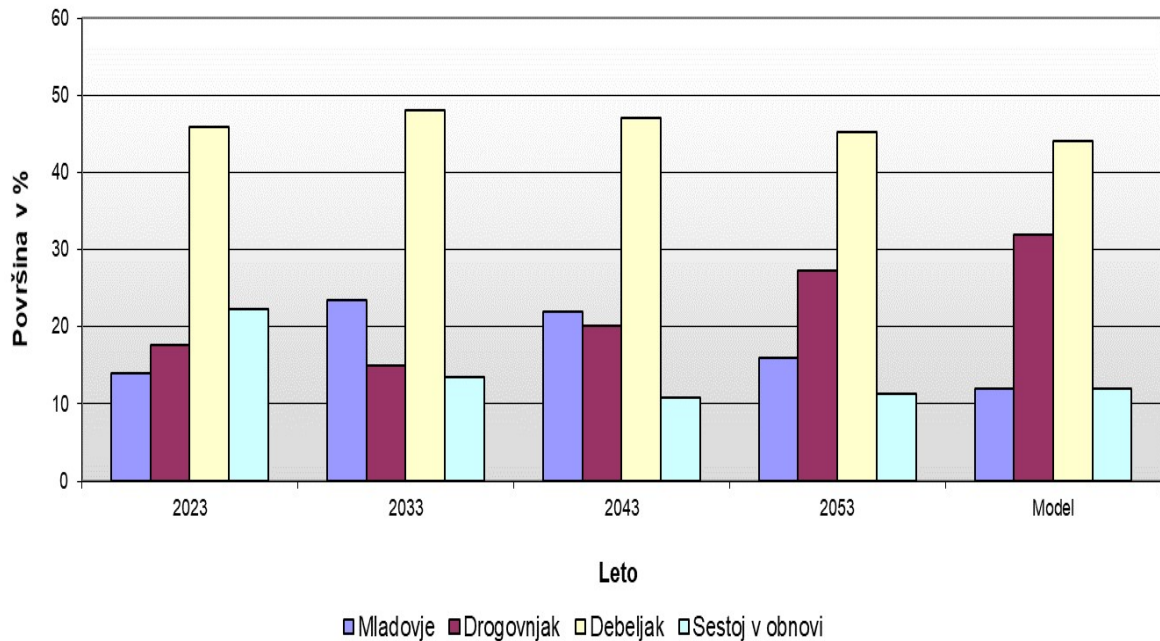
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	46,93	12,4	14,0	15	12,0	40,07	2
Drogovnjak	59,01	15,5	17,7	40	32,0	106,84	-14
Debeljak	153,28	40,4	45,9	55	44,0	146,91	2
Sestoj v obnovi	74,67	19,7	22,4	15	12,0	40,07	10
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	24,8	6,5	-	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	20,82	5,5	-	-	-	-	-
Skupaj	379,51	98,8	100,0	125	100,0	333,89	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede, definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030

Grafikon 11: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Veliko preveč je sestojev v obnovi, močno pa primanjkuje drogovnjakov. Mladovij in debeljakov je rahlo preveč.

Grafikon 12: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno. V naslednjem desetletju se bo delež debeljakov celo povečal, nato pa ob koncu ciljnega obdobja približal modelnemu stanju. Previsok delež sestojev v obnovi se bo občutno znižal že v naslednjem desetletju in bo čez dve desetletji celo padel pod modelno stanje, ob koncu ciljnega obdobja pa se bo njihov delež rahlo povečal in približal modelnemu stanju. Delež mladovij se bo v naslednjem desetletju povečal, nato pa zmanjševal in približeval modelnemu stanju. Zaradi visokega deleža mladovij se bo premajhen delež drogovnjakov začel povečevati čez dvajset let, a ob koncu ciljnega obdobja še ne bo dosegel modelnega stanja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☒ agresivno pomlajevanje smreke,
- ☒ dobro pomlajevanje bukve in belega gabra,
- ☒ težave pri pomlajevanju hrasta,
- ☒ prevelik delež smreke in smrekovih nasadov,
- ☒ premajhen delež plemenitih listavcev, hrasta in jelke.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 35 %, jelka 1 %, bor 1 %, drugi iglavci 2 %, bukev 16 %, hrast 20 %, plemeniti listavci 3 %, trdi listavci 21 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 16 %, drogovnjaki 27 %, debeljaki 45 % in sestoji v obnovi 12 %.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 327 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 570 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev B, hrast A, plemeniti listavci B in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Ohranjene sestoje gradna in belega gabra z manjšo primesjo smreke uvajamo v obnovo po semenskem letu hrasta z močnejšimi presvetlitvami z jakostjo med 40 in 50 % od LZ (sklep do 0,5 ha) na večjih površinah, tako da odstranjujemo beli gaber, smreko in podstojno drevje. Tako zagotovimo dovolj svetlobe in toplote za vznik in nadaljnji razvoj mladja hrasta. Zaključek obnov naj bo hiter, praviloma z eno, izjemoma z dvema pomladitvenima sečnjama. Pri tem naj podmladek ne preraste razvojne faze mladja. Pri morebitnem nadaljnem gospodarjenju s posameznimi hrastovimi prihranjenci je potrebno paziti na zaščito njihovih debel s pomočjo polnilnega sloja belega gabra.

Prednostno uvajamo v obnovo hrastove debeljake s slabimi zasnovami ter močno sušeče se hrastove sestoje. V obnovo prednostno uvajamo tudi mešane smrekovo-hrastove debeljake starejše od 80 let, kjer ima smreka več kot 1/3 delež v LZ, ter sestoje z večjim deležem zelenega bora.

V močnejše zasmrečenih debeljakah, kjer primanjkuje hrastovih semenjakov, izvajamo obnovo z jakostjo poseka od 25 do 35 % od LZ v pomladitvenih jedrih s premerom od ene do dveh sestojnih višin. Pomladitvena jedra naj bodo manjša le v primeru močne razrasti plevelov ter predvsem invazivnih tujerodnih vrst.

V skoraj čistih sestojih belega gabra na dobrih rastiščih, ki so nastali s pretiranim izsekom najvrednejših dreves hrasta, z zelo močnimi poseki v okolici preostalih hrastovih semenjakov ustvarimo razmere za naravno obnovo hrasta.

V na novo nastajajočih sestojih z večjim deležem pionirskih drevesnih vrst (breza, trepetlika, rdeči bor) skušamo s situacijskim redčenjem dvigniti delež gradna, belega gabra, plemenitih in plodonosnih listavcev.

Sestoji v bližini naselij, v katerih se »kmečko prebira« in panjevsko gospodari (navadna robinija, domači kostanj), naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (drva, kolje).

Mladja s slabšimi zasnovami spopolnimo s sajenjem gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke.

Zgodaj izvajamo obžetev s ponovitvami, tako da zagotovimo čim večjo »zračnost« v vzniku in mladju gradna ter manjšo možnost za širitev hrastove pepelovke.

Izvajamo kontinuirane in ponavljajoče se obžetve invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst v mladju.

V goščah in letvenjakih z močnimi ukrepi pomagamo gradnu.

V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo 25 % od LZ, v tanjših debeljakah (do 90. leta) pa z jakostjo okoli 18 % od LZ. V debeljakah (od 90. do 110. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okoli 12 % od LZ.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev, ki jih ščitimo z individualno zaščito (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov).

Sproti spremljamo razvoj hrastove pepelovke. Ob prvem pojavu bolezni hrastov vznik v sestojih v obnovi tretiramo preventivno in tudi kurativno.

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev (smreka).

Ukrepi

Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	39,8	60,2	100,0
- ciljno (%)	39	61	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	108,6	164,5	273,1
- ciljna (m ³ /ha)	117	183	300
Letni prirastek (m ³ /ha)	3,96	4,24	8,20
Možni posek (m ³ /ha)	24,0	43,8	67,8
Možni letni posek (m ³ /ha)	2,40	4,38	6,78
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	22,1	26,7	24,8
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	60,6	103,4	82,7
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	6.147	2.947	0	9.094	22,1	60,6
	Delež	67,6	32,4	0,0	100,0		
Listavci	m ³	7.769	8.875	0	16.644	26,7	103,4
	Delež	46,7	53,3	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	13.916	11.822	0	25.738	24,8	82,7
	Delež	54,1	45,9	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 6,78 m³/ha to je 24,8 % lesne zaloge oziroma 82,7 % prirastka, kar nam zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Večina poseka je predvidenega iz redčenj in nekoliko manjši del iz pomladitev.

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava tal	ha	0,30	0,30
Sadnja	ha	4,80	4,80
Obžetev	ha	42,12	43,12
Nega mladja	ha	6,62	6,62
Nega gošče	ha	53,39	53,39
Nega letvenjaka	ha	30,68	30,68
Nega drogovnjaka	ha	34,10	34,10
Varstvo pred žuželkami	dni	40	40
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	200	200
Premazi vršičkov	ha	5,00	5,00
Biomeliorativna dela	dni	5	5

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 2,24 dnine/ha in je močno nad povprečjem za enoto. Največ je nege gošče, obžetev, nege drogovnjakov in letvenjakov.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred 050 – Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Površina gozdov v razredu je 710,72 ha, kar predstavlja 15,9 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov.

V tem razredu od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, od socialnih funkcij pa je na 1. stopnji poudarjenosti samo zaščitna funkcija.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija, socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti pa v tem razredu ni.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 71/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
53100 - Dobovje in dobovo belogabrovje	11	34,60	4,9
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	11	117,28	16,5
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	84,52	11,9
55400 - Gradnovno bukovje na izpranih tleh	11	434,12	61,0
75100 - Kisloljubno bukovje	9	40,20	5,7
Skupaj	-	710,72	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na gozdnem rastiščnem tipu gradnovnega bukovja na izpranih tleh in preddinarsko-dinarsko gradnovnega belogabrovja.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, le v manjši meri pa so prisotni še skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (2,6 %). Prevladujejo debeljaki (43,6 %), drogovnjaki (24,7 %), sestoji v obnovi (21,2 %), mladovij je samo 7,6 %, podmladka pa 103,71 ha oziroma 14,6 %.

Prevladujejo bukovi gozdovi (39,1 %), sledijo jim drugi pretežno listnati gozdovi (22,7 %), gozdovi bukve in hrasta (14,2 %), gozdovi bukve in smreke (12,7 %), drugi gozdovi iglavcev in listavcev (4,9 %) ter smrekovi gozdovi (4,2 %). Ostali tipi gozdov ne presegajo 3 % deleža. Druge pretežno listnate gozdove predstavljajo pretežno gozdovi, kjer se bukvi v znatnem deležu pridružujejo še hrast, plemeniti listavci in smreka.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 72/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež		
Iglavci	6,5	27,5	31,3	15,5	19,2	52,3	16,9	1,78	21,0
Listavci	13,5	24,8	26,6	22,1	13,0	257,9	83,1	6,73	79,0
Skupaj	12,3	25,3	27,4	21,0	14,0	310,2	100,0	8,51	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 3 % večja in prirastek za 1 % večji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Najmanj je najtanjšega drevja pri iglavcih in najdebelejšega pri listavcih, ostali razredi pa so razporejeni približno enakomerno.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 73/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

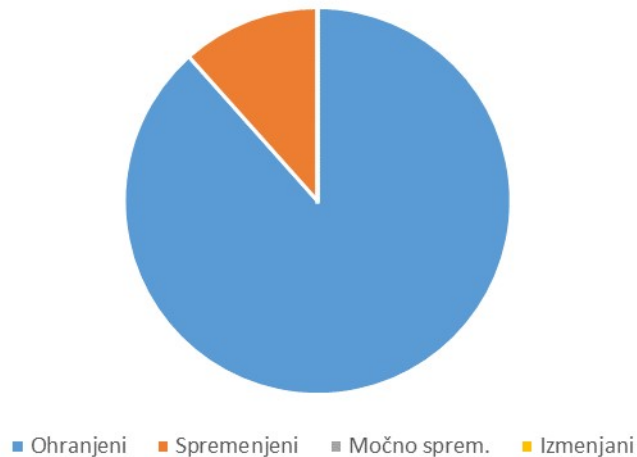
		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	52,2	0,1	0,0	0,0	0,0	157,9	54,4	17,9	27,1	0,6
	Delež	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0	50,9	17,5	5,8	8,7	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	0,5	2,3	0,2	0,0	0,0	173,0	64,9	31,0	33,3	5,0
	Delež	0,2	0,7	0,1	0,0	0,0	55,8	20,9	10,0	10,7	1,6

V razredu močno prevladuje bukev. S pomembnim deležem ji sledijo še hrast, smreka, trdi in plemeniti listavci. Ostale vrste so zastopane z manj kot 1 % deležem.

V podmladku prevladujejo bukev s 77 %, smreka z 11 %, trdi listavci s 7 % in hrast s 4 %. Z manj kot 2 % deležem so prisotni še plemeniti listavci, jelka, mehki listavci in bor. V mladovju prevladuje bukev s 74 %, smreka z 13 %, trdi in plemeniti listavci z 5 % in hrast s 3 %. Z manj kot 1 % deležem so prisotni še mehki listavci, jelka in bor.

Ohranjenost gozdov

Oranjenost gozdov

Grafikon 13: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje glede ohranjenosti v tem razredu je zelo dobro. Močno prevladujejo ohranjeni gozdovi, z manjšim deležem pa jim sledijo še spremenjeni gozdovi. Močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni.

Na ravni razreda smo ugotovili 21,8 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je nekoliko manj, kot je povprečje za enoto, ki znaša 24,4 %. Največ odstopanja, 82,4 %, prispeva pevelik delež smreke, sledijo še s 5,2 % premajhen delež plemenitih listavcev in s 3,3 % premajhen delež hrasta. Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 2 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 74/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	53,79	47,4	47,5	4,0	1,1	27,0	62,2	10,8	0,0	60,7	37,5	0,7	1,1
Drogovnjak	175,31	47,0	35,4	17,6	0,0	25,4	52,3	22,3	0,0	40,2	58,3	1,5	0,0
Debeljak	309,88	-	-	-	-	22,7	74,6	2,7	0,0	2,5	82,6	14,9	0,0
Sestoj v obnovi	152,92	-	-	-	-	21,1	78,9	0,0	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	18,82	-	-	-	-	64,1	35,9	0,0	0,0	-	-	-	-
Skupaj	710,72												

V mladovjih prevladujejo bogate in dobre zasnove, v večini so pomanjkljivo negovana ter s prevladujočim tesnim sklepom. V drogovnjakih slabih zasnov ni, je pa slaba petina zasnov, ki so pomanjkljive.

Stanje negovanosti je na večini površine zadovoljivo, saj prevladujejo le nekoliko pomanjkljivo negovani sestoji.

Normalen sklep prevladuje v debeljakih, kjer je slaba šestina tudi takšnih, ki imajo rahel sklep.

Kakovost drevja

V skupni oceni kakovosti prevladujejo drevesa z dobro in prav dobro kakovostjo. Delež dreves z zadovoljivo in slabo kakovostjo je kar velik, medtem ko je delež dreves z odlično kakovostjo nizek. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost plemeniti listavci, sledijo pa jim smreka, hrast in bukev.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 2,7 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (2,1 %) predstavljajo poškodbe na koreničniku in na deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Poškodb na krošnjah je 0,4 %, osutosti pa 0,2 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	-
Priprava tal	ha	0,00	0,00	-
Sadnja	ha	0,90	0,20	22,2
Obžetev	ha	5,90	0,00	0,0
Nega mladja	ha	9,75	0,00	0,0
Nega gošče	ha	52,33	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	40,59	0,00	0,0
Nega drogovnjaka	ha	45,63	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	10	0	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	500	0	0,0
Varstvo pred divjadjo	dni	0	0	-
Premazi in drugo varstvo	ha	0,00	0,00	-
Biomeliorativna dela	dni	30	8	26,7

Opravljenih gojitvenih in varstvenih del praktično ni bilo. Izvedena je bila le sadnja na 0,20 ha.

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 45,2 %, predvsem je bila slaba pri listavcih (34,2 %). Sečnja iglavcev je bila 91,8 %. Največ, 63 % poseka, je bilo izvedenega zaradi pomladitev, 29 % zaradi varstva in le 5 % zaradi redčenj.

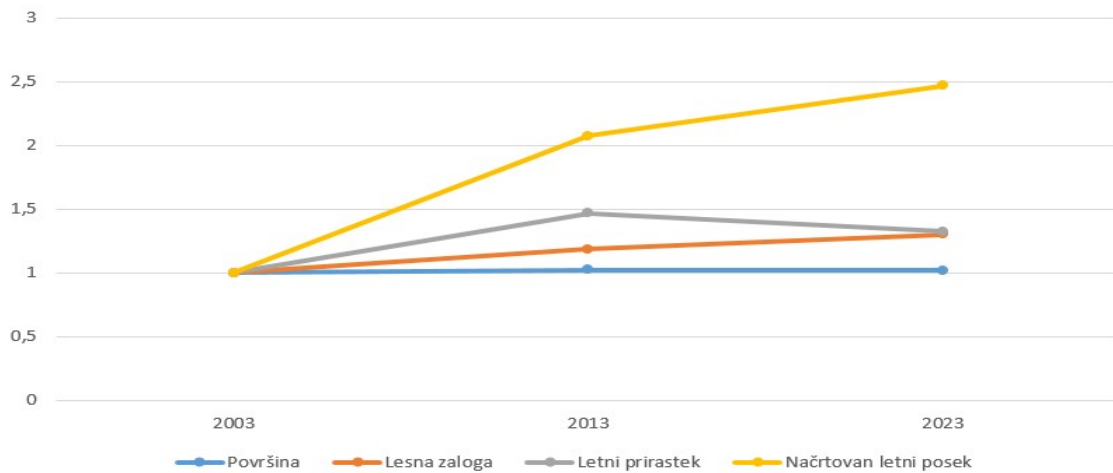
Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 76/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha/leto			Načrtovan letni posek m ³ /ha/leto		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	698,84	47,5	190,6	238,1	1,47	4,96	6,43	0,68	2,73	3,41
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2013	714,79	48,8	233,5	282,3	2,25	7,19	9,44	1,35	5,73	7,08
Verižni indeks	102,3	102,7	122,5	118,6	153,1	145,0	146,8	198,5	209,9	207,6
2023	710,72	52,3	257,9	310,2	1,78	6,73	8,51	1,28	7,14	8,42
Verižni indeks	99,4	107,2	110,4	109,9	79,1	93,6	90,1	94,8	124,6	118,9

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Grafikon 14: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo blago rast lesne zaloge in možnega poseka, ter padec prirastka in površine gozdov. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 30,1 %, prirastek za 32,3 % in možni posek za 146,9 %.

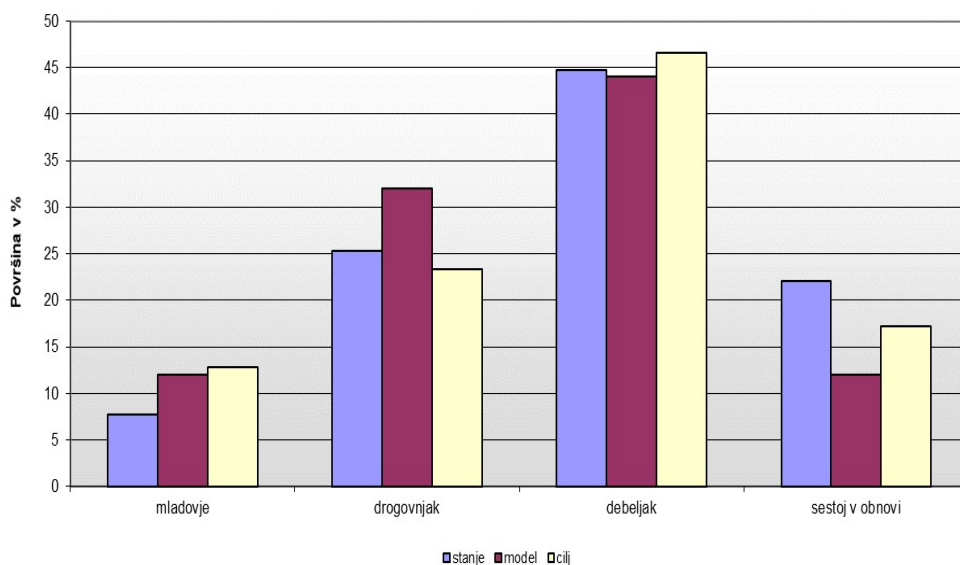
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim desetletjem je v drevesni sestavi kar nekaj sprememb. Najbolj opazen je porast deleža plemenitih listavcev za 3,4 odstotne točke, padec deleža hrasta za 2,9 odstotne točke, padec deleža trdih listavcev za 1,9 odstotne točke in porast deleža bukve za 1,8 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali pa je sprememba manjša od ene odstotne točke.

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

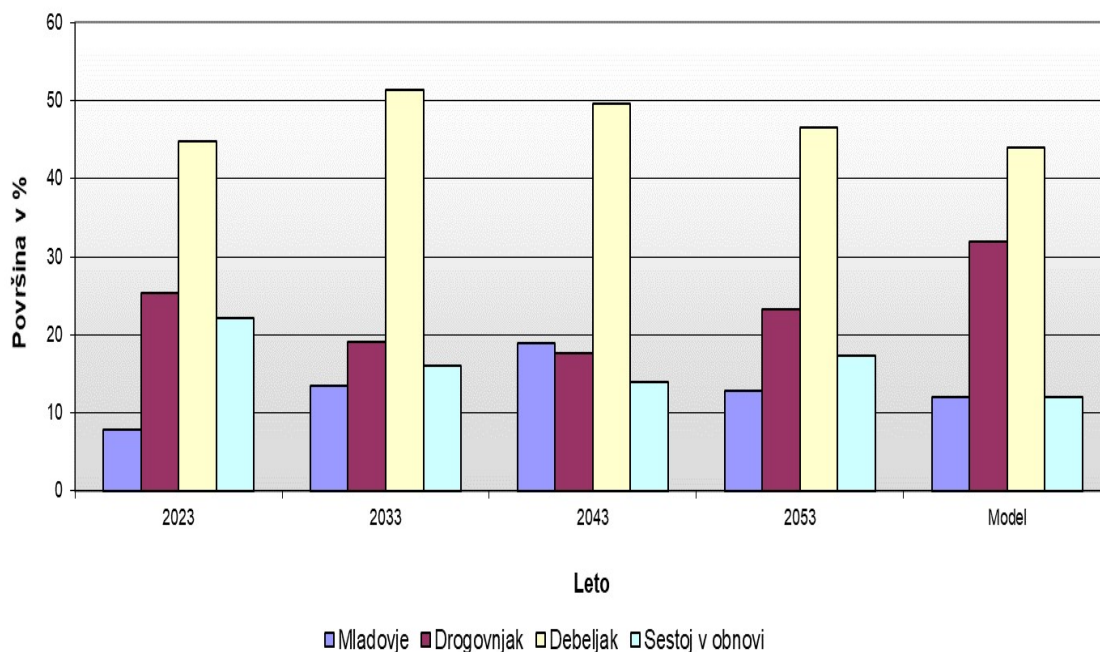
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	53,79	7,6	7,8	15	12,0	83,03	-4
Drogovnjak	175,31	24,7	25,3	40	32,0	221,41	-7
Debeljak	309,88	43,6	44,8	55	44,0	304,43	1
Sestoj v obnovi	152,92	21,5	22,1	15	12,0	83,03	10
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	18,82	2,6	-	-	-	-	-
Skupaj	710,72	100,0	100,0	125	100,0	691,90	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030

Grafikon 15: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Občutno preveč je sestojev v obnovi, premalo pa mladovij in drogovnjakov.

Grafikon 16: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Kot je razvidno iz grafikona, bo približevanje modelnemu stanju postopno in dolgotrajno. V naslednjem desetletju se bo delež debeljakov povečal, nato pa ob koncu ciljnega obdobja približal modelnemu stanju. Previsok delež sestojev v obnovi se bo naslednji dve desetletji zniževal in se tako približeval modelnemu stanju, vendar se bo ob koncu ciljnega obdobja ponovno povečal in se tako oddaljil od modela. Delež mladovij se bo v naslednjih dveh desetletjih povečal, nato pa zmanjšal in približal modelnemu stanju. Zaradi nizkega deleža mladovij se bo delež drogovnjakov začel povečevati šele na koncu ciljnega obdobja in še ne bo dosegel modelnega stanja.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ prevelik delež sestojev v obnovi,
- ☞ primanjkljaj mladovij in drogovnjakov,
- ☞ dobro pomlajevanje bukve, smreke in belega gabra,
- ☞ težave pri pomlajevanju hrasta,
- ☞ premajhen delež plemenitih listavcev in hrasta.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 14 %, jelka 1 %, bukev 51%, hrast 18 %, plemeniti listavci 6 %, trdi listavci 9 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 13 %, drogovnjaki 23 %, debeljaki 47 % in sestoji v obnovi 17 %.

Ciljna lesna zaloga: 320 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 320 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 600 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev A, B, hrast B, plemeniti listavci A in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha), katere pa naj bodo medsebojno prostorsko ločene s sestoji v priraščanju.

Zastorno obnovo je potrebno začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okoli 1/3 LZ, pri čemer je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom podstojnega drevja in grmovnega sloja. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % od LZ), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

Pri obnovi je potrebno upoštevati transportno mejo.

Obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom se morajo izvajati izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Drugo leto po končnem poseku izvedemo nego mladja s posekom pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, grmovnic in neželenih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst.

Mestoma, kjer naravna obnova ne uspe oz. je bil podmladek poškodovan pri končni sečnji, lahko načrtujemo obnovo gozda s sajenjem sadik bukve, gorskega javorja in tudi smreke ter duglazije. Dopolnilna sadnja se lahko izvaja le malopovršinsko v skupinah.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradnu in plemenitim listavcem. Z uravnavanjem drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst.

Na večjih površinah mladovja, kjer lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj, je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oz. tanjšega drogovnjaka.

Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov, zlasti na pobočnih legah, kjer se pogosteje pojavlja žled. Na takšnih legah je zaželeno vzdrževanje in vzpostavljanje malopovršinske skupinsko raznomerne zgradbe, ki je bolj odporna na negativne abiotске dejavnike kot velikopovršinska enomerna zgradba.

V drogovnjakih do 50. leta starosti redčiti z jakostjo okoli 25 % od LZ, v tanjših debeljakih (do 80. leta) z jakostjo do 20 % od LZ. V debeljakih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okoli 12 % od LZ.

V debeljakih je potrebno ohranjati polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodarimo v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe v sestojih z večjim deležem smreke). S postopno naravno premeno odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), skušamo z elementi redčenj in naravne obnove povečati delež bukve in plemenitih listavcev, vključno s češnjo in lipo.

Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo).

Izvajati je potrebno posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih površinah. Pospesuje naj se bukev, graden (tudi cer) ter plemenite in plodonosne listavce.

Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	16,9	83,1	100,0
- ciljno (%)	15	85	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	52,3	257,9	310,2
- ciljna (m ³ /ha)	48	272	320
Letni prirastek (m ³ /ha)	1,78	6,73	8,51
Možni posek (m ³ /ha)	12,8	71,4	84,2
Možni letni posek (m ³ /ha)	1,28	7,14	8,42
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	24,5	27,7	27,1
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	71,7	106,1	98,9
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	5.286	3.816	0	9.102	24,5	71,7
	Delež	58,1	41,9	0,0	100,0		
Listavci	m ³	22.812	27.930	0	50.742	27,7	106,1
	Delež	45,0	55,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	28.098	31.746	0	59.844	27,1	98,9
	Delež	47,0	53,0	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 8,42 m³/ha, to je 27,1 % lesne zaloge oziroma 98,9 % prirastka, kar nam še vedno zagotavlja akumulacijo lesne zaloge. Večina poseka je predvidenega iz pomladitev in nekoliko manj iz redčenj.

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava tal	ha	0,00	0,00
Sadnja	ha	0,85	0,85
Obžetev	ha	11,61	17,85
Nega mladja	ha	6,64	6,64
Nega gošče	ha	47,70	47,70
Nega letvenjaka	ha	56,12	56,12
Nega drogovnjaka	ha	51,24	51,24
Varstvo pred žuželkami	dni	10	10
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	100	100
Premazi vršičkov	ha	10,00	10,00
Biomeliorativna dela	dni	10	10

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 1,12 dnine/ha in je nekoliko pod povprečjem za enoto. Največ je nege letvenjaka, nege drogovnjaka in nege gošče.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred 060 – Podgorska bukovja na silikatnih kamninah

Površina gozdov v razredu je 3.393,15 ha, kar predstavlja 87,7 % gozdov v enoti. Vsi spadajo v kategorijo večnamenskih gozdov razen odseka 75B na površini 1,56 ha, ki spada v kategorijo gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni.

Od ekoloških funkcij na 1. stopnji poudarjenosti v tem razredu prevladujeta funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in klimatska funkcija. Od socialnih funkcij na 1. stopnji poudarjenosti prevladujeta estetska in higiensko-zdravstvena funkcija.

Od ekoloških funkcij na 2. stopnji poudarjenosti prevladuje hidrološka funkcija, od socialnih funkcij na 2. stopnji poudarjenosti pa estetska funkcija.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica 81/D-GZ: Gozdni rastiščni tipi

Šifra – Gozdni rastiščni tip	Rastiščni koeficient	Površina v ha	Delež v %
54100 - Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	11	700,09	20,6
55100 - Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	186,21	5,5
55400 - Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	720,40	21,2
56200 - Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	16,10	0,5
71100 - Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	99,37	2,9
73100 - Kisloljubno gradnovo bukovje	11	34,23	1,0
74100 - Kisloljubno rdečeborovje	5	14,88	0,4
75100 - Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	1.621,87	47,9
Skupaj	-	3.393,15	100,0

Gozdovi razreda večinoma rastejo na kisljih bukovih rastiščih. Zaradi velike pestrosti rastiščnih tipov so na manjši površini prisotni tudi gozdni rastiščni tipi, ki pa niso značilni za ta razred.

Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino površine pokrivajo enodobni sestoji, le v manjši meri pa so prisotni še skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji (4,6 %). Prevladujejo debeljaki (40,6 %), sestoji v obnovi (30,6 %), drogovnjaki (16,3 %), mladovij je samo (8,0 %), podmladka pa 348,34 ha oziroma 11,2 %.

Prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi (36,6 %) sledijo jim bukovi gozdovi (22,3 %), gozdovi bukve in smreke (16,7 %), drugi gozdovi iglavcev in listavcev (14,3 %), gozdovi bukve in hrasta (5,5 %) ter smrekovi gozdovi (3,4 %). Drugi tipi sestojev ne presegajo 3 % površine.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 82/D-LZ: Lesna zaloga in struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi v % od lesne zaloge					Skupaj		m ³ /ha	Delež
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	Delež		
Iglavci	11,2	24,5	29,1	25,3	9,9	60,7	20,0	2,09	24,8
Listavci	10,1	23,0	27,0	20,9	19,0	242,9	80,0	6,34	75,2
Skupaj	10,3	23,3	27,6	21,7	17,1	303,6	100,0	8,43	100,0

Lesna zaloga rastiščnogojitvenega razreda je za 0,5 % večja in prirastek za 0,1 % večji kot sta povprečna lesna zaloga in prirastek gozdnogospodarske enote. Pri iglavcih in listavcih se najmanj lesne zaloge nahaja na najtanjšem drevju, pri iglavcih tudi pri najdebelejšem. Več kot polovica lesne zaloge se nahaja v drugem in tretjem razredu.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 83/D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

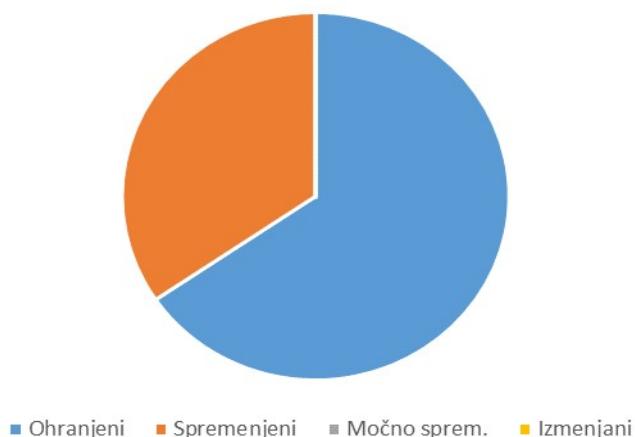
		Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Dejansko stanje	m ³ /ha	54,1	1,4	4,6	0,1	0,5	161,6	35,3	9,0	36,9	0,1
	Delež	17,8	0,5	1,5	0,0	0,2	53,2	11,6	3,0	12,2	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	5,3	5,9	1,4	0,0	0,0	176,0	55,6	19,5	37,0	2,9
	Delež	1,7	1,9	0,5	0,0	0,0	58,0	18,3	6,4	12,2	1,0

V razredu prevladuje bukev. S pomembnim deležem ji sledijo smreka, trdi listavci in hrast. Ostale vrste so zastopane s 3 % deležem ali manj.

V podmladku prevladujejo bukev s 65 %, smreka s 24 % in drugi trdi listavci s 6 %. Z manj kot 3 % deležem so prisotni še hrast, plemeniti listavci, bor in jelka. V mladovju prevladuje bukev s 56 %, smreka s 25 %, trdi listavci z 9 % in plemeniti listavci s 6 %. Z 4 % deležem so prisotni še hrast, mehki listavci, jelka in bor.

Ohranjenost gozdov

Oranjenost gozdov

Grafikon 17: Površinski deleži posameznih kategorij ohranjenosti gozdov

Stanje glede ohranjenosti v tem razredu je zelo dobro. Ohranjenih gozdov je večina in dobra tretjina je spremenjenih. Močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni.

Na ravni razreda smo ugotovili 21,6 % odstopanje od naravne drevesne sestave, kar je nekoliko manj, kot je povprečje za enoto, ki znaša 24,4 %. Največ odstopanja, 75,5 %, prispeva prevelik delež smreke, sledi ji še s 13,2 % premajhen delež hrasta ter s 6,6 % premajhen delež bukve. Odstopanja drugih drevesnih vrst skupaj predstavljajo le 4,6 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 84/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	271,40	39,4	56,0	4,3	0,3	16,1	76,1	7,5	0,3	35,5	61,2	1,6	1,7
Drogovnjak	552,04	43,7	47,9	8,3	0,1	12,0	78,7	9,3	0,0	25,4	72,4	2,2	0,0
Debeljak	1.376,17	-	-	-	-	13,0	83,5	3,5	0,0	1,8	92,6	5,6	0,0
Sestoj v obnovi	1.037,72	-	-	-	-	11,6	86,1	2,3	0,0	-	-	-	-
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	32,87	-	-	-	-	0,0	79,1	20,9	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	122,95	-	-	-	-	8,2	85,7	6,1	0,0	-	-	-	-
Skupaj	3.393,15												

Zasнове mladovij in drogovnjakov so pretežno dobre in bogate. Slabih zasnov je manj kot 0,5 %.

Stanje negovanosti je zadovoljivo, saj na večini površine prevladujejo le nekoliko pomanjkljivo negovani sestoji. Razen v posamično do šopasto raznomernih sestojih, ki jih je sicer malo, je nenegovanih sestojev dobra petina.

V debeljakih, ki predstavljajo glavnino površine, prevladuje normalen sklep, tudi v mladovjih in v drogovnjakih, vendar je pri teh delež sestojev s takim sklepom manjši.

Kakovost drevja

V skupni oceni, kjer prevladujejo dobra, zadovoljiva in prav dobra kakovost, je dreves s slabo in odlično kakovostjo zelo malo. Listavci imajo nekoliko slabšo kakovost kot iglavci. Med pomembnejšimi vrstami rastiščnogojitvenega razreda imajo najboljšo kakovost smreka, hrast, bukev in trdi listavci.

Poškodovanost sestojev

Na stalnih vzorčnih ploskvah je bila pri 4,3 % dreves ugotovljena hujša poškodba. Glavnino te vrednosti (2,8 %) predstavljajo poškodbe na korenčniku in deblu, ki so v večini nastale pri spravilu in sečnji. Poškodb na krošnjah je 0,9 %, osutosti pa 0,6 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,00	71,44	-
Priprava tal	ha	5,37	3,79	70,6
Sadnja	ha	10,17	10,59	104,1
Obžetev	ha	130,73	53,86	41,2
Nega mladja	ha	78,10	2,19	2,8
Nega gošče	ha	153,71	5,61	3,6
Nega letvenjaka	ha	138,02	5,42	3,9
Nega drogovnjaka	ha	265,26	10,10	3,8
Varstvo pred žuželkami	dni	100	120	120,2
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.500	3.425	52,7
Varstvo pred divjadjo	dni	0	5	-
Premazi in drugo varstvo	ha	0,00	5,57	-
Biomeiorativna dela	dni	169	17	10,1

V preteklem desetletju so bila dela povezana z obnovo gozdov presežena le pri sadnji ter pripravi sestoja, kjer takšnih del ni bilo načrtovanih. Pri ostalih delih so bila dela povezana z obnovo gozdov izvedena v manjšem obsegu. Realizacija nadaljnje nege je izjemno slaba. Zaradi gradacije podlubnikov je bilo varstvo pred žuželkami preseženo, saj je bilo izvedenega več, kot ga je bilo načrtovanega.

Realizacija načrtovanega poseka je znašala 66,0 %, predvsem je bila slaba pri listavcih (42,4 %). Sečnja iglavcev je bila 139,2 % in je močno presegla načrtovani posek. Največ, 45 % poseka, je bilo izvedenega zaradi varstva, 40 % zaradi pomladitev in le 7 % zaradi redčenj.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

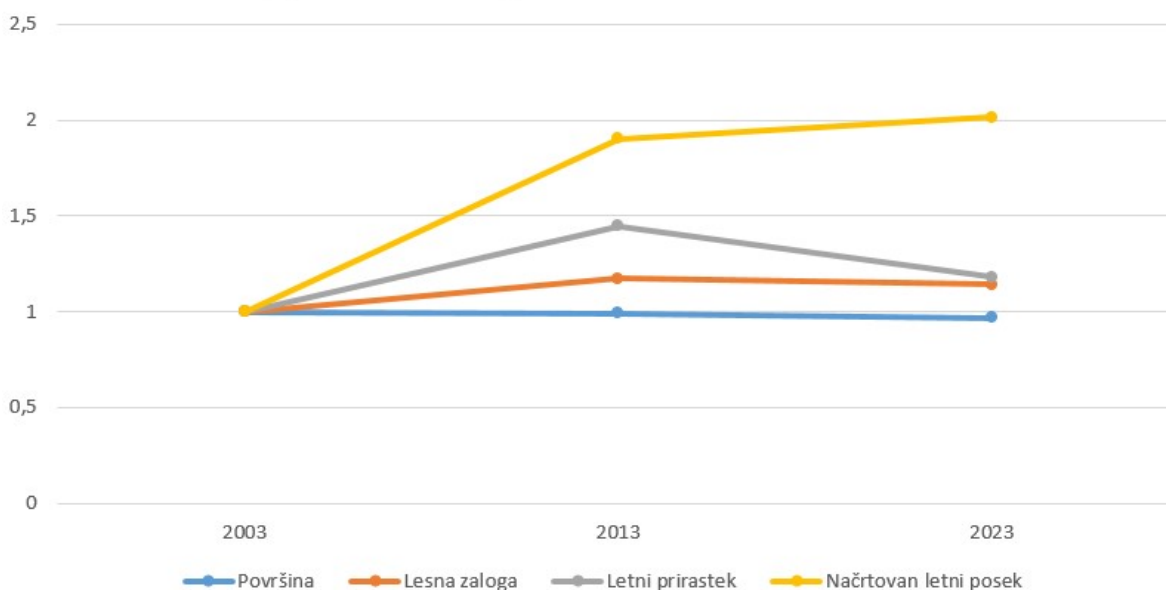
Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 86/ D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov

Leto	Površina ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Načrtovan letni posek m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2003	3.504,58	84,0	181,5	265,5	2,46	4,68	7,14	1,32	2,92	4,24
Verižni indeks	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2013	3.470,24	78,7	233,1	311,8	2,96	7,36	10,32	1,97	6,09	8,06
Verižni indeks	99,0	93,7	128,4	117,4	120,3	157,3	144,5	149,2	208,6	190,1
2023	3.393,15	60,7	242,9	303,6	2,09	6,33	8,42	1,61	6,93	8,54
Verižni indeks	97,8	77,1	104,2	97,4	70,6	86,0	81,6	81,7	113,8	106,0

Zaradi primerljivosti gozdnih fondov so vrednosti v zgornji preglednici narejene po sedanjih rastiščnogojitvenih razredih.

Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Grafikon 18: Razvoj gozdnih fondov prikazan z indeksom s stalno osnovo

Iz zgornje preglednice in grafikona lahko opazimo blago rast možnega poseka ter padec prirastka, površine in lesne zaloge v zadnjem obdobju. V celotnem obdobju spremljave se je lesna zaloga povečala za 14 %, prirastek za 18 % in možni posek za 101 %.

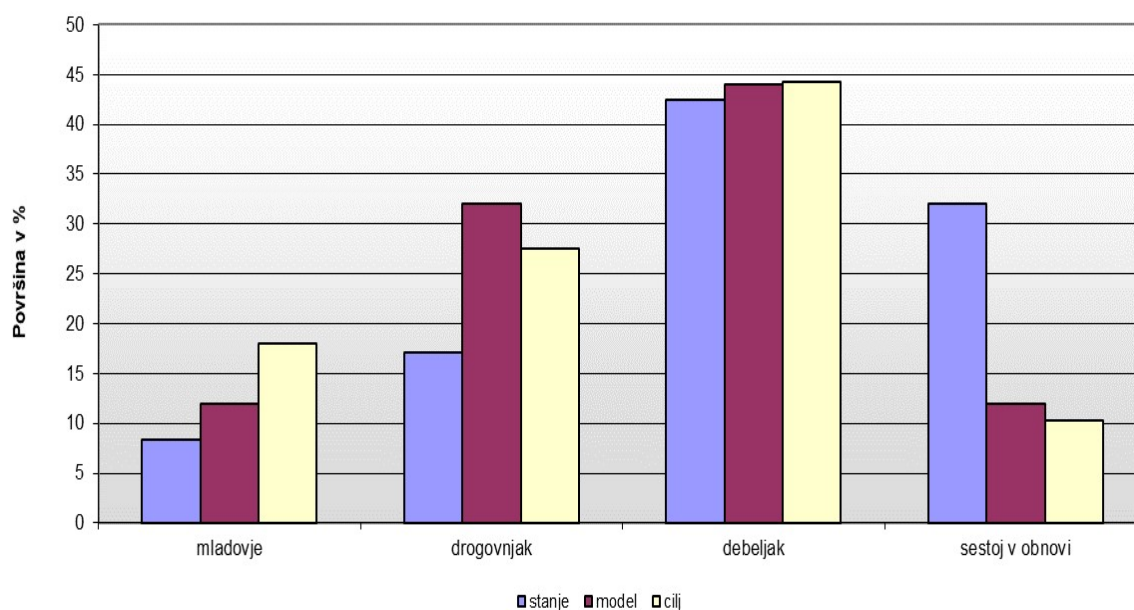
Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim desetletjem je kar nekaj sprememb. Največja sprememba je pri deležu smreke, ki je padel za 4,6 odstotne točke, in deležu bukve, ki je zrasel za 3,6 odstotne točke. Opazna je tudi rast deleža plemenitih listavcev za 1,8 odstotne točke. Deleži ostalih drevesnih vrst so ostali enaki ali je sprememba manjša od ene odstotne točke.

Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz in primerjava z modelnim stanjem

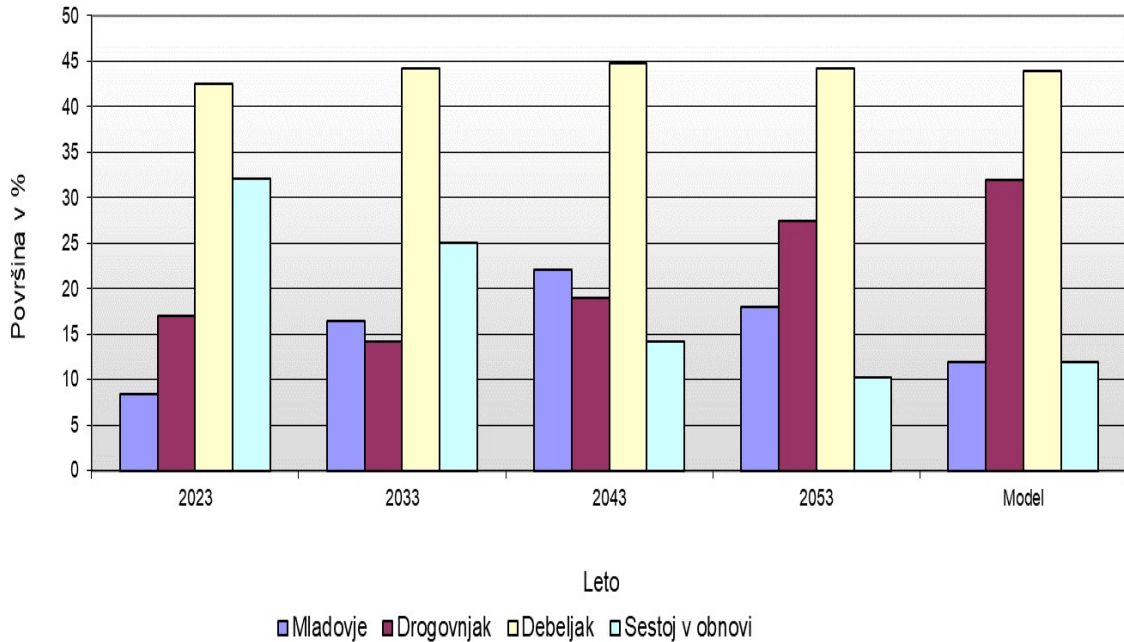
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika deležev
	Površina v ha	Delež v %	Korigiran delež (SPG)	Trajanje razvojne faze	Delež v %	Modelna površina v ha	
Mladovje	271,4	8,0	8,4	15	12,0	388,48	-4
Drogovnjak	552,04	16,3	17,0	40	32,0	1035,95	-15
Debeljak	1376,17	40,5	42,5	55	44,0	1424,42	-1
Sestoj v obnovi	1037,72	30,6	32,1	15	12,0	388,48	20
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	32,87	1,0					
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	122,95	3,6					
Skupaj	3.393,15	100,0	100,0	125	100,0	3.237,33	0

Opomba: Modelno trajanje razvojnih faz rastiščnogojitvenih razredov smo povzeli po trajanju modelnih dob za rastiščnogojitvene razrede definirane v gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Novo mesto 2021 – 2030.

Grafikon 19: Primerjava dejanske, modelne in ciljne strukture gozdov po razvojnih fazah

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je razmerje razvojnih faz neustrezno. Močno preveč je sestojev v obnovi in močno premalo drogovnjakov, malo premalo je tudi mladovij in debeljakov.

Grafikon 20: Razvoj razvojnih faz za ciljno obdobje

Približevanje modelnemu stanju bo postopno in dolgotrajno. Delež debeljakov bo ob koncu ciljnega obdobja rahlo višji in bo dosegel modelno stanje. Drogovnjakov bo zaradi majhnega deleža mladovij naslednje desetletje nekoliko manj, bo pa njihov delež začel rasti v drugem desetletju zaradi današnjega velikega deleža sestojev v obnovi, ki bodo razlog za dvig deleža mladovij že v naslednjem desetletju. Ob koncu ciljnega obdobja delež drogovnjakov še ne bo dosegel modelnega stanja. Delež sestojev v obnovi bo padal in bo ob koncu ciljnega obdobja celo rahlo pod modelnim stanjem.

Temeljne značilnosti rastiščnogojitvenega razreda:

- ☞ močan primanjkljaj drogovnjakov in tudi mladovij,
- ☞ občutno prevelik delež sestojev v obnovi,
- ☞ premajhen delež hrasta, bukve in plemenitih listavcev,
- ☞ prevelik delež smreke,
- ☞ močno pomlajevanje bukve,
- ☞ dobro pomlajevanje smreke.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 16 %, jelka 1 %, bor 1 %, bukev 53 %, hrast 12 %, plemeniti listavci 4 %, trdi listavci 12 % in mehki listavci 1 %.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovja 18 %, drogovnjaki 28 %, debeljaki 44 % in sestoji v obnovi 10 %.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha, na koncu ureditvenega obdobja 317 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 580 m³/ha.

Ciljna kakovost sortimentov: iglavci B, bukev A in B, plemeniti listavci A, hrast B in trdi listavci C.

Ciljno obdobje: 30 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodna doba je 125 let in pomladitvena doba 15 let.

Naravna obnova sestojev naj praviloma poteka malopovršinsko, kjer pa želimo povečati delež svetloljubnih vrst, je potrebno pomlajevanje na nekoliko večjih površinah (od 1 do 2 ha).

Izvajamo naravno obnovo z zmernimi presvetlitvami zrelih debeljakov, kjer je kulminacija vrednostnega prirastka že potekla. Jakost sečenj naj znaša med 30 in 40 % od LZ. V obnovo je potrebno uvesti tudi debeljake s porušeno sestojno strukturo. Površine obnov enomernejših sestojev so lahko tudi večje in presegajo 1 ha.

Sestoje z močnejšim grmovnim in zeliščnim slojem uvajamo v obnovo z večjo previdnostjo in jakostjo sečnje do 1/3 LZ.

V obnovo prednostno uvajamo starejše, manj vitalne sestoje kostanja s primesjo hrasta, bukve, češnje in javorja. V dobrih semenskih letih ciljnih drevesnih vrst izvedemo močno pomladitveno sečnjo z jakostjo nad 50 % od LZ. V obnovo prednostno uvajamo tudi debeljake starejše od 80 let, kjer ima smreka več kot 1/3 delež v LZ.

Pospešeno nadaljevanje obnov izvajamo po pojavu podmladka, ki prerašča zeliščni sloj, z visoko intenziteto poseka (okoli 60 % od LZ), tako da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in hrasta ter zmanjšamo visoke lesne zaloge na raven, ki nam zagotavlja sprejemljive poškodbe podmladka ob končnem poseku. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko mladje začne preraščati v razvojno fazo gošče.

Umetna obnova praviloma ni potrebna, razen na površinah, kjer je naravna obnova otežena zaradi zapleveljenosti ali poteka prepočasi, iz meliorativnih razlogov, za popestritev enoličnih sestojnih razmer ter na ogolelih površinah, ki so nastale zaradi podlubnikov ali posledic naravnih ujm.

Z dopolnilno sadnjo se spopolni mladje, kjer je sklep pretrgan, in mladovja, ki jih bomo sprostili s končnimi poseki, zasnove podmladka pa so pomanjkljive. Sadijo naj se pretežno listavci, pri čemer naj se upošteva mikrorastiščna pestrost, predvsem za zahtevne plemenite listavce. Smreko se lahko vnaša v manjših skupinah, zeleno duglazijo v posameznih šopih. Posajene sadike je potrebno zaščititi (individualno ali kolektivno), zaščito pa vzdrževati in jo po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Ukrepi nege morajo biti pravočasni in zmerno intenzivni. Posebno pozornost je potrebno posvetiti uravnavanju deleža drevesnih vrst. Pospeševati je potrebno listavce.

Z ukrepi nege v vseh mladih razvojnih fazah je potrebno zagotoviti večjo stabilnost sestojev in boljšo kakovost prihodnjih sortimentov. Nega se prednostno izvaja na bogatejših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. Prav tako je nujno ukrepati v mladovjih z bogatimi sestojnimi zasnovami in tesnim sklepom ter v skupinah z več listavci.

Pri obžetvi naj bo poudarek na obžetvi naravnega podmladka.

Z nego mladja in gošče je potrebno uravnavati zmes in pospeševati mešanost drevesnih vrst.

V letvenjakih z bogatimi zasnovami naj se redčenja izvajajo pravočasno zaradi krepitve mehanske stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev, ki jim je pri izbiri potrebno dajati prednost. V ostalih letvenjakih, predvsem pa v panjcevcih domačega kostanja in robinije, lahko preidemo na situacijsko redčenje, pri katerem pospešujemo le določen delež ciljnih drevesnih vrst.

V drogovnjakih, ki imajo tesen sklep, je potrebno izvesti redčenja kot negovalni ukrep za dvig kakovosti in za zagotavljanje stojnosti. Pri jakosti in pogostosti redčenj v drogovnjakih je potrebno upoštevati njihovo starost in drevesno sestavo. Povprečna jakost naj bo okoli

20 % od LZ, tanjše drogovnjake in drogovnjake z večjim deležem bukve in plemenitih listavcev pa je potrebno redčiti bolj intenzivno (25 do 30 %). Sečnja naj se izvaja izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

Zaradi prilagajanja na podnebne spremembe se v sestojih starejših od 50 let, kjer imata smreka in rdeči ali zeleni bor več kot 50 % delež v LZ, izvaja močnejša premenilna redčenja v korist gradna, bukve, plemenitih in plodonosnih listavcev ter jelke. Na izpostavljenih legah se ohranja in pospešuje tudi termofilne drevesne vrste. Ohranja se pravi kostanj, v vinorodnih pokrajinah zlasti na gozdnih robovih tudi navadna robinija.

Dobro gospodarjene in vitalne kostanjeve panjeve je potrebno še naprej obnavljati s sečnjo na panj. Iz vzgoje vinogradniškega kolja naj se v večji meri preide na vzgojo drogov.

V tanjših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %) glede na stanje, kakovost in sklep krošenj. Ohranjati je potrebno polnilni sloj. Sečnja naj se izvaja izven vegetacijske dobe, med 1. novembrom (dopustno tudi s 1. oktobrom) in 31. marcem (dopustno do 15. aprila).

V debeljakih starosti nad 90 let je potrebno akumulirati lesno zalogo in izvajati le šibka redčenja z jakostjo 10 do 12 % od LZ.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaščita mladja pred divjadjo se izvaja le v primeru obnove s sajenjem plemenitih listavcev in duglazije, ki jih ščitimo z individualno zaščito (tulci ali škropivo za zaščito vršičkov).

Stalen monitoring razvoja populacij smrekovih podlubnikov in pravočasna sanitarna sečnja s popolnim gozdnim redom pri sečnji iglavcev (smreka).

Ukrepi

Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	20,0	80,0	100,0
- ciljno (%)	18	82	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	60,7	242,9	303,6
- ciljna (m ³ /ha)	54	246	300
Letni prirastek (m ³ /ha)	2,09	6,34	8,43
Možni posek (m ³ /ha)	16,1	69,3	85,4
Možni letni posek (m ³ /ha)	1,61	6,93	8,54
Intenziteta možnega poseka na lesno zalogo (%)	26,5	28,5	28,1
Intenziteta možnega poseka na prirastek (%)	77,0	109,5	101,4
Ciljno obdobje (let)	30	30	30

Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Delež od LZ	Delež od P
		Negovalni posek		Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni				
Iglavci	m ³	25.438	29.122	4	54.564	26,5	77,0
	Delež	46,6	53,4	0,0	100,0		
Listavci	m ³	90.323	144.948	30	235.301	28,5	109,5
	Delež	38,4	61,6	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	115.761	174.070	34	289.865	28,1	101,4
	Delež	39,9	60,1	0,0	100,0		

Najvišji možni posek za razred znaša letno 8,54 m³/ha, to je 28,1 % lesne zaloge oziroma 101,4 % prirastka, kar pomeni rahlo znižanje lesne zaloge. Večina poseka je predvidenega iz pomladitev in manjši del iz redčenj.

Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Površina	
		Dejanska	S ponovitvami
Priprava tal	ha	0,29	0,29
Sadnja	ha	7,71	7,71
Obžetev	ha	113,88	117,49
Nega mladja	ha	40,01	41,47
Nega gošče	ha	254,04	254,62
Nega letvenjaka	ha	211,65	211,65
Nega drogovnjaka	ha	296,60	296,60
Varstvo pred žuželkami	dni	110	110
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.200	5.200
Premazi vršičkov	ha	35,00	35,00
Biomeliorativna dela	dni	35	35

Intenzivnost načrtovanih gojitvenih del je 1,27 dne/ha in je nekoliko pod povprečjem za enoto. Največ je nege drogovnjaka, gošče in letvenjaka ter obžetev.

10 LITERATURA

- Accetto, M. 2001. Opis pomembnejših gozdnih združb v Sloveniji. Interno gradivo za študente, BF, Odd. za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 64 str.
- Bončina, A., 2009. Urejanje gozdov – upravljanje gozdnih ekosistemov. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 359 s.
- Bončina, A., Kadunc, A., Poljanec, A., Dakskobler, I., Prostorski prikaz produkcijske sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji, *Gozdarski vestnik* 72 (2014) 4, s. 183 – 197, Ljubljana.
- Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. 2017. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness. *Elsevier, Ecological Indicators* 77: 194–204.
- Čampa, L., 1975. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gospodarski enoti Pendirjevka - Kobile, 27 str.
- Diaci J. 2021. Gozdna ekologija in nega. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 434 str.
- Diaci J. 2006. Gojenje gozdov. UL BF Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: 348 str.
- Gašperšič, F., 1995. Gozdnogospodarsko načrtovanje v sonaravnem ravnanju z gozdovi, Ljubljana, BF Oddelek za gozdarstvo, 403 s.
- Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Gozdarski vestnik* 70 (2012) 4, s. 195 – 214, Ljubljana.
- Marinček L., Čarni A., Babij V., Čušin B., Hren B., Jarnjak M., Košir P., Marinšek A., Šilc U., Zelnik I., 2003. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije (s komentarjem), Novo mesto.
- Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Trebnje II 2023-2032; november 2022; Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto.
- Smernice varstva kulturne dediščine za gozdnogospodarski načrt GGE Trebnje II za obdobje 2023-2032; september 2022; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota Novo mesto.
- Urbančič, M., 1978. Gozdne združbe in rastiščnogojitveni tipi v gozdnogospodarskem predelu Radoha - Drvodelnik, 131 str.
- Urbančič, M., Simončič, P., Prus, T., Kutnar, L. 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Zveza gozdarskih društev Slovenije, *Gozdarski vestnik in Gozdarski inštitut Slovenije*, 100 str.
- Veselič, Ž., in sod., 2000. Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po RGR, *Strokovne podlage*, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- Veselič, Ž., Kutnar, L., Dakskobler, I., 2010. Členitev gozdov Slovenije po gozdnih združbah oziroma njihovih skupinah za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, *Strokovne podlage*, Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.

11 NAČRT SO IZDELALI

Opise sestojev in odsekov so opravili: Robert Kruh, univ. dipl. inž. gozd. (3.576,62 ha), s prevedbo gojitvenih načrtov (284,27 ha), Luka Kocijančič dipl. inž. gozd. (UN) (218,37 ha), Marija Glavan dipl. inž. gozd. (UN) (197,46 ha), David Golobič mag. inž. gozd. (73,34) mag. Andrej Kotnik, univ. dipl. inž. gozd. (57,03 ha), Denis Vrlinič dipl. inž. gozd. (UN) (55,98 ha), Rok Oštir dipl. inž. gozd. (VS) (20,31 ha).

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah sta vodila Sašo Vilič, inž. gozd., in Katja Mervar, dipl. inž. gozd. (UN).

Digitalizacijo sestojev sta opravila Robert Kruh in Katja Mervar.

Tekst je napisal Robert Kruh, razen posameznih poglavij, ki so jih prispevali:

mag. Andrej Kotnik: Odprtost gozdov s cestami, Pogoji pridobivanja lesa, Strojna sečnja, Infrastruktura, industrija in obrt, Posegi v gozd in gozdni prostor, Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov, Usmeritve za tehnologijo dela ter gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij, Ekonomska presoja, Stanje in razvoj gozdnih površin.

Roman Šimic, univ. dipl. inž. gozd.: Požarno ogroženi gozdovi, Kakovost drevja, Poškodovanost drevja, Odmrlo drevje, Kontrolni izračun lesne zaloge.

Marjan Kumelj, univ. dipl. inž. gozd.: Živalski svet, Lovstvo, Objedenost gozdnega mladja.

Katja Mervar in Denis Vrlinič: Funkcije gozdov.

Karte je izdelal Sašo Vilič.

S podatki, mnenji, nasveti in izkušnjami sta veliko prispevala vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov mag. Andrej Kotnik in vodja Odseka za ukrepe v gozdovih Andrej Držaj, univ. dipl. inž. gozd.

Podpisniki

Odgovoren za izdelavo načrta:

Robert Kruh

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

mag. Andrej Kotnik

Vodja OE Novo mesto:

Anton Turk

Direktor:

Gregor Danev

Novo mesto, 24. 5. 2023

12 PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

12.1 Priloga 1: Tabelarni pregledi za GGE, RGR in lastništva

12.1.1 Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po oblikah lastništev

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda v ha	4.327,90	133,27	22,21	4.483,38
Delež v %	96,5	3,0	0,5	100,0

Preglednica/GF1: Gozdni fondii po kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Kategorija gozdov	Rastiščnogojitveni razred	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
			Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
									Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	030-Gradnova belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	379,51	108,6	164,5	273,1	3,96	4,24	8,20	22,1	26,7	24,8	82,7
	050-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	710,72	52,3	257,9	310,2	1,78	6,73	8,51	24,5	27,7	27,1	98,9
	060- Podgorska bukovja na silikatnih kamninah	3.391,59	60,7	242,8	303,5	2,09	6,33	8,42	26,5	28,6	28,2	101,5
Večnamenski gozdovi skupaj		4.481,82	63,4	238,6	302,0	2,20	6,22	8,42	25,6	28,3	27,7	99,5
060- Podgorska bukovja na silikatnih kamninah		1,56	57,0	384,0	441,0	1,93	9,89	11,82	4,5	5,0	4,9	18,4
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj		1,56	57,0	384,0	441,0	1,93	9,89	11,82	4,5	5,0	4,9	18,4
Skupaj vsi gozdovi		4.483,38	63,4	238,6	302,0	2,20	6,22	8,42	25,6	28,3	27,7	99,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	372,12	8,3	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	786,36	17,5	0,15	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	1.839,33	41,1	37,00	2,0	20,9	79,1	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.265,31	28,2	410,56	32,4	32,7	67,3	0,0	0,0
Posamično, šopasti raznomerni sestoji	57,67	1,3	8,56	14,8	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,59	3,6	27,89	17,2	27,6	72,4	0,0	0,0
Skupaj	4.483,38	100,0	484,16	10,8	-	-	-	-

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	372,12	36,6	57,4	5,5	0,5	15,6	76,7	7,5	0,2	36,5	57,4	4,7	1,4
Drogovnjak	786,36	45,0	44,3	10,7	0,0	14,1	73,5	12,4	0,0	30,2	67,7	2,1	0,0
Debeljak	1.839,33	-	-	-	-	13,6	82,6	3,8	0,0	1,8	92,6	5,6	0,0
Sestoj v obnovi	1.265,31	-	-	-	-	12,6	85,5	1,9	0,0	-	-	-	-
Posamično, šopasti raznomerni sestoji	57,67	-	-	-	-	0,0	88,1	11,9	0,0	-	-	-	-
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,59	-	-	-	-	13,6	81,8	4,6	0,0	-	-	-	-
Skupaj	4.483,38												-

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga drevesnih vrst in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,6	23,6	28,6	25,1	12,1	19,0	57,4
Jelka	9,5	21,8	30,3	27,1	11,3	0,4	1,2
Bor	10,1	22,6	28,5	27,8	11,0	1,2	3,7
Macesen	17,4	36,2	26,8	15,3	4,3	0,0	0,1
Ostali iglavci	10,2	15,9	25,4	32,4	16,1	0,4	1,0
Bukev	10,5	23,2	27,2	21,2	17,9	50,1	151,3
Hrast	10,2	22,9	27,6	21,8	17,5	13,2	39,8
Plemeniti listavci	12,8	24,8	26,5	20,2	15,7	3,3	9,9
Trdi listavci	11,4	24,3	27,1	20,6	16,6	12,4	37,4
Mehki listavci	19,0	32,1	23,5	16,0	9,4	0,0	0,2
Iglavci	10,6	23,4	28,5	25,4	12,1	21,0	63,4
Listavci	10,7	23,4	27,3	21,1	17,5	79,0	238,6
Skupaj	10,7	23,4	27,5	22,0	16,4	100,0	302,0

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,57	0,71	0,56	0,31	0,05	26,1	2,20
Listavci	1,42	1,96	1,61	0,88	0,35	73,9	6,22
Skupaj	1,99	2,67	2,17	1,19	0,40	100,0	8,42

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	72.760	25,6											
Listavci	302.687	28,3											
Skupaj	375.447	27,7											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava sestoja	ha	0,59	0,59											
Sadnja	ha	13,36	13,36											
Obžetev	ha	167,61	178,46											
Nega mladja	ha	53,27	54,73											
Nega gošče	ha	355,13	355,71											
Nega letvenjaka	ha	298,45	298,45											
Nega ml. drogovnjaka	ha	381,94	381,94											
Varstvo pred žuželkami	dni	160	160											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.500	5.500											
Premazi vršičkov	ha	50,00	50,00											
Biomeliorativna dela	dni	50	50											

12.1.2 Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred 030: Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	376,60	2,91	0,00	379,51
Delež (%)	99,2	0,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,3	14,0	23,2	35,0	16,5	35,6	97,0
Jelka	7,8	19,2	27,0	28,0	18,0	0,4	1,2
Bor	9,6	12,6	23,0	37,7	17,1	1,0	2,8
Ostali iglavci	9,9	12,4	22,9	35,8	19,0	2,8	7,6
Bukev	11,6	23,1	32,5	21,4	11,4	17,7	48,4
Hrast	10,5	25,0	30,6	22,1	11,8	19,4	52,9
Plemeniti listavci	11,7	23,3	32,8	21,8	10,4	1,0	2,8
Trdi listavci	10,7	25,1	30,9	22,2	11,1	22,1	60,4
Mehki listavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	11,1	13,9	23,2	35,1	16,7	39,8	108,6
Listavci	10,9	24,5	31,3	21,9	11,4	60,2	164,5
Skupaj	11,0	20,3	28,0	27,2	13,5	100,0	273,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,34	0,92	0,90	0,73	0,07	48,3	3,96
Listavci	1,03	1,37	1,19	0,54	0,11	51,7	4,24
Skupaj	2,37	2,29	2,09	1,27	0,18	100,0	8,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	162,30	42,8	217,21	57,2	0,00	0,0	0,00	0,0	379,51	100,0

Preglednica/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	10,0	1,8	11,8	19,1	10,0	29,1	29,1	11,8	40,9	17,7
30 - 49 cm	0,5	0,9	1,4	0,0	1,8	1,8	0,5	2,7	3,2	6,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	10,5	2,7	13,2	19,1	11,8	30,9	29,6	14,5	44,1	24,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	46,93	12,4	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	59,01	15,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	153,28	40,4	0,09	0,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	74,67	19,7	19,48	26,1	5,6	94,4	0,0	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	24,80	6,5	5,98	24,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	20,82	5,5	6,56	31,5	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj	379,51	100,0	32,11	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	11,18	0,03	0,20	0,00	0,00	12,31	2,26	0,68	5,38	0,07
Delež od površine gozda (%)	3,36	0,01	0,06	0,00	0,00	3,70	0,68	0,20	1,62	0,02
Delež od podmladka (%)	34,8	0,1	0,6	0,0	0,0	38,3	7,1	2,1	16,8	0,2

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	79	13,9	31,6	43,1	8,9	2,5
Ostali iglavci	11	0,0	45,4	45,5	9,1	0,0
Bukev	43	2,3	23,3	14,0	44,1	16,3
Hrast	56	14,3	28,6	33,9	14,3	8,9
Plemeniti listavci	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Trdi listavci	45	0,0	0,0	2,2	24,4	73,4
Skupaj iglavci	90	12,2	33,3	43,4	8,9	2,2
Skupaj listavci	146	6,2	17,8	19,2	26,0	30,8
Skupaj	236	8,5	23,7	28,4	19,5	19,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,2
Veje	0,8
Osutost	1,2
Skupaj	4,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija od skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	9.607	20.333	211,7	60,0
Listavci	24.276	5.458	22,5	16,1
Skupaj	33.883	25.791	76,1	76,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	76,1	54,8	17,5
Jelka	0,1	-	0,0
Bor	0,4	25,2	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	2,2	46,0	0,5
Bukev	5,1	9,1	1,2
Hrast	9,2	9,7	2,2
Plemeniti listavci	0,5	9,0	0,1
Trdi listavci	6,2	4,7	1,4
Mehki listavci	0,2	-	0,0
Skupaj iglavci	78,8	54,2	18,1
Skupaj listavci	21,2	7,3	4,9
Skupaj	100,0	23,0	23,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	19,5	47,0	53,2	74,4	93,8	54,2	51,9
Listavci	4,9	5,6	7,0	10,9	8,9	7,3	13,9
Skupaj	10,0	18,8	24,5	34,3	25,2	23,0	65,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Ostali iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2013	32,0	0,0	0,4	0,0	1,1	12,8	21,7	1,2	30,8	0,0
2023	35,6	0,4	1,0	0,0	2,8	17,7	19,4	1,0	22,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	9.094	22,1											
Listavci	16.644	26,7											
Skupaj	25.738	24,8											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	0,30	0,30											
Sadnja	ha	4,80	4,80											
Obžetev	ha	42,12	43,12											
Nega mladja	ha	6,62	6,62											
Nega gošče	ha	53,39	53,39											
Nega letvenjaka	ha	30,68	30,68											
Nega drogovnjaka	ha	34,10	34,10											
Varstvo pred žuželkami	dni	40	40											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	200	200											
Premazi vršičkov	ha	5,00	5,00											

Rastiščnogojitveni razred 050: Podgorska bukovja na karbonskih in mešanih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	673,35	34,43	2,94	710,72
Delež (%)	94,8	4,8	0,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,5	27,5	31,3	15,5	19,2	16,9	52,2
Jelka	3,9	15,0	32,6	19,5	29,0	0,0	0,1
Bor	2,0	10,0	45,0	17,5	25,5	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali iglavci	0,0	14,0	43,0	18,0	25,0	0,0	0,0
Bukev	13,3	24,5	26,9	22,2	13,1	50,9	157,8
Hrast	12,5	23,8	26,4	23,1	14,2	17,5	54,5
Plemeniti listavci	14,7	26,8	26,8	20,7	11,0	5,8	17,9
Trdi listavci	15,3	27,1	25,9	20,7	11,0	8,7	27,1
Mehki listavci	20,2	35,3	23,9	16,1	4,5	0,2	0,6
Iglavci	6,5	27,5	31,3	15,5	19,2	16,9	52,3
Listavci	13,5	24,8	26,6	22,1	13,0	83,1	257,9
Skupaj	12,3	25,3	27,4	21,0	14,0	100,0	310,2

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,24	0,66	0,55	0,20	0,13	21,0	1,78
Listavci	1,95	2,18	1,57	0,86	0,18	79,0	6,73
Skupaj	2,19	2,84	2,12	1,06	0,31	100,0	8,51

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	627,95	88,4	82,77	11,6	0,00	0,0	0,00	0,0	710,72	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,3	8,9	14,2	1,9	21,1	23,0	7,2	30,0	37,2	16,1
30 - 49 cm	0,0	1,7	1,7	0,6	1,9	2,5	0,6	3,6	4,2	8,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5,3	10,6	15,9	2,5	23,0	25,5	7,8	33,6	41,4	24,5

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova v %			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	53,79	7,6	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	175,31	24,7	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	309,88	43,6	17,72	5,7	7,8	92,2	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	152,92	21,5	81,29	53,2	21,9	78,1	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	18,82	2,6	4,70	25,0	64,0	36,0	0,0	0,0
Skupaj	710,72	100,0	103,71	14,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	11,00	0,23	0,03	0,00	0,00	79,79	4,28	1,44	6,87	0,07
Delež od površine gozda (%)	1,67	0,04	0	0	0	12,15	0,65	0,22	1,05	0,01
Delež od podmladka (%)	10,6	0,2	0,0	0,0	0,0	77,0	4,1	1,4	6,6	0,1

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	71	2,8	23,9	53,6	16,9	2,8
Bor	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Bukev	193	6,7	24,9	38,3	16,6	13,5
Hrast	102	9,8	25,5	31,4	18,6	14,7
Plemeniti listavci	19	10,5	57,9	10,5	15,8	5,3
Trdi listavci	16	0,0	0,0	0,0	43,8	56,2
Mehki listavci	2	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	72	2,8	23,6	52,7	18,1	2,8
Skupaj listavci	332	7,5	25,6	32,5	19,0	15,4
Skupaj	404	6,7	25,2	36,2	18,8	13,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,1
Veje	0,4
Osutost	0,2
Skupaj	2,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka po podatkih evidence poseka

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	9.623	8.835	91,8	17,5
Listavci	40.990	14.034	34,2	27,7
Skupaj	50.613	22.869	45,2	45,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	37,6	26,3	4,3
Jelka	0,6	6,5	0,1
Bor	0,2	37,3	0,0
Macesen	0,0	-	0,0
Ostali iglavci	0,2	552,7	0,0
Bukev	39,3	9,1	4,5
Hrast	13,2	7,3	1,5
Plemeniti listavci	2,0	9,3	0,2
Trdi listavci	6,6	7,0	0,7
Mehki listavci	0,3	14,3	0,0
Skupaj iglavci	38,6	25,3	4,4
Skupaj listavci	61,4	8,4	6,9
Skupaj	100,0	11,3	11,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih po podatkih evidence poseka

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	4,8	12,0	31,4	34,5	52,5	25,3	12,4
Listavci	3,7	4,6	7,5	14,4	17,3	8,4	19,6
Skupaj	3,9	5,9	10,4	18,5	25,1	11,3	32,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave deležev drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2013	16,2	1,0	0,1	0,0	0,0	49,1	20,4	2,4	10,6	0,2
2023	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0	50,9	17,5	5,8	8,7	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	9.102	24,5											
Listavci	50.742	27,7											
Skupaj	59.844	27,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	0,00	0,00											
Sadnja	ha	0,85	0,85											
Obžetev	ha	11,61	17,85											
Nega mladja	ha	6,64	6,64											
Nega gošče	ha	47,70	47,70											
Nega letvenjaka	ha	56,12	56,12											
Nega drogovnjaka	ha	51,24	51,24											
Varstvo pred žuželkami	dni	10	10											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	100	100											
Premazi vršičkov	ha	10,00	10,00											

Rastiščnogojitveni razred 060: Podgorska bukovja na silikatnih kamninah**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po obliki lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.277,95	95,93	19,27	3.393,15
Delež (%)	96,6	2,8	0,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,3	24,7	29,2	25,0	9,8	17,8	54,1
Jelka	9,7	22,1	30,6	27,1	10,5	0,5	1,4
Bor	10,2	23,3	28,8	27,1	10,6	1,5	4,6
Macesen	17,4	36,2	26,9	15,3	4,2	0,0	0,1
Ostali iglavci	10,6	22,0	29,7	26,6	11,1	0,2	0,5
Bukev	9,9	22,9	27,3	20,9	19,0	53,2	161,5
Hrast	9,4	22,3	27,5	21,3	19,5	11,6	35,4
Plemeniti listavci	12,0	24,0	26,2	20,0	17,8	3,0	9,0
Trdi listavci	10,9	23,7	26,7	20,3	18,4	12,2	36,9
Mehki listavci	17,8	29,3	23,0	15,9	14,0	0,0	0,1
Iglavci	11,2	24,5	29,1	25,3	9,9	20,0	60,7
Listavci	10,1	23,0	27,0	20,9	19,0	80,0	242,9
Skupaj	10,3	23,3	27,6	21,7	17,1	100,0	303,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,55	0,70	0,53	0,28	0,03	24,8	2,09
Listavci	1,36	1,98	1,66	0,93	0,41	75,2	6,34
Skupaj	1,91	2,68	2,19	1,21	0,44	100,0	8,43

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah

Kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno spremenjeni		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.219,54	65,4	1.172,05	34,6	0,00	0,0	0,00	0,0	3.391,59	100,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,56	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1,56	0,0
Skupaj vsi gozdovi	2.221,10	65,5	1.172,05	34,5	0,00	0,0	0,00	0,0	3.393,15	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje

Razširjeni debelinski razred	Stoječe drevje število/ha			Ležeče drevje število/ha			Skupaj število/ha			
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	m ³ /ha
10 - 29 cm	6,2	10,1	16,3	5,0	21,6	26,6	11,2	31,7	42,9	18,5
30 - 49 cm	0,4	1,2	1,6	0,2	2,1	2,3	0,6	3,3	3,9	7,9
50 in več cm	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,9
Skupaj	6,7	11,4	18,1	5,2	23,8	29,0	11,9	35,2	47,1	27,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova v %			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	271,40	8,0	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	552,04	16,3	0,15	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	1.376,17	40,5	19,19	1,4	33,0	67,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	1.037,72	30,6	309,79	29,9	37,3	62,7	0,0	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	32,87	1,0	2,58	7,8	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	122,95	3,6	16,63	13,5	28,1	71,9	0,0	0,0
Skupaj	3.393,15	100,0	348,34	10,3	-	-	-	-

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
Površina (ha)	82,99	2,15	0,5	0,0	0,0	226,44	8,26	6,58	21,42	0,0
Delež od površine gozda (%)	2,66	0,07	0,02	0	0	7,25	0,26	0,21	0,69	0
Delež od podmladka (%)	23,8	0,6	0,1	0,0	0,0	65,0	2,4	1,9	6,2	0,0

Opomba: Delež od površine je računat od površine gozda brez mladovij.

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Število dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	354	14,4	34,7	30,8	18,4	1,7
Jelka	6	83,3	16,7	0,0	0,0	0,0
Bor	50	8,0	20,0	42,0	24,0	6,0
Macesen	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Bukev	1.012	6,4	20,9	35,4	29,2	8,1
Hrast	347	9,2	24,5	33,7	24,5	8,1
Plemeniti listavci	68	5,9	29,4	25,0	35,3	4,4
Trdi listavci	131	0,8	0,8	15,3	26,7	56,4
Mehki listavci	10	0,0	0,0	20,0	20,0	60,0
Skupaj iglavci	412	14,6	32,5	31,8	18,9	2,2
Skupaj listavci	1.568	6,5	20,3	32,8	28,1	12,3
Skupaj	1.980	8,2	22,8	32,6	26,2	10,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	2,8
Veje	0,9
Osutost	0,6
Skupaj	4,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek (m ³)	Realiziran posek (m ³)	Realizacija sečnje (%)	Realizacija skupnega možnega poseka (%)
Iglavci	68.229	94.945	139,2	33,9
Listavci	211.449	89.590	42,4	32,0
Skupaj	279.678	184.535	66,0	66,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst po podatkih evidence poseka

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drevesne vrste	% od celotne LZ
Smreka	49,5	37,6	8,4
Jelka	0,3	10,8	0,1
Bor	1,3	10,7	0,2
Macesen	0,0	17,8	0,0
Ostali iglavci	0,4	34,1	0,1
Bukev	32,5	11,2	5,6
Hrast	8,8	12,0	1,5
Plemeniti listavci	1,0	14,3	0,2
Trdi listavci	5,9	8,8	1,0
Mehki listavci	0,3	87,4	0,0
Skupaj iglavci	51,5	34,8	8,8
Skupaj listavci	48,5	11,1	8,3
Skupaj	100,0	17,1	17,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	% od LZ	m ³ /ha
Iglavci	10,0	26,9	31,5	49,7	88,4	34,8	27,4
Listavci	6,4	9,1	11,0	14,5	14,9	11,1	25,8
Skupaj	7,4	13,2	16,9	24,3	25,2	17,1	53,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi iglavci	Bukev	Hrast	Plemeniti listavci	Trdi listavci	Mehki listavci
2013	22,4	0,5	2,1	0,0	0,2	49,6	12,5	1,2	11,5	0,0
2023	17,8	0,5	1,5	0,0	0,2	53,2	11,6	3,0	12,2	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	54.564	26,5											
Listavci	235.301	28,5											
Skupaj	289.865	28,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	0,29	0,29											
Sadnja	ha	7,71	7,71											
Obžetev	ha	113,88	117,49											
Nega mladja	ha	40,01	41,47											
Nega gošče	ha	254,04	254,62											
Nega letvenjaka	ha	211,65	211,65											
Nega drogovnjaka	ha	296,60	296,60											
Varstvo pred žuželkami	dni	110	110											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.200	5.200											
Premazi vršičkov	ha	35,00	35,00											

12.1.3 Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastništva

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	4.326,43	63,8	239,3	303,1	2,21	6,23	8,44	25,4	28,2	27,7	99,3
GPN, ukrepi so dovoljeni	1,47	56,5	383,0	439,5	1,94	9,81	11,75	4,8	5,0	5,0	18,5
Skupaj vsi gozdovi	4.327,90	63,7	239,4	303,1	2,21	6,23	8,44	25,4	28,2	27,6	99,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	338,51	7,8
Drogovnjak	761,79	17,6
Debeljak	1.786,84	41,3
Sestoj v obnovi	1.220,85	28,2
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	57,53	1,3
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	162,38	3,8
Skupaj	4.327,90	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	19,1
Jelka	0,3
Bor	1,3
Macesen	0,0
Ostali iglavci	0,3
Bukev	49,8
Hrast	13,3
Plemeniti listavci	3,2
Trdi listavci	12,6
Mehki listavci	0,1
Iglavci	21,0
Listavci	79,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,6	23,4	28,5	25,5	12,0	21,0	63,7
Listavci	10,7	23,4	27,3	21,1	17,5	79,0	239,4
Skupaj	10,7	23,4	27,6	22,0	16,3	100,0	303,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	70.109	25,4											
Listavci	292.493	28,2											
Skupaj	362.602	27,6											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Priprava tal	ha	0,59	0,59											
Sadnja	ha	13,36	13,36											
Obžetev	ha	162,29	457,11											
Nega mladja	ha	55,38	56,84											
Nega gošče	ha	362,16	362,74											
Nega letvenjaka	ha	274,12	274,12											
Nega drogovnjaka	ha	368,48	368,48											
Varstvo pred žuželkami	dni	150	150											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	5.000	5.000											
Premazi vršičkov	ha	50,00	50,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	133,18	58,6	211,8	270,4	1,94	5,80	7,74	31,4	29,0	29,5	103,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	0,09	66,7	400,0	466,7	1,78	11,22	13,33	0,0	5,6	4,8	16,7
Skupaj vsi gozdovi	133,27	58,7	211,9	270,6	1,94	5,80	7,74	31,4	29,0	29,5	103,1

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	32,93	24,7
Drogovnjak	18,91	14,2
Debeljak	44,99	33,7
Sestoj v obnovi	36,09	27,1
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	0,14	0,1
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	0,21	0,2
Skupaj	133,27	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	17,0
Jelka	3,6
Bor	0,4
Macesen	0,2
Ostali iglavci	0,5
Bukev	59,8
Hrast	8,8
Plemeniti listavci	5,9
Trdi listavci	3,8
Mehki listavci	0,0
Iglavci	21,7
Listavci	78,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,9	21,6	30,9	23,8	14,8	21,7	58,7
Listavci	11,0	22,8	27,4	21,5	17,3	78,3	211,9
Skupaj	10,5	22,5	28,3	22,0	16,7	100,0	270,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	2.454	31,4											
Listavci	8.183	29,0											
Skupaj	10.637	29,5											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	7,79	23,87											
Naga mladja	ha	1,84	1,84											
Nega gošče	ha	25,05	25,05											
Nega letvenjaka	ha	23,58	23,58											
Nega drogovnjaka	ha	9,21	9,21											
Varstvo pred žuželkami	dni	10	10											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	500	500											

Gozdovi lokalnih skupnosti

Preglednica/KG: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Kategorije gozdov	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Prirastek (m ³ /ha)			Možni posek			
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	% od lesne zaloge			% od P
								Iglavci	Listavci	Skupaj	
Večnamenski gozdovi	22,21	28,9	254,4	283,3	1,08	6,99	8,07	30,7	35,6	35,1	123,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,68	3,1
Drogovnjak	5,66	25,5
Debeljak	7,50	33,8
Sestoj v obnovi	8,37	37,6
Skupaj	22,21	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	10,0
Jelka	0,1
Bor	0,1
Bukev	67,9
Hrast	8,4
Plemeniti listavci	2,9
Trdi listavci	10,6
Iglavci	10,2
Listavci	89,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	12,6	27,1	29,6	22,1	8,6	10,2	28,9
Listavci	12,0	23,7	26,0	20,8	17,5	89,8	254,4
Skupaj	12,0	24,1	26,4	20,9	16,6	100,0	283,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP (m ³)	% na LZ	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
Iglavci	197	30,7											
Listavci	2.011	35,6											
Skupaj	2.208	35,1											
Neizkoriščeno drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Skupaj
		dejansko	ponovitve											
Obžetev	ha	1,83	5,49											
Nega mladja	ha	1,55	1,55											
Nega gošče	ha	0,75	0,75											
Nega letvenjaka	ha	4,25	4,25											
Nega drogovnjaka	ha	1,83	5,49											
Varstvo pred žuželkami	dni	0	0											
Zaščita s količenjem ali tulci	kosov	0	0											

12.1.4 Povzetek stanja in ukrepov na ravni revirja

Revir: Velika Loka - 2226

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.020,87	62,99	0,72	2.084,58
Delež (%)	97,0	3,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,1	23,6	29,1	26,0	10,2	19,5	59,7
Jelka	10,2	22,5	30,4	26,6	10,3	0,6	1,8
Bor	9,9	22,5	28,5	28,0	11,1	2,4	7,4
Macesen	17,8	36,1	27,0	15,1	4,0	0,0	0,1
Ostali iglavci	5,2	10,6	26,7	37,5	20,0	0,3	0,9
Bukev	9,5	22,5	27,6	21,2	19,2	51,6	158,1
Hrast	9,2	22,1	27,9	21,5	19,3	11,5	35,3
Plemeniti listavci	11,1	23,1	27,0	20,6	18,2	3,2	9,9
Trdi listavci	10,1	22,9	27,8	21,1	18,1	10,9	33,5
Mehki listavci	20,6	31,7	21,6	14,5	11,6	0,0	0,0
Iglavci	10,9	23,3	29,0	26,4	10,4	22,8	69,9
Listavci	9,6	22,5	27,7	21,2	19,0	77,2	236,8
Skupaj	9,9	22,7	27,9	22,4	17,1	100,0	306,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,63	0,77	0,60	0,33	0,03	27,7	2,36
Listavci	1,28	1,89	1,66	0,92	0,41	72,3	6,16
Skupaj	1,91	2,66	2,26	1,25	0,44	100,0	8,52

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	158,10	7,6	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	272,89	13,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	845,98	40,5	5,07	0,6	5,3	94,7	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	685,04	32,9	162,37	23,7	24,0	76,0	0,0	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	26,09	1,3	2,52	9,7	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdsto raznomerni sestoji	96,48	4,6	15,24	15,8	20,6	79,4	0,0	0,0
Skupaj	2.084,58	100,0	185,20	8,9	-	-	-	-

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	17.311	22.277	0	0	39.588	27,2	80,5
	%	43,7	56,3	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	51.473	90.843	0	0	142.316	28,8	110,9
	%	36,2	63,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	68.784	113.120	0	0	181.904	28,4	102,5
	%	37,8	62,2	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	17.052	21.320	0	0	38.372	26,9	79,8
	%	44,4	55,6	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	50.171	88.107	0	0	138.278	28,7	110,6
	%	36,3	63,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	67.223	109.427	0	0	176.650	28,3	102,1
	%	38,1	61,9	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – državni gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	259	957	0	0	1.216	37,4	113,8
	%	21,3	78,7	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	1.302	2.736	0	0	4.038	32,5	119,6
	%	32,2	67,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	1.561	3.693	0	0	5.254	33,5	118,2
	%	29,7	70,3	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Sadnja	ha	0,90	0,00	0,00	0,90
Obžetev	ha	66,87	7,84	0,00	74,71
Nega mladja	ha	21,10	1,34	0,00	22,44
Nega gošče	ha	143,25	10,27	0,00	153,52
Nega letvenjaka	ha	115,75	9,51	0,00	125,26
Nega drogovnjaka	ha	145,76	7,19	0,00	152,95

Revir: Sela šumberk - 2227

Preglednica/LP: Površina revirja po obliki lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	2.307,03	70,28	21,49	2.398,80
Delež (%)	96,2	2,9	0,9	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi v % od LZ					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	10,2	23,6	28,1	24,3	13,8	18,6	55,5
Jelka	7,5	19,9	30,3	28,3	14,0	0,2	0,6
Bor	13,0	23,5	28,6	25,3	9,6	0,2	0,5
Macesen	16,0	36,2	25,9	16,2	5,7	0,0	0,0
Ostali iglavci	13,5	19,4	24,5	29,0	13,6	0,4	1,1
Bukev	11,5	23,9	26,9	21,1	16,6	48,8	145,6
Hrast	10,9	23,5	27,5	21,9	16,2	14,7	43,8
Plemeniti listavci	14,2	26,3	26,2	19,9	13,4	3,3	9,9
Trdi listavci	12,3	25,3	26,6	20,3	15,5	13,7	40,7
Mehki listavci	18,8	32,2	23,7	16,2	9,1	0,1	0,3
Iglavci	10,3	23,5	28,0	24,4	13,8	19,4	57,7
Listavci	11,6	24,2	26,9	21,1	16,2	80,6	240,3
Skupaj	11,4	24,0	27,2	21,7	15,7	100,0	298,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,52	0,67	0,53	0,28	0,06	24,7	2,06
Listavci	1,55	2,01	1,56	0,85	0,30	75,3	6,27
Skupaj	2,07	2,68	2,09	1,13	0,36	100,0	8,33

Preglednica/RF1: Površine razvojnih faz oz. zgradba sestojev ter podmladka

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	214,02	8,9	-	-	-	-	-	-
Drogovnjak	513,47	21,4	0,15	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	993,35	41,4	31,93	3,2	23,3	76,7	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	580,27	24,2	248,19	42,8	38,4	61,6	0,0	0,0
Posamično, šopasto raznomerni sestoji	31,58	1,3	6,04	19,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupinsko, gnezdasto raznomerni sestoji	66,11	2,8	12,65	19,1	36,0	64,0	0,0	0,0
Skupaj	2.398,80	100,0	298,96	12,5	-	-	-	-

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – vsi gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	19.560	13.608	0	4	33.172	24,0	67,2
	%	59,0	41,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	69.431	90.910	0	30	160.371	27,8	106,5
	%	43,3	56,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	88.991	104.518	0	34	193.543	27,1	96,8
	%	46,0	54,0	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	18.984	12.946	0	4	31.934	23,8	66,7
	%	59,5	40,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	67.653	88.545	0	28	156.226	27,9	106,9
	%	43,3	56,7	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	86.637	101.491	0	32	188.160	27,1	97,0
	%	46,1	53,9	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/MPVP: Možni posek po vrstah poseka – državni gozdovi

		Vrsta poseka					% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek oslabelega drevja	Posek skupaj		
		Redčenja	Pomladitveni	Prebiralni				
Iglavci	m ³	576	662	0	0	1.238	27,1	81,5
	%	46,5	53,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	1.778	2.365	0	2	4.145	26,2	95,2
	%	42,9	57,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	2.354	3.027	0	2	5.383	26,4	91,6
	%	43,7	56,3	0,0	0,0	100,0		

Preglednica/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava tal	ha	0,59	0,00	0,00	0,59
Sadnja	ha	12,46	0,00	0,00	12,46
Obžetev	ha	99,77	2,15	1,83	103,75
Nega mladja	ha	31,89	0,40	0,00	32,29
Nega gošče	ha	194,48	6,16	1,55	202,19
Nega letvenjaka	ha	158,37	14,07	0,75	173,19
Nega drogovnjaka	ha	222,72	2,02	4,25	228,99

Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

Občina: Trebnje – 130

Vsi gozdovi te enote so v občini Trebnje zato za »povzetek stanja in ukrepov na ravni občin« veljajo podatki na ravni enote.

Priloga 2: Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife: Lahko so tudi vmesne tarife (npr.: V 2-3=25)

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
19001	35	35	35	35	34	34	31	30
19002	35	35	35	35	34	34	31	30
19003	35	35	35	35	34	34	31	30
19004	35	35	35	35	34	34	31	30
19005	35	35	35	35	34	34	31	30
19006	35	35	35	35	34	34	31	30
19007	35	35	35	35	34	34	31	30
19008	35	35	35	35	34	34	31	30
19009	35	35	35	35	34	34	31	30
19010	35	35	35	35	34	34	31	30
19011	35	35	35	35	34	34	31	30
19012	35	35	35	35	34	34	31	30
19013	35	35	35	35	34	34	31	30
19014	35	35	35	35	34	34	31	30
19015	35	35	35	35	34	34	31	30
19016	35	35	35	35	34	34	31	30
19017	35	35	35	35	34	34	31	30
19018	35	35	35	35	34	34	31	30
19019	35	35	35	35	34	34	31	30
19020	35	35	35	35	34	34	31	30
19021	35	35	35	35	34	34	31	30
19022	35	35	35	35	34	34	31	30
19023	35	35	35	35	34	34	31	30
19024	35	35	35	35	34	34	31	30
19025	35	35	35	35	34	34	31	30
19026	35	35	35	35	34	34	31	30
19027	35	35	35	35	34	34	31	30
19028A	35	35	35	35	34	34	31	30
19028C	35	35	35	35	34	34	31	30
19029	35	35	35	35	34	34	31	30
19030	35	35	35	35	34	34	31	30
19031	35	35	35	35	34	34	31	30
19032	35	35	35	35	34	34	31	30
19033	35	35	35	35	34	34	31	30
19034	35	35	35	35	34	34	31	30
19035	35	35	35	35	34	34	31	30
19036	35	35	35	35	34	34	31	30
19037	35	35	35	35	34	34	31	30
19038	35	35	35	35	33	34	32	30
19039	35	35	35	35	33	34	32	30
19040	35	35	35	35	33	34	32	30
19041	35	35	35	35	34	34	31	30
19042	35	35	35	35	33	34	32	30
19043	35	35	35	35	34	34	31	30
19044	35	35	35	35	34	34	31	30
19045	35	35	35	35	34	34	31	30
19046	35	35	35	35	34	34	31	30
19047	35	35	35	35	34	34	31	30
19048	35	35	35	35	34	34	31	30
19049	35	35	35	35	34	34	31	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
19050	35	35	35	35	34	34	31	30
19051	35	35	35	35	34	34	31	30
19052	35	35	35	35	34	34	31	30
19053	35	35	35	35	34	34	31	30
19054	35	35	35	35	34	34	31	30
19055	35	35	35	35	34	34	31	30
19056	35	35	35	35	34	34	31	30
19057	35	35	35	35	34	34	31	30
19058	35	35	35	35	34	34	31	30
19059	35	35	35	35	34	34	31	30
19060	35	35	35	35	34	34	31	30
19061	35	35	35	35	34	34	31	30
19062	35	35	35	35	34	34	31	30
19063	35	35	35	35	34	34	31	30
19064	35	35	35	35	34	34	31	30
19065	35	35	35	35	34	34	31	30
19066	35	35	35	35	34	34	31	30
19067	35	35	35	35	34	34	31	30
19068	35	35	35	35	34	34	31	30
19069	35	35	35	35	33	34	32	30
19070	35	35	35	35	33	34	32	30
19071	35	35	35	35	34	34	31	30
19072	35	35	35	35	34	34	31	30
19073	35	35	35	35	34	34	31	30
19074	35	35	35	35	34	34	31	30
19075A	35	35	35	35	34	34	31	30
19075B	35	35	35	35	34	34	31	30
19076	35	35	35	35	34	34	31	30
19077	35	35	35	35	34	34	31	30
19078	35	35	35	35	34	34	31	30
19079	35	35	35	35	34	34	31	30
19080	35	35	35	35	33	34	32	30
19081	35	35	35	35	33	34	32	30
19082	35	35	35	35	33	34	32	30
19083	35	35	35	35	34	34	31	30
19084	35	35	35	35	34	34	31	30
19085	35	35	35	35	34	34	31	30
19086	35	35	35	35	34	34	31	30
19087	35	35	35	35	34	34	31	30
19088	35	35	35	35	34	34	31	30
19089	35	35	35	35	34	34	31	30
19090	35	35	35	35	34	34	31	30
19091	35	35	35	35	34	34	31	30
19092	35	35	35	35	34	34	31	30
19093	35	35	35	35	34	34	31	30
19094A	35	35	35	35	34	34	31	30
19094B	35	35	35	35	34	34	31	30
19095	35	35	35	35	34	34	31	30
19096	35	35	35	35	34	34	31	30
19097	35	35	35	35	34	34	31	30
19098	35	35	35	35	34	34	31	30
19099	35	35	35	35	34	34	31	30
19100	35	35	35	35	34	34	31	30

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
19101	35	35	35	35	34	34	31	30
19102	35	35	35	35	34	34	31	30
19103	35	35	35	35	34	34	31	30
19104	35	35	35	35	34	34	31	30
19105	35	35	35	35	34	34	31	30
19106	35	35	35	35	34	34	31	30
19107	35	35	35	35	34	34	31	30
19108	35	35	35	35	34	34	31	30
19109A	35	35	35	35	34	34	31	30
19109B	35	35	35	35	34	34	31	30
19110	35	35	35	35	33	34	32	30
19111	35	35	35	35	34	34	31	30
19112	35	35	35	35	34	34	31	30
19113	35	35	35	35	34	34	31	30
19114	35	35	35	35	34	34	31	30
19115	35	35	35	35	34	34	31	30
19116	35	35	35	35	34	34	31	30
19117	35	35	35	35	34	34	31	30
19118	35	35	35	35	34	34	31	30
19119	35	35	35	35	33	34	32	30
19120	35	35	35	35	33	34	32	30
19121	35	35	35	35	34	34	31	30
19122	35	35	35	35	34	34	31	30
19123	35	35	35	35	34	34	31	30
19124	35	35	35	35	34	34	31	30
19125	35	35	35	35	34	34	31	30
19126	35	35	35	35	34	34	31	30

12.2 Priloga 3: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
00030	SM	116	0,1357	0,0959	0,0726	0,0561	0,0433	0,0328	0,0240	0,0163	0,0095	0,0055	0,0027	0,0023	0,0021	0,0020
	JE	210	0,0952	0,0691	0,0537	0,0429	0,0344	0,0276	0,0217	0,0167	0,0122	0,0083	0,0047	0,0014	0,0009	0,0007
	OI	306	0,0785	0,0459	0,0302	0,0215	0,0162	0,0126	0,0101	0,0083	0,0069	0,0058	0,0050	0,0044	0,0039	0,0034
	BU	417	0,0959	0,0703	0,0553	0,0446	0,0364	0,0296	0,0239	0,0190	0,0146	0,0107	0,0072	0,0040	0,0010	0,0009
	HR	513	0,0329	0,0260	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0137	0,0124	0,0112	0,0102	0,0092	0,0084	0,0076	0,0068
	PL	615	0,1029	0,0750	0,0587	0,0472	0,0382	0,0309	0,0247	0,0193	0,0146	0,0104	0,0066	0,0031	0,0025	0,0016
	TL	716	0,0679	0,0485	0,0372	0,0291	0,0229	0,0178	0,0135	0,0098	0,0065	0,0035	0,0025	0,0016	0,0010	0,0007
	ML	807	0,0586	0,0440	0,0351	0,0292	0,0251	0,0219	0,0195	0,0175	0,0160	0,0146	0,0134	0,0125	0,0116	0,0110
00050	SM	117	0,0800	0,0610	0,0499	0,0421	0,0359	0,0310	0,0267	0,0231	0,0198	0,0170	0,0144	0,0120	0,0098	0,0077
	JE	210	0,0952	0,0691	0,0537	0,0429	0,0344	0,0276	0,0217	0,0167	0,0122	0,0083	0,0047	0,0014	0,0009	0,0007
	OI	306	0,0785	0,0459	0,0302	0,0215	0,0162	0,0126	0,0101	0,0083	0,0069	0,0058	0,0050	0,0044	0,0039	0,0034
	BU	418	0,0665	0,0494	0,0394	0,0324	0,0269	0,0224	0,0186	0,0153	0,0124	0,0099	0,0075	0,0054	0,0034	0,0016
	HR	514	0,0603	0,0433	0,0333	0,0262	0,0207	0,0163	0,0125	0,0092	0,0063	0,0037	0,0014	0,0008	0,0006	0,0004
	PL	615	0,1029	0,0750	0,0587	0,0472	0,0382	0,0309	0,0247	0,0193	0,0146	0,0104	0,0066	0,0031	0,0025	0,0016
	TL	717	0,0440	0,0321	0,0251	0,0201	0,0163	0,0132	0,0105	0,0082	0,0062	0,0044	0,0027	0,0012	0,0008	0,0007
	ML	807	0,0586	0,0440	0,0351	0,0292	0,0251	0,0219	0,0195	0,0175	0,0160	0,0146	0,0134	0,0125	0,0116	0,0110
00060	SM	118	0,0961	0,0697	0,0542	0,0432	0,0347	0,0278	0,0219	0,0168	0,0124	0,0083	0,0047	0,0014	0,0009	0,0007
	JE	210	0,0952	0,0691	0,0537	0,0429	0,0344	0,0276	0,0217	0,0167	0,0122	0,0083	0,0047	0,0014	0,0009	0,0007
	OI	306	0,0785	0,0459	0,0302	0,0215	0,0162	0,0126	0,0101	0,0083	0,0069	0,0058	0,0050	0,0044	0,0039	0,0034
	BU	419	0,0694	0,0528	0,0430	0,0361	0,0307	0,0263	0,0226	0,0194	0,0166	0,0140	0,0117	0,0096	0,0077	0,0059
	HR	515	0,0466	0,0353	0,0286	0,0239	0,0203	0,0173	0,0148	0,0126	0,0107	0,0090	0,0074	0,0060	0,0047	0,0035
	PL	616	0,0676	0,0486	0,0374	0,0295	0,0234	0,0184	0,0141	0,0104	0,0072	0,0043	0,0017	0,0009	0,0004	0,0003
	TL	718	0,0517	0,0380	0,0300	0,0243	0,0199	0,0163	0,0133	0,0106	0,0083	0,0062	0,0043	0,0026	0,0010	0,0007
	ML	807	0,0586	0,0440	0,0351	0,0292	0,0251	0,0219	0,0195	0,0175	0,0160	0,0146	0,0134	0,0125	0,0116	0,0110

12.3 DODATNE NARAVOVARSTVENE VSEBINE

Preglednica 91/KHT: Habitatni tipi vezani na gozdne površine enote

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO /POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
(9110) Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)	<u>SI3000058 Šumberk</u>	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kislno podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprot. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.	356 ha	355 ha	ugodno

Preglednica 92/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine enote

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	<u>SI3000058 Šumberk</u>	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcv in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	70 ha	70 ha	ugodno
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000143 Čatež</u>	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so	59 ha	50 ha	ugodno

PRILOGE Z DODATNIMI PREGLEDNICAMI

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
		<p>velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.</p>			

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Preglednica: Pregled površin

	Površina v ha	Indeks v %
Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.576,94	100,0
Novo določene gozdne površine	48,34	1,1
Novo izločene površine	48,65	1,1
Izkrčene površine v preteklem obdobju	93,25	2,0
Skupna površina gozda novega načrta	4.483,38	98,0
Površine v zaraščanju	47,54	-
Druga gozdna zemljišča	16,75	-

Razlogi za novo določene in novo izločene površine se nahajajo v različni kvaliteti zarisa gozdne maske (novejše in kakovostnejše podlage), v doslednejšem izločanju cest in daljnovodov, v postavitvi obor ter v vključitvi prej zaraščajočih površin v gozdno masko. Med izkrčenimi površinami so prevladovale krčitve v kmetijske namene in širitve daljnovodov, nekaj manjših krčitev pa je bilo za gradnje. 45,61 ha površin v zaraščanju se nahaja izven gozdnega prostora, 1,93 ha pa v gozdnem prostoru. Druga gozdna zemljišča predstavljajo daljnovodi (14,82 ha) in obore (1,93 ha).

2. Večfunkcionalna območja

V enoti je 341,44 ha gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje. To so območja, kjer so na isti površini navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, varovanje naravnih vrednot, varovanje kulturne dediščine, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica: Pregled površin večfunkcionalnih območij

Območje	Površina (ha)	Delež od gozdnega prostora (%)
1. območje	0,00	0,0
2. območje	57,57	1,3
3. območje	10,80	0,2
4. območje	0,02	0,0
Skupaj	68,39	1,5

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija,

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti,

4. območje - z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

3. Intenzivnost gospodarjenja

Preglednica: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	569,89	12,7
Velika intenzivnost	1.898,46	42,4
Srednja intenzivnost	2.015,03	44,9
Majhna intenzivnost	0,00	0,0
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	0,00	0,0
Skupaj	4.483,38	100,0

V enoti prevladujejo odseki s srednjo, veliko in zelo veliko intenzivnostjo gospodarjenja, saj večji del površine pokrivajo visoko produktivni gospodarski gozdovi. Odsekov z majhno intenzivnostjo in brez načrtovanih ukrepov v enoti ni.

4 Gozdovi s posebnim namenom in varovalni gozdovi

V enoti je 1,56 ha gozdov s posebnim namenom. To je odsek 75b, ki je razglašen zaradi obeležja NOB. Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom (Skupščinski Dolenjski list, 6/79, Uradni list RS, št. 50/97) je sprejela Občina Trebnje. Varovalnih gozdov v enoti ni.

5 Gozdov za sanacijo v enoti ni.

6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prosto živečih živali in biotske raznovrstnosti

Mirnih con, zimovališč in grmišč v enoti ni.

Preglednica: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v ha	Delež v %
Natura 2000	418,77	9,3
EPO	687,43	15,3

Območja Nature 2000 se v glavnem prekrivajo z EPO (ekološko pomembno območje). Nahajajo se v okolici Čateža, Šumberka in v dolini reke Mirne. EPO najdemo še ob celotnem toku Temenice in v povodju Vejarja.

Območja Natura 2000: POO Šumberk, POO Mirna in POO Čatež.

Ekološko pomembna območja: EPO Temenica, EPO Vejar, EPO Šumberk, EPO Čatež in EPO Mirna.

7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Preglednica: Varstvena in ogrožena območja gozdov po predpisih o vodah

Območja	Površina v ha
Poplavno območje – redke poplave	4,62
Potencialno erozijsko območje – običajni ukrepi	854,40
Potencialno erozijsko območje – zahtevni ukrepi	0,00
Zanemarljiva verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	779,61
Zelo majhna verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	1.767,25
Majhna verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	1.492,60
Srednja verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	190,24
Velika verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	305,49
Zelo velika verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov	20,50

8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje

V enoti ni rezervatov ali varovalnih gozdov, zato tudi ni površin, kjer krčenje gozda ni dopustno.

Po Zakonu o vodah so na območjih velike verjetnosti pojavljanja plazov krčitve prepovedane, zaradi nenatančnosti podlag pa menimo, da je potrebna dodatna presoja, zato so ta območja določena kot površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno.

V enoti je 1.014,06 ha gozdov, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno. To so gozdovi na poplavnih, erodibilnih ali plazljivih tleh, nadalje še strnjeni gozdovi ali gozdovi z vsaj eno izmed ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti, kjer krčenje gozda tudi praviloma ni dopustno.

Na 3.469,32 ha gozdov je krčenje gozda praviloma dopustno.

9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Zaprtilih gozdov v skladu z Uredbo o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest v enoti ni.

Gozdne ceste so skoraj v celoti produktivne, le 0,5 km je povezovalnih, med javnimi cestami pa je 73,8 km takšnih, do katerih je mogoče izvajati spravilo lesa. Gostota produktivnih cest skupaj znaša 22,2 m/ha, kar pomeni solidno odprtost.